

31/9/81

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 254.

సంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 2-వ తేది స్థానువారము } No. 78
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర ఆషాఢమాస శుద్ధ చతుర్థి } సంచిక ౭౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే నేలకునేలు
మోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. సర్వసృష్టినొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెంటుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 8-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండగలది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
శాఖ
249, ఫ్రెంకోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

ది ఆంధ్ర ఇకస్ట్రారెస్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనింపదగ్గ ముఖ్య విషయములు

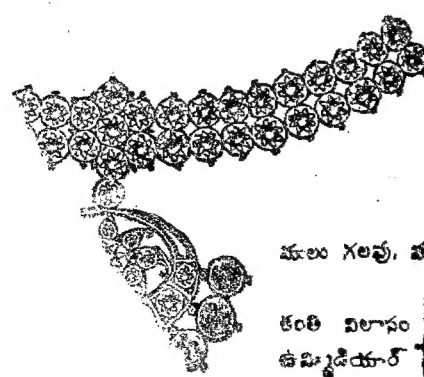
- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 20182-0-4 నికరాదాయము (Surplus) ఇది చాల అధికము.
  - (2) 1927 సంవత్సరములో మరణము పట్టగాని, మరేవిధమైనట్టి గాని క్లయియ్య లేకపోవుట శుభసూచకము.
  - (3) ఖర్చులు స్త్రీనియము ఆదాయముతో మొదటి సంవత్సరం 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది మితవ్యము చూపకు దాఖలా.
- "భీమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాదాయమును (Surplus) కడుపరచుట అధికము. ఆంధ్ర ఇకస్ట్రారెస్ కంపెనీ వారు అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలగుట ప్రశంసనీయము" (స్టేట్స్ మన్ వారిక.)
పలుకుబడి గల ఏజెంట్లు జీతము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

విషూచి నివారిణి అమోఘమైన

కలరా మందు

గత యిరవది సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాణులకు కాపాడి ఖ్యాతిపొందినది. దీనిని ప్రయోగముల
యందు సయితము వెంటనుంచుకొనుట అవసరము- బీదల సహాయము ప్రస్తుతము నెల తగ్గించి కాము.
నెల బుడ్డి 1 కి రు 1-2-0. పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.
ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ,
నగల కొనదలచినప్పుడు ప్రత్యక్షమున మీ పనిపిమ్మి?

అనాదిగానుండునట్టి నగల దుకాణమును
విచారించి, నరానరి అక్కడికి పోవుటయే
పలుకముల వెండి సామానులు, బంగారు నగలు నీడ
ముగా నున్నవి. నీనువెండికి, సవరం బంగారుకు పూచీ
నివ్వబడును. అక్కరలేనివి వాపకు తీసుకొని వేరు
నగలివ్వబడును. మరియు కాతాదారుల కనేక సౌకర్య
ములు గలవు. మోలో లావాదేవి చేయుచున్న వారినిదీగిన తెలియును.
కంటి విలాసం } ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, } తెలిపాను
ఉమ్మడియర్ } గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ } నెం 2802
నగలవ రక్తులు, 25 చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు

ప్రకటన

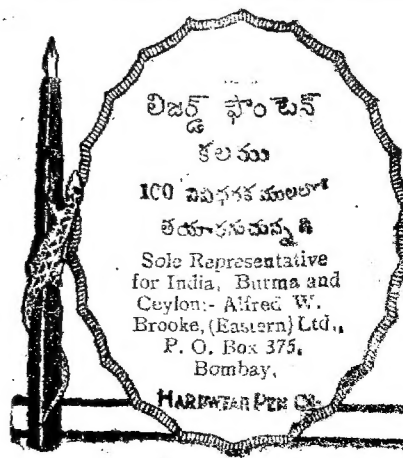
శ్రీ ముక్త్యల రాజాగారు సమస్తాయుర్వేదావధము
లనుకాస్త్రీయముగా శ్రేష్టతో రాయచేయించి, అందరికి
అభ్యుదయపట్టుచేయ నుల పేట్టి ఆర్థరసాయనసూత్రము నులకొల్పి
వారు. ఆయుర్వేదావధము లన్నియు యెచ్చట వారనును.
కేటలాగు కొరకు ప్రాయశః. 1204
126 ఆర్థరసాయనశాల ముక్త్యల కృష్ణా.

ప్రకటన

కోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, బాబులద్యారాగాని
లోగలక్షణములను తెలుపుట చేసినచో కోగస్వభావము
పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పథ్యము, వస్త్రాలు నివరముగ
పుచితముగ వ్రాసి, పంపబడును. (నం 2)
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

జాతకము

జాతకచక్రము సకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘట
టలుగాని ఉత్తరము ప్రాయశఃకాలముగాని మాకుపెసినచో జాత
కునియొక్క రూపము, వ్యభావము, ధనము, భూమి, విద్య, వం
శానము, కళత్రము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము, జీవనము.
ముందుగాగల 28 జన్మయములు వ్రాసి రూ 2-4-0 అను వి,
గా పంపెదము. శ్యాశక్త్యు రీడింగుతో 25 సంకీర్తనం
1-4-0. అక్కర నెంకలకాస్త్రీ, 1402 8249
నోపాలపురం. కొత్తపేటపొట్టు, నోదాపరిజిల్లా.

కొరిపోర్టు

(2-7-28)

నాణ్యమునందు యితర సిల్కులన్నిటిని మించ గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మ న్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంపిల్ ముక్క 1 కి పాడుగు 2 గజములు, పెడ ల్పు 48 అం. ముక్క 1 కి రు 13. కొటునకు గాని వర్తనకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెట్టునందున్నవాటిలో శ్రేష్ఠమైనదిగ సర్టిఫై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాదు లందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చనియెడల పూర్తిమైకం వాషసుయ్యబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంచులతో చీరలు, పంచెలు, చావులు, కండువాలు కోరినరం గులలో గ్యారంటీప్రసి అర్జర్లకు సంప్లయి చేయ గలము.

బరంపురం తెల్లసిల్కు

నాణ్యమునందు యితర సిల్కులన్నిటిని మించ గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మ న్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంపిల్ ముక్క 1 కి పాడుగు 2 గజములు, పెడ ల్పు 48 అం. ముక్క 1 కి రు 13. కొటునకు గాని వర్తనకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెట్టునందున్నవాటిలో శ్రేష్ఠమైనదిగ సర్టిఫై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాదు లందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చనియెడల పూర్తిమైకం వాషసుయ్యబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంచులతో చీరలు, పంచెలు, చావులు, కండువాలు కోరినరం గులలో గ్యారంటీప్రసి అర్జర్లకు సంప్లయి చేయ గలము.

బి. కె. గుప్త అందుకో.

బరంపురం సిటీ, గంజాంజిల్లా.

ఉచితము ఉచితము. ఉచితము.

కోటీశ్వరులు కందు. ప్రతియేడు కనుకలుప్రతి అక్షాధి కాదలగుచున్నాడు. మీరేల కాగూడదు.

1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క

భవిష్యత్తు రిపోర్టు

ఈవత్సరము మియొక్క వ్యాపారాధిక్యతయొక్క వత్స మునుదెలుపును ప్రకటించుటకై నిజజీవితోత్పత్తియందు, యాభివృద్ధి యందు ప్రత్యేక ఘనత సంపాదించినవాడు. యావత్సరము మి యొక్క వ్యాపారమును గూర్చి లేదీలు వివరముతో యెట్లుజరు గునదియు, వస్తుసామగ్రియొక్క పవ్వులు గిరాకీ యెట్లుండునో కాస్త్రయుక్తముగ దెలుపును. ప్రపంచములో ప్రతిచోటను జరుగు వివర వ్యాపారములను గూర్చి వేరుగ దెలుపును.

తగిన సలహా బోధులకు తొందరకడును. పుస్తకము ధరకుగాను రు 5 గ్రహించును. అప్యయి చేయరాదు. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే గలవు.

ప్రకాశకులు: కమర్షి యలు ఫార్మాస్యూటికల్స్ 1928 ప్రపంచములో వ్యాపారసంస్థలన్నియు యీ రిపోర్టు నుపయో గించుచున్నాడు.

ఇంగ్లాండునందును-ప్రాగ్డేశములందును నవ్వెదారులు -"సిగ్నల్ కాంటెంట్" పేజీ, కపాలపెట్టె నం. 2056.

బొంబాయి (ఇండియా)

కడచిన 50 సంవత్సరముల

క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమునందటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొఱుతు.

చాంబర్లెను కాఫ్ రెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నాడు. గొంతులోని, చక్కెర లోతు, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జ్వర బలను అభివృద్ధిచేసి అపాయకరమగు యిన్ ఫ్లూయెంజా మొ దలగు విషవాయువులలోను గాకుండా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపూరితమయిన దినుసులెవ్వియు యందు చేరియుండలేదు.

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిణి

ప్రపంచమునందటను చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతిచేరినది దివ్యవృక్షము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక సుఖమిచ్చును

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A

8819 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

గోదావరి కృష్ణాజిల్లా

రీసెటి లెంటు

శ్రీయుత టి. ప్రకాశంగారి 10 వ వ రయితల ఋణబాధ

1901 వ ఫెలలో రయితల కంపెనీ ఋణబాధ

1924 వ ఫెలలో వారి ఋణబాధ తీర్చునగా నుండెననియు, అప్పుపుచ్చుకొను స్వస్థానముగా కలసంఖ్య వృద్ధియైనననియు, అప్పిచ్చు వ్యవసాయదాతల సంఖ్య తగ్గినదియు, నెటిల్మెంటు ఆఫీసుకు తన రిపోర్టుయొక్క 87 వ పేరాలో "కనఖాల" అను కీర్తి క్రింద దెప్పియున్నాడు ఇట్టి ఋణములకు పుచ్చుకొను సామాన్యోద్దేశము ప్రాజ్ఞములను దీర్చుటకే యని గూడ నతడు అనుచున్నాడు.

ఈ విషయమున గూడ, యీ తన ఖా దస్తావేజులకు చెందిన ప్రకాశంగారి వారసులతో, పార్టీ లెంటో, యెత్తు దెల్పులేదు. నిజముగా యీ మూడు జిల్లాలలో క్రామములలోగూడ నెట్టి విచారణయు జరిగి యుండలేదు. తన ఖాదస్తావేజు లందలి వివరములనుబట్టి ఋణ ముల సామాన్యోద్దేశము ప్రాజ్ఞములను దీర్చుటకేయని యతడు భావించుచున్నాడు. ప్రాజ్ఞములపై నెడననిజముగా నున్న వాయనిగాని, అప్పుపుచ్చుకొనిన మొత్తముగాని అందు కొంత భాగముగాని ప్రాజ్ఞ దాతలను దీర్చుటకొరకే నిజముగా దరఖాస్తు చేయబడియున్న దాయునిగాని, యతడు కనుగొన యత్నింపలేదు. ఈ సందర్భములో నితడు ప్రాజ్ఞములను గూర్చి ప్రవసించినపుడయినను, యీ మూడు జిల్లాలు రయితల యొక్క ఋణబాధ యేవాలినుండి ప్రారంభమయి యుండెనో యను విషయమును 99 కోట్ల మొత్తము ఋణ ములో నెంతభాగ మిప్పుడు వీరే తీరింపబడు యన్నచో యను విషయమును గనుగొన నలసిన యవసరమును అతడు గ్రహించ వలసి యుండెను. ఇట్టి ప్రయత్న మేరీయు నితడు చేయలేదు. వీరి క్రింది తాదేవార్లు కొందరిచే తమకు చెప్పబడిన అప్పు వివరముల నుండి తన లెక్కలను తల్చి అప్పు బుచ్చుకొను స్వస్థ సామాదానల సంఖ్య వృద్ధియయినదియు అప్పిచ్చు వ్యవ సాయదార్లు సంఖ్యను తగ్గినదియు నతడు నిర్ధారణ చేయు చున్నాడు.

తాను ప్రతి గ్రామమునందును సంగవిచారణసలిపి యుండి నచో, గత 28 సంవత్సరముల కాలములో నెందరు వీరయి తును తన భూములకు తన సామానాదాయధీశము గావించి, యా భూములమీదనే తన జీవనోపాధికారము తన సామాన్య క్రింద కూర్చుని చేరువలసిన వారయ్యారో, యతడు గ్రహించ గలిగియుండును. ఋణములగు రయితలు తమ జీవనము చెల్లిం ప జాలక తన సామాన్య పరమ గావించిన క్రయ స్తావే జుల నొకసారి నెటిల్మెంటు ఆఫీసుకు పరీక్షించి యుండినచో, అప్పు బుచ్చుకొను స్వస్థానాదార్ల సంఖ్య వృద్ధి యగుట గాక తగ్గియున్నది యనియు, అప్పిచ్చు వ్యవసాయదార్ల సంఖ్య తగ్గియుండుటగాక వృద్ధియయినదెయని యు, వానికి దెలిసియుండెడిది. అమెరికా, జర్మనీ, ఇంగ్లాండు మున్నగు దేశములలో వలె రయితలకు తక్కువవడ్డీకేటకు ఋణ మున్నగు దేశములలో వలె రయితలకు తక్కువవడ్డీకేటకు ఋణ ములు లభించు సౌకర్యములేర్పడినవి తమ యాస్తులను కాపా డుటకు ప్రభుత్వ మెట్టి ప్రయత్నములు గావించనందున, నోరు లేని రయితలెందరో నాశమయి బొగిది బిచ్చగాండయియున్నా రో వానికి దెలిసియుండెడిది. గత 24 సంవత్సరముల కాలము లో యీ మూడు జిల్లాలలో ననేకమంది బీదరయితల భూము లు అప్పిచ్చువారిచే మింగి నేనుబడుట తేనెగి యున్నాడు. ఈ రీతి గా మిరి కొంత కాలము నడుచుచున్న, చిన్నచిన్న రయితలు, చిన్నచిన్న భూవసతులు, అడుగులేని పోయి, యాత్రాధూమియును, కొద్దిమంది పెట్టుబడిదారుల యధీనమునకు రాగలదు. అప్పుడు, ప్రభుత్వమువారు, తమ నెటిల్మెంటు ఆఫీసులను, తమ స్వప్రయత్నములనుగా మన రయితల ఋణబాధ పూర్తిగా దొలగింపబడవలయు

భారతదేశ రయితల తరతరములందు బాధనొందు ఋణమునుండి విముక్తిగావించబడెననియు, ప్రయోజకత్వమును చాటవచ్చుచు ప్రపంచ విందుచున్న దేశములన్నియు, 100 కి 4 వగాని వడ్డీపై నిరయితలకు సౌకర్యముల చేర రకరక సకాలమున శంఖ పండి తనవెంటను నిక్రయించుటకు గూడనేర్పాటుచేయుచు, గా, ఇండియా ప్రభుత్వ మును, చిన్నభూవసతుల నకు చూరవచ్చు, రయితలను, దీనియొ 1901 ఫెలలో 1 క్రింద

నూలు 40 నంబరు సీడు (5 పా కట్టలు) - టాక్రి రు 6-2-0 చలన (కొంగ) రు 7-0-0; చలన (ఎనిటిక్స్-కో) రు 6-10-0. చలన (నాగదవ్వక) 6-11-0 చలన (గుడ్డి) రు 6-12-0 చలన (గడ్డలెంబా) రు 7-14-0 వచ్చుగురము (ఎర్ర) రు 7-10; 40 నంబర్ (చరిపానులకట్ట) అయిదు నక్షత్రములు రు 12-2-0 కలర్ బాద్ రు 11-18-0 నమలి 60 సీడు (5 పానులకట్టలు) - అడకతైర రు 18-11-0, రాట్టను (ఎర్ర) రు 12-0-0; రుదూరము రు 9-2-0 ఎర్ర గడియారము రు 2-1-0 ఇత్తెరేతలు - (డిక్-కో) రు 281. డిల్ (క్రూసాయర్) రు 229 రాగిరేత రు 270.

సిడియో పీపా వెల:- 150 గ్రామ్ (చెయ్యి) రు 11-4, ఎర్లకో నెమలి 10-4-0

చక్కెరములుయొక్క ధర:- నానా "కె" రు 28-2-0 అర్రె, అగ్గు 27-2-0 వేరుసెనగ నూనె "ఇంగ్లీషు కాయధరణ" - నానగ రు 110, ఆముదము (మిల్ బెరింగ్) రు 107

వదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు అవుతోలు (7 టూ 7 1/2) "అకగ్రాట్" రు 1-4-0; 1-4-6 " (8 టూ 8 1/2) " రు 1-8-0 టూ 1-8-6 " (తేలిక) " రు 1-6-0 టూ 1-6-6 " (8 1/2 టూ 9) వెనుకూర్పు రు 1-8-8 టూ 1-8-9 " (7 టూ 7 1/2) " రు 1-4-6 టూ 1-5-0 " (తేలిక) " రు 1-6-8 టూ 1-6-9 " (8 టూ 8 1/2) వెనుకూర్పు రు 1-8-8 టూ 1-4-0 " (8 1/2 టూ 7) " రు 1-4-6 టూ 1-5-0 " (7 టూ 7 1/2) వెనుకూర్పు రు 1-4-6 టూ 1-5-8 " (8 1/2 టూ 6 1/2) " రు 1-5-6 టూ 1-5-6 " (7 టూ 7 1/2) వలూరు రు 1-5-6 టూ 1-6-0 గజతోలు రు 0-18-9 టూ 0-14-6 గజకూర్పుతోలు రు 1-6-6 టూ 1-7-6 ఇత్తెరేతతోలు రు 1-14-0 టూ 2-0-6

మంచి తరుణము చేడిన ఆరోగ్యమును మరల చక్క గూర్చుకొనుటకు ఆతంకనిగ్రహ మూత్రలు ఉపయోగించవగును. 82 మాత్రలుగల డబ్బి 1 కి రు 1/- ఆతంకనిగ్రహ ఫారశీ 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

విశాఖ పత్రిక వేద్యశాల యీ శాల : రిమ్యు చిమ్మి మొండి వ్యాధులకు స్థాంతురూప కుదిర్చుచును. లేదా వ్యాధిని తెలుపును. తగిన మందులు పొందెదము. వదునుచున్నాను పూచీ

M. A. బ్రయినింగుకాలేజి, రాజమండ్రి. 4566.

ఆంధ్రవత్రికాకా ర్థాలయము, మద్రాసు.

పి పి లి క సం దేశ ములు

పూర్వరంగం

1 పరిచయం

పిపిలిక సందేశాలను అందరికీ చదివేవారికి విశేషానికి కూడా వింతగా వుంటుంది. వాడుకలును, అయితే యేం చెయ్యాలి, అడిగేవారికి చెప్పేవా రెప్పుడు లోకు జేగా, అడిగాక యిది పాతనాదాలకాలం. ఏమిన్నీ స్వయంగా చూస్తే గాని నమ్ముడు. "యద్యత్యం తన్నత్యం" అనగా కనపడే దంతా నశించిపోయేదే. బ్రహ్మచర్య మొక్కటే కాళ్యోత మైంది అంటే "నీకేం మతిచలించిందా" అని కూడా అంటారు. అందుచేత యీ కాలంలో వాడుకలవాదాలలోకి దిగడం తెలి వితమృతమని. కాని దానిని మేము వేదాంతదేశికాచార్య హం స మొదలయినవాటి సందేశాలు విన్నవారికి మాత్రం పిపిలి క సందేశాలంటే ఆకర్షణకలగవలసినవనిలేదు. ఇది వాటంత డిగ్గరగా మాట్లాడలేదు, మరి కేరీరం పెద్దదయితే మాటకూడ పెద్దదిగా వస్తుంది. భగవంతుని పుష్టిలో చీమ చాలచిన్నది కావడం వల్ల మాటకూడా అంతే. అందుకనే "చీమల్లె మాట్లాడతావేం, నోరు నొక్కుకుపోయిందా ఏమిటి" అని కొందర త్తలు కొడం ద్రుడు కరుణతారు. సమయం కనిపెట్టి వాడు చీమలాగ ఎల్లా చిలుకున్నాడతాడో చూడు అనడం దొంగవలె చలివచ్చుతు కాకండా చీమలాగ ఎల్లా మెల్లగా నడుస్తాడో చూచావా, అనడం మన ముక్కుపప్పును వింటూనేవున్నాం. మనలోగ వాటి లో బుద్ధివైతమనే లేదు. ఎదుటివారికి పెట్టుకుండా తనమట్టు కు తానే తినడం వాటికి చేతకాదు. ఒక్క విద్యుత్తుగింజ దొరి కితే చీమ, దానిని యెలాగో తంటాటపడి పట్టుకొనిపోయి మిగి లినవాటితో కలిసి తింటుంది. దొరికిందే చాలునని ఆమట్టున అక్కడనే కూర్చుని తనకడుపు నింపుకోవాలని చూడదు. అడి గాక యొక్కడకు పోయినా యేంలేచుకున్నా నలుగురుకలిసి పోవడం కలిసిరావడం కలిసితినడం అంతేగాని చాలుగుండా లేచుకుని రెండవవారి కంటపడకండా తినడమనేది వాటిలో యొక్కడా కనబడదు. ఏదైనా కాస్త పెద్దదని తలపెడితే చీమ లనేకంకలిసి యెలాగైనా దాన్ని సాధించితిరుతాయి. ముందోకొన్ని వెనకో కొన్ని వుండి కొన్నికొన్ని వస్తువులను యెల్లాదొర్లించుకుని పోతాయో కాస్తపరిశీలించినవారికి తెలుస్తుంది. వాటికి కార్యకలిగితే ప్రాణాలనుకూడా త్యజిస్తా యనే సంగతి అందరికీ తెలిసిందే. కుట్టిచీమను కొట్టిచంపి లాగే యిహోలే నడుమువిరిగిపోయినా తలమాత్రమూడిరాదు. కార్యం పాధించాలంటే అవివస్థే ఉపాయాలు చిత్రంగావుంటాయి. పాశ్చాత్యపండితులు వానాదేశాల్లో చీమల తెలివి తేలుటను గురించి, అనేక విధాల వర్ణించారు. వాటి తెలివి తేలుట సమయ స్ఫూర్తి, నేర్పు, చాకచక్యము, పట్టుదలు, సంఘభావము, విక మత్యము మొదలైన గుణాలచూచి మన మాశ్చర్యపడడమే కాకుండా సిగ్గుకూడా పడవలసిందేకాని కొజ్జాచూస్తూవుండ డంచేత మన కలవాడైపోయింది.

వాడు కావలసినంత ధనముండి అధికారంవుండి సిబ్బంది వుండి నే నన్నివిధాలా బలవంతుణ్ణి వాణ్ణిరెక్కా అనుకో దానికి పోలేడు. ఎట్టి తామసామునైనా తలమకుంటే చలి చీమల నన్నీకలిసి ఒక్క నిమిషం లో ముప్పతి ప్పలాపెట్టి చంపుతాయి అని వ్రాసిన కవిశ్రీకరుడు అనుభవ కాలిగాని ఐత్రవప్సగాడు. అడిగాక వెనుక కేకయమహారాజు అంతఃపురములో హంసరాలికాతలమకుండు భార్య సహితుడై పరుండియండగా చీమలు బాదలుతీర్చి పోతూవుంటే వాటికి మంచం అడ్డంపెచ్చిందని అదియెత్తి అనతలపెడమని అది అనుకుంటూవుంటే రాజువని నవ్విపాడటం. ఎందుకని భార్య అడిగితే సంగతి చెప్పిపాడటం. కాని చీమలభావ చెప్పి తే తలపరులనని కావంతుండడంచేత ఆభావ చెప్పనన్నా డటం. కాని వివరకు భార్యపోరుపడలేక భావ చెప్పి ప్రాణాలు వదిలిపాడటం. పుష్టి అంతలో చిన్నవనకునే చీమలభావ కూడా నేర్చుకుని వాటి కష్టనిష్టా రాలను గుర్తి కూడా వరిత పించిన మహానుభావుడు కనుకనే శ్రీరామచంద్రుని పంటివానికి తాతయ్యో అదృష్టంపట్టింది.

పుష్టినిగురించి చెప్పేటప్పుడు "పిపిలికాది బ్రహ్మపర్యం తస్" అనడంవల్ల పిపిలికానికి యెట్టిసానం యిచ్చిందీ తేత చెప్పా ల్నా? చరాచర ప్రపంచంలో సమస్తం ఆ పరమేశ్వరుని సంతానమైయున్నప్పుడూ ఆయనకు అణువుయెంతో మహాపర్య తమాలంటే, చీమ యెంతో మహాపర్యతమా అంటే. చీమయెం తో యేమగు అంటే. విలువవిలువ మన విలువగురు పురు గంతో ప్రపంచమంతనూ తన తేజఃపుంజముతో విరువిల్లు గొలుపు చండభావము అంటే. ఆయన కంఠాపహసమే. అయి నప్పటికీ అర్చరత్నగవిరుదాంకిగుడుగుచేత ఆయన కరుణ యొప్పుడు అర్చులైవునకే ప్రపహిస్తుంది. తన చిన్న బిడ్డలను

ఆయన జెంకమ్మలతో కాపాడుమనే యంటాడు. ఆదయా మయునికి దీ నుల యండు ని ప్పు హ యల యండు మరింత ప్రేమ. తన పుష్టిలోని చిన్న జంతువులై న పిపిలికములు యీలాకము విడిచినవంటనే సత్యలోకంచేరు నట. సరస్వతిదేవి వాటిని తన కన్న బిడ్డలలాగ చూచుకుంటుం డట. మన పిపిలికంతోటి పిపిలికాకొరకు తన కేరీర మర్పించి త్యాగశిలమనకు పేరుపొందిన దగుటచేత సత్యలోకం చేరినవెం టనే భారతీదేవి దాని శిరముపైన తన హస్తముతోనిమిరి దానికి సత్యవాణిజుని పేరుపెట్టి దాని యపూర్వత్యాగశిలము నకును ధైర్యసాహసములకును మెచ్చి కొన్నివరము తిచ్చినట. ఈసత్యవాణి వాకావగిన సత్యసందేశమునే నేను మీకును చెప్పెదను. ఇందులో వాస్తవ్య యేమియునులేదు. సందేశ ములు ప్రారంభించుటకు ముందు పంగతివందర్పములు తెలియ వలెను. గనుక నేనెవరితో సత్యవాణిజుని వాడుకు వరిచయ మెట్లు కలిగినో ఆమె యీలాకముండున్నపుడు యేమేమిచేసినో టూకిగా చెప్తాను.

నే నీమధ్యనే సవ్యాపాత్రము స్వీకరించాను. ఇప్పటికి వాపేరు సచ్చిదానందస్వామి అంటాడు. పూర్వార్థములో వాపురు, పేరు, మీ రడగనూకూడదు, నేను చెప్పనూకూడదు. విాయంతలమీరు తెలుసుకుంటే వా కథ్యంతరంలేదు. కాని వాకై నేను చెప్పకూడదని మాగురువుగారి ఆజ్ఞ. అందరు సవ్యానులలె నన్ను నేను బహువచనంతోనున్న ఇతరులను ఏకవచనంతోనున్న సంబోధించుకోక పోవడమనకు, కారణ మేమిటని కొందరు బుద్ధిమంతులు నన్ను ప్రశ్నించినారు. ఏమని చెప్పమి? నేనీసప్రశ్నకు సమాధానంచెప్పకపోలే యీకాలంలో సవ్యానులను సాగదీసేప్రాధాని, నిలవనిసారా? అందుచేత వాయవలరా చెప్తావినండి. నేను ఆశ్రమస్వీకారముచేసి చాలా కాలం కా లేదు. కనుక "అ నాం" ఇంకా అట్టే ముదర లేదు. అది వాక దేశకాల పాత్రములపట్టి సవ్యానుల గౌరవము యిచ్చి పుచ్చు కొనలేగాని యిప్పటికొంద రధికారులలాగ యివ్వకుండా పుచ్చుకుని నిగ్రహించలేదు. అధికారులయందు భయంపుండడం చేత వారు యేమిఅన్నా చెల్లుతుంది. అందుచేత మాసవ్యానుల లో కొందరు వారి అసాంకారాలు ఏకవచన సంబోధనలు అన్నీ అధికారులకు వదిలివేసినారు. ఇదంతా యెందుకంటారేమో నేను వ్రాసేటప్పుడు మాట్లాడేటప్పుడుకూడా "మేము" "నీవు" అనడానికి బదులు "నేను" "మీరు" అనడంవల్ల ఆశ్రమ గౌరవం నిలబెట్టలేదని పాశ్చకమహాశయులతో ఛాందస ప్రవర్తలు నన్ను నిందించుకుండా ముందుగానే మనవిచేసుకున్నాను.

సామెతలారం

కుమారు తడిపాన సంవత్సరములందట అనగా వా పూర్వార్థములో కొంతకాలం నేను విజయపురముండు కాపురమున్నప్పుడు వేసవికాలముందోకొజ్జ అర్చరాత్రి అరు బయట వంటరిగా నిద్రపోతూవుంటే వాకు వొక గొప్పవ్య వ్తం వచ్చింది. అప్పుడు అతని దివ్యగుండర విగ్రహం కనిపించింది. ఆమె నన్ను నేకవిధముల పరిశోధించి చివరకు వాచి త్రస్తయ్యార్యమనకు మెచ్చి నీకు కావలసిన వరమునుగమన్చు. నే నూరుకున్నా తిరిగి ఆమెనున్న చెప్పరిందింది. వాకేమి తోచ లేదు. నేను తిరిగి నిద్రపోయా యామూపురకున్నాను. అదివ్య రూపం అన్యత్యమైంది. తెల్లవారసరికి వాకేమి బ్రాతకంతుండేది కాదు. కాని అదివ్యరూపం తన యీలాలోక జీవితమునుగూర్చి చెప్పుటయేగాక తానొక చక్రవర్తికొపాలమనకు గురియై మ రణించి సత్యలోకము చేరినతరువాత జరిగిన విషయములను, భారతీదేవి యనుమతి ప్రకారం ఆయనకు తాను చేసిన యాతరకేములు అన్నీ తల్లి వా కనేకపర్యాయములు వ్యవ్త ముండు ప్రత్యక్షమై, పరవ్యతి వరప్రసాదముచేత తేనెలాలుకు పలుకులతో పూసగుచ్చినట్లు చెప్పింది. ఆమె వంతులు విన్న ప్పుడు పరవశత్యం పొందడమేగాని మందభాగ్యుడైన వాకు ఒక్కవిషయమేనా జ్ఞాతక ముండేకిరాదు. ఏదోవ్యవ్తం వచ్చిందనే భావం. అది పూర్తిగా మరచివిననే విచారం. యీ రెండూమాత్రం వాకు తెల్లవారసరికి విగులుతూ వుండేవి. ఆ కాలంలో తిరిగి విచారంతోపాటు వాకొకవిషయను తృప్తికూ డావుండేది. కారణమాత్రం తెలిసేదికాదు. క్రమక్రమంగా అన్నీ మరచిపోయినాను. తరువాత ఒక గొప్పవ్యాధిచేత నెలల కొలది బాధపడ్డాను. బ్రతుకుతాననే ఆక అందరు వదలు కొ న్నారు. కాని యెలాగో జీర్ణించినాను. అతిపునర్జన్మమన్నార. నేనూ అలాగే అనుకున్నాను. మారినోత్సాహం కలిగింది. పూ ర్యపు మనిషినే కాననిపించింది. తిరిగి యేడుసంవత్సరములు ఒకవిధమైన జీవితం చెల్లించాను. ఇదివరకున్న జీవితం క్ర మక్రమంగా పోయింది. అదివరకు ఆస్తికవ్యవహార కనపడేవా సి క్యంతుండేది. ఇప్పుడు వాస్తికవ్యవహారకడ ఆస్తికవ్యం జనిం చింది. ఇప్పుడు కచ్చితకట్టలు అక్కసుననే అత్యంతాత్య చేతు కునేవాడినే. కాని ఇప్పుడు అమాట తలపెట్టలేను. కొంత కాలంక్రిందట శత్రువులలాగ కనపడేవారు ఇప్పుడు వాకుమిత్రు లలాగ కనిపిస్తున్నార. ఎందుచేతనని క్రక్తు జేసుకోగా "వా రట్టిశత్రుత్వం వహింపడం చేరనే నీనిన్ని మెట్టికొనావోయి"

అనిసమాధానం వచ్చింది. అందుచేత వాకొక విధమైన ఆ నందంకలుగుతోంది. పూర్వం నేను వైకసంతోషంగావున్నట్లు కనిపించి వాలోపల ఒక విధ మైన విచారం వుండేది. ఇప్పుడు వాకు విచారంగా వుందో అనందంగా వుందో వా కే తెలియదు. ఒకవిధమైన శూన్యభావం కాంతిలోకే దిగుతుం దో, ఆకాంతిలోకే దిగుతుందో తెలియదు. ఏదైనప్పటికీ వాకు తేనుమనిమాత్రం తెలుసుకును.

ఇట్టి శూన్యస్థితిలో నేనుండగా వాకేమధ్యనొక వ్యవ్తం వచ్చింది. ఈసారి వాకు దివ్యగుండరవిగ్రహం కనిపించలేదు. క్రోధానల బాల్బలతో నొకభయంకర స్వరూపిణి కనిపించింది. ఆమె మహాకాలివలెనున్నది. నేనేమీ భయపడలేదు. నీవెవ్వర న్నాను. నేను నీతల్లి నన్నది. ఎందుకొచ్చా వన్నాను. ఓసీమాన వాధమా నీకు మార్కభక్తి వచ్చిందా, అన్నది. కన్నులెర్ర చేసిం దికాని ధైర్యం చిక్కబట్టి అమ్మకొప్పింపకుము నీ నెలవేయన్నా ను. నేను నీకు జ్ఞానకమన్నా వా అన్నది. లేవన్నాను. నేను వా దివ్యగుండర విగ్రహమతో నీకు దర్శనమిచ్చి నీకొనర్చిన ఉప దేశము లేమైవిరా, అన్నది. మరచిపోయినాను తల్లి తిరిగి కరు జించమన్నా అన్నాను. వా ఆజ్ఞప్రకారం నడుచుకుంటూవా ఆ న్నది. చి త్తం అనిసామంగవడ్డాను. చాలుచాలు లెమ్మన్నది. వాతలను చేతితో పట్టుకొనింది. వాకుచీట్లు క్రమిస్తుంటుం ది. నేనుముగ్ధుడయ్యావాను. వామీద నీరుచల్లి నట్లుయింది. నేను లేచియాచునప్పటికి ఆపూర్వపుత్రుల అదివ్యగుండర విగ్రహం కనిపించింది. ఏమిచేయవలెనో తోచలేదు? నేను అనందంలో మునిగి పోయావాను. కొంతసేపటివరకు తరవకుల్లుయినాను. అట్టిఅనం దం,యెన్నడు ఆనభవించలేదు. అమ్మ యేమి నెలవేయన్నాను. కొందరపడకు చెప్తావినమన్నది. ఇంతలో పెద్ద చక్కడైన పైనది.

అమ్మ అంతర్ధానమైనది. నేను క్రింద ఆగాంధలో పడ్డట్లుయినాను. మెలకువవచ్చిచూస్తే అరులెట వెన్నట్లోమంచమీద వరున్నా ను. నేను పిపిలికాన్ని, వాపేరు సత్యవాణి, అన్నట్లు చెప్తుంటే గింగుమంటున్నట్లున్నది.

వైస్సాయిగారి ధవళేశ్వరంరాక ఉదకమండలం, జూన్ 30:— చెన్నరాష్ట్రమునం దు త్రైభాగమునకు వైస్సాయి ఇర్విరుప్రభువుగారు వచ్చినపుడు ధవళేశ్వరమునచ్చి గోదావరి అనకట్టును జాతురు. అచ్చట నున్న ఇంజనీరింగ్ ప్రతిభ అసామాన్యమైనదని దాని జూడ గోరుచున్నాడు.

బీజే బండ్ — నీరై పోయిన పిర్యమును గట్టిపరచు గాని పిర్యము స్థిర మగుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. మువలితనమును, నపుంసకత్యమును తొలగించి యోవన మొసం గును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగుంటలలో నరములకు జలము నిచ్చి సంసారకుఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతాన సంతులంక జేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచవచ్చును. 20 మూత్రల సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు

ఆర్యవైద్యాశ్రమం, 1159-1127 కి, వైరాగిమతం వీధి, మదరాసు.

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరబడ్డ రెట్రోఫులాభములవద్దలి నూట్కి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతల యొక్కవివరములు.

యీ దిగువవారికి వ్రాసిననుగొనుదు. హిందూదేశములో యిట్టిలాభములను చూపు కంపెని యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెన్ పేపరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించయినారు. బ్రాంచి శ్రే.కెటరి:—సి. ఎఫ్. మాధవరావ్, నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సుకంపెని, 117 అగ్నినియంప్రీట్, మద్రా.సి. చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య, వార్జిగర్ సర్కార్స్, రెజివాడ.

సమైక్యచార లింగము సాన్నిధ్యనిరోధము సాగించుచు
యొక్కారు. తొంతమంటి ఆరెట్టుకూడ చేయబడుచున్నాడు.
మిలుగు ఇంకను మానీషేయబడియే యున్నది. (ఆ.పె.

గుడివాడ, } ఎన్. రాజగోపాలన్,
26-6-28. } ప్రిడరు.

మదరాసువార్తలు

అనంతపురం రెండవ కో-ఆపరేటివ్ ట్రేయినింగ్ క్లాసు:— వచ్చే ఆగస్టు 15 తేదీనండి ప్రారంభింపబడును. ఈ కేలాఖరునకు డి.బి.ఎస్. లంపుకొనటకు గడువు గలదు.

నెల్లూరు డెనిస్సులర్ ప్యాపిటాకనభవారు:— 22-6-28 తేదీన నెల్లూరులో నీకో యను వినుదాంతనాటకమును ప్రదర్శించిరి. మున్దర తావక్కాల్ జాతీయ గారు (నెక్కరావూడు) నాయకపాత్రను ధరించి సభికుల కెంతయు నచ్చెరువును సూచ్యులైనారు.

యూనివర్సల్ ఫిల్మ్ కార్నోరేషను:— వారి మదరాసు కాలనీజుల అగు ఎన్. ఆర్. బేకాయిగారు కలకత్తాకు బస్లో గవింపబడుటచే మదరాసులో మోడర్న్ హిందూ హోటలనుండి ఫిల్మ్లను రక్తసభ్యులచే కీరికి నిన్న మధ్యాహ్నము విందు గావింపబడినది. సమూహాభిమానము దీయబడినది. బేకాయిగారి కొక వండి స్మారకచిహ్నము బహుమతిగా నీయబడినది.

గొట్టికాయలాటలో కొట్లాట:— నిన్న సాయంత్రము కామరేడ్ పేటదగ్గర కొడుకుపేటలో చిన్న పిల్లలు కొందరు గొట్టికాయలాటమునందు వారిలోవారికి కలహము జనించెను. ఇంతలో పెద్దవాండ్రుకూడ కలసి కొట్టుకొనటకు కీర్తిపడిరి. ఆ కొట్లాటలో 8 గురికి గాయములు తగిలెను. వారిని ఆసుపత్రికి గొనిపోయిరి. పోలీసుదర్శాపు ఇంకను జరుగుచున్నది.

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘసభ:— ఈ సోదీ తేదీన మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సహజన సభామండలమున సమావేశమయి రాబోవు కలకత్తా కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని శిర్కొను విషయమును గురించి యోచించెదనది.

ఆదినమననే ఉదయము 9 గంటలకు సి. ఎన్. మత్తురంగమొదలియారుగారి గృహమందు (నె 26 ద ఉత్తరమాడపి) వర్కింగు కమిటీవారు సమావేశమయ్యెదరది.

కోయంబత్తూరుజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము:— బషీర్ అహమ్మద్ సయ్యద్, బి. కొండస్వామి చెట్టియార్, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగార్లు కోయంబత్తూరుజిల్లాలో నీక్రిందివిధముగ కాంగ్రెసు ప్రచారమును సలిపెదరది. జూలై 3 తేదీ కోయంబత్తూరు, 4 తేదీని పొల్లూచి, ఉడుమల్పేట, 5 తేదీని ధారాపురం, తిరుప్పూరు, 6 తేదీని ఈకోడునందును ఉపన్యాసము లొసంగెదరది.

హాకీపంఢెములో అల్లరి:— గతశనివారమున చీపాకునందు బెంగళూరు టీషునకును, తెలిగ్రాపు రిక్రియేషన్ క్లబ్బువారికి హాకీపంఢెము జరిగెను. ఆటజరుగుచుండగా ఇరుతెగలవారికి భిక్షాహుడేదములుద్యవించి హాకీగ్రల నొకరిమిదికొకరు కొట్టుకొనటకెత్తిరి. తరుణమే మాపలులుగూడ నొక్కొక్కరిని కొట్టిరి. ఇంతలో డిప్యూటీ పోలీసు కమిషనరు గా సజ్జాగారు, ఇన్స్పెక్టరు జెనువుడేగారును పోలీసుదళముతో నచ్చటికి నూకనుచెదరగొట్టి కలహము నంతరింపజేసిరి. అంతటితో హాకీఆటగూడ అంతరించెను. ఈయనపక్షముల వారికి తిరిగి రేపు సాయంత్రము పంఢెము జరుగునట.

కార్నోరేషను ఇంజనీరుగారింట గజదొంగ:— సి. రా. ను, కార్నోరేషను ఇంజనీరు గారు నేటి ఉదయమునకు బెంగళూరు నుండి మదరాసు వచ్చి తమ గృహమందు ప్రవేశించి చూచునప్పటికి వస్తువులన్నియు నెక్కడినెక్కడ నుండక చెదరిపోయి యున్నవి. దొంగగారు ఏమీరా యిది ఆది ఇల్లంతయు కడంబాగరూతతో పరిశోధించిరి. అప్పుడెవరో దొంగలెనచ్చి యిల్లుకొల్లగొట్టికట్లు గోచరించెను. మారుదూ పొయిల నగరు పోయెను. మొత్తము రూ. 400 లు విలువగల సామగ్రి పోయెను. కిగరెట్లసిల్లరుకేక కనబడలేదు. ఇంకొక విద్విత్తమైన ఆగజదొంగ యిల్లుకిడిచి పోవుటకు పూర్వము అందుగల సీసాలోని రమ్మసారా నతెను త్రాగి యానందించుచు పోయెనట. పోలీసు దర్శాపు జరుగుచున్నది.

వల్లూర్పు రోడ్డునందు దారుణకృత్యము:— మాంటురోడు దగ్గరనున్న వల్లూర్పు రోడ్డునందు గృహమున ఆరుగు మిద 50 ఏండ్ల వృద్ధు రావన్ అను నాతిడు పరిండి యుండగా నీడినమన తెల్లవారజామున నెవరో ఇద్దరు మగ్గురు తుంటరు లాశనిదరికి కడుపుమీద పొడిచిరట. వీరియందొక మేమో తెలియదు. వీరు కంటికి కానరాకండ వెంటనే పోపోయి. రావన్ ఇద్దరు జనరలు ఆసుపత్రిలో మిక్కిలిపరాదకరముగ సీతలో నున్నాడు. పోలీసువారి దర్శాపు జరుగుచున్నది. ఇంతవరకెవరిని అరెస్టు గావించలేదు.

శ్రీపార్థసారథి దేవాలయమున నమ్రో:— 8 దినలిక్కి శిలో శ్రీపార్థసారథి దేవాలయమునందు గల 70 మంది పరివార్లు సమ్యక్కట్టి ఇచ్చట బ్రహ్మోత్సవము వారముదినములందు ప్రారంభింపబడినది. మొదటి రెండుదినములును దేవునివిగ్రహమును ఒక చిన్నరథమందుంచి తిప్పి గావించిరి. కానితరువాత శ్రీశైలబాహుదనుండి కొందరి మనుష్యులును తెప్పించిరి. సమ్యోచారులు గతకుకవారమున జె. ఎఫ్. కన్నప్పర్ గారి యధ్యక్షతక్రింది సభగావించి దేవునివిగ్రహమును తప్ప మిక్కిలి అచ్చునతలెనైన మాచ్చున్నచో ముక్తినితము మోయమనియు బ్రహ్మోత్సవదినములందు ఏమిదొరకినను అర్చకులకును వీరికిని సమభాగముగ పంచవలెననియు తీర్మానించిరి.

రాకపోకలు:— గత శనివారము రాత్రి ఎ. రామస్వామి మొదలిగారు ఉదకమండలమునకు, కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు పూనాకును, బషీర్ అహమ్మద్ సయ్యద్ గారు నేలమునకును పోయిరి.

నైమనుసంఘ బహిష్కారోద్యమ ప్రచారమును సమర్థులను ఎన్. సత్యమూర్తిగారు యీనెల 5 తేదీకి కత్తాళము నుండి మదరాసు వచ్చెనరు.

జి. హెచ్. (బేకను, టి. జి. రూదర్ ఫర్డు, ఎ. జి. వుడే హానుగారు కలెక్టరుల కాన్ఫరెన్సునకు ఉదకమండలమేగిరి. స్టీవ్ మెక అడ్వకేటు జనరలు ఆఫ్ ఇండియా, ఇ. టి. హెచ్. స్టీ వెన్ను, హెచ్. సి. వార్డు, ఎ. సి. తంపిగార్లు మదరాసువచ్చిరి.

ఎన్. వి. రామస్వామి మొదలియారుగారు గతరాత్రి బెంగళూరున కేగిరి

14 వ ఆర్యవైశ్య మహాసభ

వాయల్ పాడు (చిత్తూరుజిల్లా)
“వైశ్యులతోపాటు 7 వ వైశ్య మహిరాసభనగూడ జరుగనెంచియున్నాము గాన వైశ్యసభ్యులతోపాటు స్త్రీలుగూడ విచ్చేయ ప్రార్థితులు. ఈ గ్రామమున చలికాలం ఇప్పుడిప్పుడే పొడమావుచున్నది. ఉత్తర సర్కారులనుండి యేతెంచు ప్రతినిధులు వైశ్యమును గమనించి రాత్రులందు కప్పుగా నుటకు (Warm bedding) తెచ్చుకొనెదరగాక.
యం. వి. పాపన్న గుప్త, సహాయ కార్యదర్శి.

* * *
వాయల్ పాడులో జరుగనున్న 14 వ ఆర్యవైశ్య మహాసభకు, దానశీలురును, వైశ్యసేవారత్నరులును, సంఘ సంస్కరణాధిలాషియు, వైశ్యజన సేవారత్నరులును, జగత్ ప్రఖ్యాతిగాంచిన మద్దితులుంబయిన నుద్దించి, గుంటూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత మద్ది వెంకటసుబ్బయ్యగారు అధ్యక్షత వహింపనెంతయు తగియుండురని నమ్ముకము.

యవజనసంఘాధ్యక్షుల వరీంద శ్రీయుత కొల్లూరు మూర్త్యకారయగారు ప్రగాఢ నొప్పియుండురని నామతము. జగమెరిగిన ప్రాహ్లాదునకు జంబమేల” యన్నట్లు పేరినిగించి వ్రాయ అనవసరము.
గుంటూరు. మాదం వెట్టి సీతారామాంజనేయులు.

For High Class Diamonds and up to-date Jewellery
GO TO
Bapalal & Co.,
Diamond Merchants,
Gold & Silver Smiths,
216, China Bazaar Road,
Madras.

ఉదకమండల వార్తలు

వ్యవసాయశాఖయందు మార్పులు
(ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

ఉదకమండలము, జూలయ 1:— గా|| ఎం. ఆర్. నేతురత్నం ఆహ్వానగారు, అభివృద్ధిశాఖామంత్రి తమచేరికిందనున్న పరిపాలనశాఖలయందు మార్పులు చేయవలెంచిరి. వ్యవసాయ విచారణసంఘమువారి శిఫార్సుల ననుసరించి వ్యవసాయశాఖయందు తిగుమార్పులుచేయ డిప్యూటీ సెక్రటరీ డి. సి. మున్గోగారిని ప్రత్యేకోద్యోగిగ నియమించిరి. సమవైద్యశాఖయందు ఉన్నతోద్యోగినొకనివేసి ప్రతితాలూకాయం దొకపక్షవైద్యాలయమును నియమించుటకు తగుయేర్పాటులను జేయుచున్నారు. వైద్యాలయములొకకొక రయితులకు వైద్యసలహాసంఘులకు గూడ నెక్కవమందినినియమింతురు. నూ తులు ప్రవృత్తిశాఖ ప్రత్యేకింపబడును. పారిశ్రామికపాఠశాలల కొక ఇంజనీరును నియమింతురు. ఫిషరీశాఖయందుగూడ పనియొక్కనకేయబడును. టవున్లందు కమిటీవారి శిఫార్సుల ప్రకారము సహకారశాఖయందుగూడ మార్పులు జేయబడును.

శానననభ
సముమున కమిషనువారు రిపోర్టును పార్లమెంటు వారి కంపి, వారి ఆమోదమును బడసివచ్చునరకు కాననసభ ముగియకుండునట్లు ఏర్పాటుజేసిరి. ఇందువలన యిలాలోపుగ జరుగ నున్న ఎన్నికలు దాటిపోవును.

రైల్వే నమ్రో
దక్షిణ ఇండియా రైల్వేసనివాండ్రు సర్వ్యాగ్రహము జేయుటవలన ప్రయాణికులకు టపాలనకు చాల యిబ్బంది కలుగునని అధికారవర్గమువారు ఆందోళనపడుచున్నారు. ఈ నెల మొదటివారమునందు కోయంబత్తూరునకు బయలుదేరి మదరాసువచ్చి 8 వ తేదీన పియాటికి బోయి తిరిగి 12 మదరాసు, 18-14 ఆర్క్కోణం, పోయి 18 తేదీకి ఉదకమండలం చేరెదరది.

న్యాయస్థానవార్తలు

పరువునష్టపుదావా

జార్జి టౌను పోలీసుకోర్టులో
శ్రీహరిరావునాయుడుగారియెదుట
చింతాడిపేటలో సారాప్య తెగకు చెందియున్న ఎ. డి. నారాయణ అనువాడును ఇంకవిడుగురు ఆతెగకు చెందియున్న ట్రియో గౌరవప్రదముగు కటుంబమునకు చెందియున్న కన్నమ్మ అను విశంతువు 1927 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో తిరువల్లికి ఆసుపత్రియందు అనారస పుత్తుని కనెనని నేరము మోపి ఆమెను కులమునుండి వెలివేసిరి. వీరు ఆ సోపించిన నేరము సర్వాబధమునియు ఇట్లు కులమునుండి వెలివేయుటచే తనకు తనకులముందు గౌరవభంగము గలుగుననియు ఆమె నేడు రాజధాని నుండి మేజిస్ట్రేటుగారి యొద్ద దావావేసెను.

ముద్దాయిలు చింతాడిపేటయందు గల సారాప్య తెగకు పంచాయతీవారులగుటచే నా తెగవారందరను వాడియొక్క అనారసపుత్ర ప్రాప్తినిగూర్చి విచారించవలసినదని కోరుటచే వారు విచారించి వాడి దోషియని వెలివేసితిమని ముద్దాయిలరెవున వాదించబడినది.

మేజిస్ట్రేటుగారు కేసువిచారించి తీర్పుతెచ్చుచు ముద్దాయిల వాదనయందు యిద్దరూమూలేదనియు ఆమె విష్ణుకుమారిని యిదాపుతేనుటకు తనకున్నయు లేదనియును నడిచి రిగర ముద్దాయిలును ఇండియన్ మిలీటరీలో 100 ము ప్రకారము దోషులని ఒక నెలకెక్కినది విధించిరి. ముద్దాయిల వాదనకును 100 లు జరిమానా యొసఁగవచ్చు విధ్యు. రి. కు ముద్దాయిపంచాయతీదారులయొక్క జమాను బాగుచేత సరముజేయవలెనని వానిని వదలివేసిరి.

కోర్టులోగారు వాదిరెవున హాజరైరి. ముద్దాయిల తరపున వి. వైశ్యభాధకాస్త్రిగారు హాజరైరి.

నె గ రో గ ము,
పక్షవాతం, చెముడు
చికిత్సకులు డాక్టరు అగస్త్యేశ్వరరావు
కావట్ల (గుంటూరు జిల్లా.)

ఇటలీ దుస్థితి

శ్రీశ్రీశ్రీ

ఇటలీ ప్రధానమంత్రిలగు ముసులోసిగారు, ప్రజా పరిపాలనమును బాత్తుగ దీసివైచి, సంపూర్ణ నిరంకుశ పరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుటచే, గలుగు బాధలు మిన్నందుచున్నవి. ఇవి ప్రైరాకుండ ముసులోసిగా రెంత తంటాలుపడుచున్నను, దాగుట లేదు. పార్లమెంటరీ విధానమును తొలగించినను, ముసులోసిగారు దాని ఆకృతిని మాత్రము నిలువ జెట్టిరి. కాని దీనివలన ఎవరును మోసపోజాలరు. మాం నము లేని ఎముకలప్రాగు గాంచి, భ్రమజెందజాలరు. ఇంతకు పూర్వము ఇటలీలో ప్రధానమంత్రిగనున్న బెట్టిగారు, ముసులోసి పరిపాలనము గూర్చి గావించిన ప్రతిటనము, ప్రజలచేత దండంతుల వ్యాపించెను ముసులోసి నిరంకుశత్వపు ఘోరస్వరూపమును, బెట్టిగారు కనుగొట్టినట్లుల వర్ణించిరి. 1922 సంవత్సరమునందు, సైనికులు కొందరు బలాత్కారముగ అధికారము వహించిరి. రాజ్యాంగ విధానమును రద్దుచేయకపోయినను, ప్రజాప్రతినిధి సభలు ముసులోసి పక్షమువారిచే నామినేటు చేయబడిన వ్యక్తులతో నిండిపోయెను. ప్రపంచమంతటను ప్రజాపరిపాలనా పద్ధతులలో దారిజూపిన, రోమునగరము నిరంకుశ పద్ధతులలో అగ్రస్థానము వహించుట, కాలవైపరీత్యమునకు ఫలమని చెప్పవచ్చును.

ప్రస్తుతపు ఇటలీరాజ రాజ్యభారము వహింప గనే, స్వాతంత్ర్యరక్షణ విషయమున అభయ మొనగెను. కాని, వీరి వాగ్దానములు పూర్తిగ భగ్నమయ్యెను. ఇందుకు ప్రజలు బాధ్యులుగారు. ముసులోసి పరిపాలనము ప్రారంభమయిన ఆరు సంవత్సరములలో, పూర్వరాజ్యాంగవిధాన మంత రించి, ప్రజలహక్కులన్నియు నిర్మూలంపబడెను. ముసులోసిపక్షముతో ఛేదన నింపబడెను. ప్రతి కూలపక్షము వరుసగ నిర్వీర్యము గావించబడెను. ప్రభుత్వనియమిత మయిన సీనేటుసభ, ముసులోసి గారికి జోహారు లొసర్చునట్లుల జేయబడెను. రాజ్యాంగవిధానము సీతీరున భంగము గావించుట, పనికిరాదని అనుభవశాలులగు ప్రముఖులు చెలిపి గాని, వీరి మొర లరణ్యరోదనమువలె పరిణమించెను. ప్రజాస్వాతంత్ర్యము అడుగంటెను. స్థానిక స్వపరిపాలనపుహక్కు గూడ తొలగింపబడెను. ఇటలీ ప్రజలు స్థానికసంఘములకుగూడ తమ ప్రతి నిధుల నెన్నికొనజాలరని, బెట్టిగారు వ్రాసిరి. సభ్యుల నందరను ప్రభుత్వమువారే నామినేటు జేసెదరు. వాణిజ్యసంఘములుగూడ తమ ప్రతినిధుల నెన్ని కొనజాలవు. ఫాసిస్టుపక్ష మొక్కటియే రాజ్యమేలు చున్నది. తదితరుల హక్కు ఏమూలను నినిపింప

కున్నది. బాలురకును బాలికలకునుగూడ, సైన్య మునందు బలవంతముగ శిక్షణ జనగబడుచున్నది. మతగురువుల కెట్టిపాబల్యము లేకుండ జేయబడెను. న్యాయాధిపతులకుగూడ స్వేచ్ఛతోలగింపబడెను. న్యాయవిధానమొక ప్రహసన మయినది. ఎవరిని బట్టి నవారిని ప్రహసనమంపుటకువీలయినది. ప్రభుత్వమువారి అంగీకారము లేనిది ఇటలీపౌరులు అన్యదేశముల కుబావ వీలులేదు. ఇటలీ యంతయు పెద్ద కారాగృహమయినది. ఇక్కడ నవృత్తేదు. జీవములేదు. అన త్యవర్తమానములను యూరపు అమెరికాలలో నెంతగ ప్రచురించినను ప్రజలదృక్పథము మితిమీరినది. విదేశములకు బోవుటకు వీలులేక ఆత్మగౌరవము గల వేలకొలది పౌరులు అవమానపరంపర లను భరించుచున్నారు. ప్రసిద్ధిగాంచిన నేనానాయకులు డిప్యూటీలు శాస్త్రవేత్తలు కారాగృహములలో లేక నిర్మానుష్యములగు ద్వీపములలో పంపబడు చున్నారు" అని బెట్టిగారు గావించిన వర్ణనము ఎట్టి వారికియినను జాలి బుట్టించకమానదు.

కాని సత్యము బయల్పడుటకు మార్గము గానరాకున్నది. దేశములో జెరుగుచున్న దివాలాలు నిరుద్యోగము ప్రజానాశనములగూర్చి సత్యము ప్రచురించుట నేరమగుచున్నది. ఆర్థికస్థితి దుర్భర ముగనున్నది. యూరపులో కెల్ల ఇటలీలో జీవితవ్యయ మధికముగ నున్నది. కార్మికుల వేతనములు మిగుల హీనముగ నున్నవి. బెట్టిగారు నూచించిన టుల స్వేచ్ఛ లేనిది ఆర్థరు ప్రబల జాలదు. ఆర్థరు లేనిది ఆర్థిక సంపద జెరుగజాలదు. స్వేచ్ఛ నొనగని లా-ఆర్థరులు నిరంకుశత్వమునకు దారిజూపు నేగాని ప్రజల సౌభాగ్యమునకు తోడ్పడజాలవు. అద్భుతనాగరిక మునకు నిలయమయిన ఇటలీదేశమున ఇంతదుస్థితి యిదివర కెన్నడును ప్రబలలేదని బెట్టిగారు స్పష్ట పరచుచున్నారు. మాజీని గారిబాల్డి మున్నగు మహామహులు నెలకొల్పిన ఆదర్శముల నన్నిటిని ముసులోసిగారు త్రుటికాలములో నిర్మూలించి నందుకు బెట్టిగా రెంతయు వగచుచున్నారు. ముసులోసి పక్షము అక్రమపక్షమనియు వీరి చర్యలకు తరువాతివారు బాధ్యతవహింపరనియు బెట్టిగారు నిరాఘటముగ చాటుచున్నారు. ఇటలీకి మంచి దినము లెన్నటికి వచ్చునో యని అక్కడి ప్రజ లెదురు జూచుచున్నారనుటకు సందియములేదు.

పాశ్చాత్యనాగరికము:

బాల్టువినుగారి భయము

పాశ్చాత్యనాగరికమునకును, పాశ్చాత్యవిజ్ఞాన మునకును నూతనోపద్రవము వాటిల్లెనని, బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి లగు బాల్టువిను గారు భయపడు చున్నారు. రంగుజాతులవారి యుపద్రవము నెదు రొనవలెనని, వీరితలంపు. జర్మను పత్రికా ప్రతి నిధితో ముచ్చటించుచు, బాల్టువినుగారు తమకు గలిగిన భీతిని వెలిబుచ్చిరి. పాశ్చాత్యప్రతిష్ఠాపన లన్నియు నాశనమగు స్థితి దాఁపరించెనట. అందుచే, పాశ్చాత్యనాగరికసంరక్షకు లందరును, నడుముగట్టి పనిజేయవలయు నని, బాల్టువినుగారు ఎచ్చరించు చున్నారు. తూర్పు ప్రపంచమునుండి త్వరలో

గొప్పపరీక్ష యరుదెంచునని, వీరు జోస్యము చెప్పు చున్నారు. ఈపరీక్షలో నెగ్గుట ఎటులని యోచింప వలయునట. బాల్టువినుగారి రిందు కొకమార్గమును సూచించుచున్నారు. యూరపియను ప్రభుత్వము లన్నియు తమలో కాము కలహింపక, ఐకమత్య మును కాపాడుకొనవలయు ననియు, నూతనోపద్ర వమును కలసి ఎదుర్కొనవలయుననియు, బాల్టువిను గారి తలంపు. బాల్టువినుగారి యూహలకు కారణ మును గుర్తించుట యవసరము. యూరపి య ప్రభుత్వములు తూర్పుదేశముల స్వాతంత్ర్యమును హరించి, చిరకాలమునుండియు స్వలాభము ను మెప్పుజేసికొనుచున్నవి. ప్రాచ్యఖండవాసు లను కాపాడు బాధ్యతను తమకు భగవంతుడు ప్రసాదించినట్లుల చాటుచున్నవి. వీరిమాట లొకతీరు నను చేత లొకతీరునను పరిణమించుచున్నవి. వీరి యందు ఇంపీయల్ దృక్పథము పూర్తిగ వ్యాపించి నది. తూర్పుదేశములు మెలమెల్లన మేలుకొనుచున్న వి. తమశక్తిని గుర్తించుచున్నవి. ఈ విషయమున జపాను మార్గము జూపెను. నేడు చీనా తనశక్తిని గుర్తించి విదేశీయప్రాబల్యమునుండి తప్పించుకొన నారంభించినది. పర్షియా తుర్కీ ఆఫ్ఘనిస్తాను మున్న గు దేశములు తమ స్వేచ్ఛను పట్టుదలతో కాపా డుకొనుచున్నవి. హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యమును గాఢముగ వాంఛించుచున్నది. ఆసియా యంతటను నూతనప్రబోధము గలిగినది. దీనిని గాంచి నంతసేపించి యూరపు ఆసియాకు తోడ్పడుటకు మారుగ భీతిజెందుట స్వార్థలక్షణమని చెప్పవచ్చును. ఇంపీయలిస్టు సిద్ధాంతమునకు పట్టుగొమ్మ లగు బాల్టువినుగారు ఆసియా యూరపు సమ్మేళనమును మనఃస్ఫూర్తిగ వాంఛించుటలేదు. క్లిష్టింగుకవివలె యూరపు ఆసియాఖండము లెన్నటికిని కలియజాల వను సిద్ధాంతమును వీరు ఆమోదించుచున్నారని తోచును. యూరపు ఆసియాలు పరస్పరానుమాన ముతో ప్రవర్తించుచుండునంతవరకు ప్రపంచకాంతి యనునది కల్లయగును. ప్రస్తుత సమయము న నానారాష్ట్రసంఘము యూరపియనులక్షేమమును మాత్రము కాపాడుచున్నది. ఆసియా జాతులకు తగిన ప్రాతినిధ్య మొనగుటలేదు. ఆసియాకు ప్రత్యేకసంఘము కావలయునను తలంపు ఏర్పడు టకు, యూరపియనుల స్వలాభదృష్టియే హేతు వగుచున్నది. బాల్టువిను ప్రభృతుల భీతికి, ఆసియా వాసులు తర్రవాదులుగారు. యూరపియనులు లోక శ్రేయమును కోరుచు, స్వయం నిర్ణయ సూత్రము నామోదించెదరేని, ఆసియా స్వేచ్ఛను సంపాదించు టకు తోడ్పడుట ధర్మము. అట్టితరీ, ఎట్టి భీతికిని అవకాశముండదు. బాల్టువినుగారి అభిప్రాయములు, బ్రిటిషువారి కీర్తిని మెంపొందింపజాలవు.

హరిశ్చంద్రసాక్ష్యము

సైమను కమిషనువారికి బంపుచున్న విజ్ఞా పనలు చిత్రరూపము వాల్చుచున్నవి. వీనిలో కొన్ని కమిషనువారి హృదయమును శాంతింపజేయగలవు. మహమ్మదు షాహీగారి విజ్ఞానము నిదివరకు వివ రించి యుంటిమి. కాకినాడనుండి, జి. హరిశ్చంద్ర రావుగారు, సైమను కమిషనుకు బంపిన విజ్ఞప్తి, ఇదివరకు బంపిణీవాని నన్నిటిని మించిపోయినది. భారతీయులకు ప్రజాపరిపాలనము పనికిరాదనియు,

ఎన్నికలపద్ధతిని పూర్తిగరద్దుజేసి, నామినేషనుద్వారా నభ్యుదయనందరను నియమింపవలెననియు, శాసనసభలు బహిరంగముగ జరుగగూడదనియు, స్త్రీలను ఏకాన్నిలకును ఎన్నికొన వీలుండగూడదనియు, విద్యాశాఖను పూర్తిగ రద్దుజేయవలెననియు, స్త్రీలకెట్టిపదవుల నొనగగూడదనియు, వ్యభిచారమును శాసనముద్వారా నిషేధింపగూడదనియు, మద్యశాసనమును నిషేధించుట పాడిగాదనియు, ఇట్టి నిషేధమువలన, వ్యక్తుల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలుగుననియు, మున్నగువాక్యరత్నములందుగలవు. అక్కడక్కడ కొన్ని యుపయోగకరమగు సూచనలు లేకపోలేదు. కాని, సంపూర్ణనిరంకుశాధికారమును స్థాపింపగోరెడి హరిశ్చంద్రవిజ్ఞప్తి యిట్టివానిని మరుగుపడజేయుచున్నది. నేటివార్తలలో, మంత్రివదవినిదివరకు నిర్వహించిన ఫజలుల్ హక్కుగారు, హిందూదేశము ఎట్టి ప్రాతినిధ్యప్రభుత్వము కొనసాగించుటకును అర్హురాలు, గాదను తీర్మానమును రాబోవు బెంగాలు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టెదరని తెలియుచున్నది. వీరు మంత్రివరకునున్న పుదుమాత్రము, హిందూదేశమున కర్హతగలదుగాబోలు. ఫజలుల్ హక్కుగారు యినను, ప్రజాపరిపాలనమునకు హిందూదేశము తగియుండలేదనిమాత్రమే తెలుపుచున్నారు గాని, అట్టి పరిపాలనము వాంఛనీయముగాదని చెప్పటలేదు. హరిశ్చంద్రరావుగారటుగాక, ఇట్టి లక్ష్యముగూడ బనికీరాదని చెప్పి, అపూర్వసిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించిరి. బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారిదివరకే ఆదర్శముగ నంగీకరించుటచే హరిశ్చంద్రరావుగారి విజ్ఞప్తి వ్యర్థమగుచున్నది. కాని ఇట్టివాదము నేయువారుగూడ భారతీయులలో గలరని చాటుటకు మాత్రము సైమను కమిషను వారికి వీలగును. ఓడ్యయరు సిడెహోం ప్రభృతుల హృదయము లిట్టి విజ్ఞాపనల గాంచి ఉప్పొంగగలవు. భారతదేశములో నివి నవ్య పుట్టించుటకు మాత్రమక్కరకు వచ్చును.

కాశ్మీరసంస్థానము : బాల్యవివాహములు
కాశ్మీర సంస్థానమువారు బాల్యవివాహములను నిషేధించినటులు, స్టేటు గెజిట్టు ప్రచురించినది. నూతన చట్టమునకు బాల్యవివాహనిషేధశాసన మను పేరిడిరి. బాలురకు 18 సంవత్సరములలోపలను, బాలికలకు 14 సంవత్సరములలోపలను వివాహము గావింపరాదని చట్టము విధించుచు, దీనికి వ్యతిరేకముగ నడుచువారిని శిక్షాపాత్రుల గావించినది. ఇంతియగాక, ఏబదిసంవత్సరములు నిండినవారు చిన్నపిల్లలను పెండ్లియాడుట నేరము గావింపబడినది. కాశ్మీర సంస్థానప్రజలు క్రొత్తచట్టముపట్ల సుముఖత జూపెదరని తలచెదము. సాంఘికసంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టుటకు సంస్థానములలోనున్న సౌకర్యములు, బ్రటిషు ఇండియాలో ఏర్పడుటలేదు. ఇంతవరకు బరోడా మైసూరు, మున్నగు సంస్థానములు బాల్యవివాహముల గూర్చి చట్టముల గావించినవి. వేశ్యలదుర్వృత్తిని ఆటంకపరచుటకు కొన్ని సంస్థానములు పాటుబడినవి. ప్రజలలో బెరుగుచున్న యభిప్రాయముల కనుగొని, తదనుగుణముగ చట్టముల గావించుటకు స్వదేశసంస్థానములకు వీలైక్కువగలవు. బ్రటిషు

ఇండియాలో అసాధ్యమని భావించబడు సంస్కరణములును సంస్థానములలో అవలీలగ సాగించుటయే, ఇందుకు నిదర్శనము. రాజ్యాంగ విధానపు మార్పులలోగూడ సంస్థానములు ముందడుగు వైచి, ప్రజల బాగే తమభాగనిగ్రహించుచో, తమ కళంకమును బాపుకొనగలవు.

మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలు
స్థానిక సంఘముల ఎన్నికలను అధికారులు జరుపునటుల సుబ్రహ్మణ్యగారి చట్టము ఏర్పాటుజేసెను. ఇది స్థానికస్వపరిపాలనమునకు భంగకరమని పలువుర యేషిరి. సంయుక్తరాష్ట్రములలోగూడ ఇట్టి మార్పును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిరి. ఇది అక్రమమని పలువురు ఆక్షేపించిరి. ఆక్షేపణలకు జవాబు చెప్పచు నియోజకగణమును తయారు జేయుట, ఎన్నికలను నిర్వహించుట మున్నగు పనులను జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకు ఒప్పించుటవలన పరిపాలనా సౌకర్యము పెరుగునే గాని మ్యూనిసిపలు సంఘ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలుగదని ప్రభుత్వమువారు ఊరడించుచున్నారు. కాని, ప్రజలిట్టి స్వేచ్ఛాభంగమునకు నమ్మతింపజాలరు. ప్రభుత్వవైఖరి రానురాను పెనుకమార్గము బట్టుచున్నది గాని, అభివృద్ధికి తోడ్పడుటలేదు.

గ్వీన్సు గారి ఒప్పదల
హిందూ పత్రికలో గ్వీన్సుగారు ప్రచురించిన నమాధానము, వారు సూచించిన ఏర్పాటులను మరింత హాస్యాస్పదము గావించుచున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వమును నిరంకుశముగ నుంచి రాష్ట్రములలో మాత్రము వీరు మార్పు గావింపదలచిరి. రాష్ట్రములలో నయినను లా ఆర్డరులను వీరు ప్రజాప్రతినిధులవరము గావింపదలంపలేదు. దీనికి కారణమేమన, పార్లమెంటరీ పరిపాలనము హిందూదేశమునకు బనికీరాదను తలంపే. ప్రజాపరిపాలనము పట్ల పాశ్చాత్యదేశములందు అభిమానము తగ్గుచున్నదట. తామును ప్రజాపరిపాలనవాదులము గామని గ్వీన్సుగారు ఒప్పకొనుచున్నారు. సివిలు సర్విసు నభ్యులంతకన్నను ఎక్కుడు విశాలాభిప్రాయములను తెలిపెదరని, యూహింప వీలుండదు.

సంయుక్తరాష్ట్ర మంత్రులు
సైమను కమిషను బహిష్కార సందర్భమున రాజీనామా నిచ్చిన సంయుక్తరాష్ట్ర మంత్రులను మితవాద పక్షమువారభినందించుచు, తమ స్థానమును విభువక యంటుకొనియున్న మూడవమంత్రిని నిరసించుచు తీర్మానించిరి. మూడవమంత్రిగారు మంత్రుల సంయుక్తబాధ్యతను వమ్ముజేసి, శాసనసభవారిని ఖిక్కరించిరి. నూతన మంత్రులలో నొకరు, ఇంతకు పూర్వము నేపనలిస్తుపక్షమున నభ్యులుగ నుండి కమిషను బహిష్కారమున కనుకూలముగ ముచ్చటించిరి. తమయభిప్రాయ మిపుడు మారెనని, వీరు ప్రకటించుచున్నారు. మంత్రివదవులయెర జూచిన, అన్నియభిప్రాయములును మార్పుజెందుట నహజము గద.

సాత్వికనిరోధము
లండనులో నిటీవల, జ్యూరరుగ నియమింపబడినవా రొకరు, తమవిధిని నెరవేర్చ నిరాకరించిరి.

ఏవ్యక్తి నయినను శిక్షించుటకు తాము తోడ్పడజాలమనియు, తమ మనస్సాక్షి ఇంచు కంగీకరింపదనియు, వీరు న్యాయాధిపతి యెకట చాటిరి. న్యాయాధిపతి వీరివాదము నంగీకరింపక, కోర్టులోనే వీరిని కొంతకాలము నిర్బంధించి శిక్షించిరిని, మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక చెబుచున్నది. వీరివైఖరి పట్ల మాంఛెస్టరు గార్డియను సానుభూతి జూపుచున్నది. కాని ఇట్టివారిసంఖ్య యధిక మగుచో, జ్యూరీపద్ధతిని అనలే తీసివేయవలసివచ్చును.

శాసనసభాధికారము
శాసనసభలు తమ కార్యక్రమము నయినను యువకులగలవా యను ప్రశ్న యువయుచి. మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారు, ప్రాంధిగు ఆర్డరులో నిరీక్షకు రెండు సవరణల గావించిరి. గవర్నరుగా రొక సవరణను ఆమోదించి, రెండవ సవరణను నిరాకరించిరి. దీనిబట్టి శాసనసభాధికారము నామమాత్ర మని విదిత మగుచున్నది.

చమురుకంపెనీ తగాదా

మదరాసులో మరి రెండు అరెస్టులు

శేషునాట్యుడు, జి. ఎస్. మణియ్యగార్లు పెరి కలకత్తా పోలీసువారు షిఫ్ట్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట చమురుకంపెనీ తగాదా విషయమున ఒక కేసును బెట్టిరి. ఈ కేసు సందర్భమున మదరాసులో గత కు కవారమున విల్లర్స్ ఫీల్డ్ అండు కంపెనీ (ప్రాప్టీనుకుంధి. కార్పొరేషను) మును సి. వి. డి. పోలీసువారు పరిశోధించి కొన్ని కాగితములను పశ్చరముకొనిరి. పిమ్మట వీ పోలీసువారు యీ కంపెనీ యొక్క మదరాసు శాఖ కార్యకర్త జాబుకు శ్రీనివాసకా ఆనువాతనిని, తులసింగరావు నాయుడు అను మరెయొక ఉద్యోగిని అరెస్టు గావించిరి. ఈ చమురు కర్తకవిషయములు మదరాసు పోలీసువారే మొదట కలకత్తా పోలీసువారికి తెలిగించిరి. కలకత్తాలో ఏజెంట్లవ్వారా డివోజిటులక్రింద లక్షరూపాయలకు పైగా వసూలు చేయబడెనని తెలియుచున్నది. ఈ కంపెనీ మదరాసు శాఖవారు కొన్ని కేలరూపాయలు మాత్రమే యిచ్చి పుచ్చుకొనుట జరిగినదట.

"ఇండియన్ రివ్యూ" : ఈ మాసపత్రికయొక్క జూలై ౧౭ల సంచిక (జి. ఏ. నల్లెళ్ళ అండుకో, మద్రాసు, వెల 8 ఆణా) కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.
జి. సి. మాలినీ (వి. సి. ఎస్.) గారు "శత్రుయతు జీవితమును" "పత్తము" అను తీర్థ కథో ప్రాసిన వ్యాసమునకు యీసంపదికలో ప్రధానస్థాన మొసగబడినది. ప్రొఫెసర్ ఎస్. ఇ. రంగనాథంగారు, భామవహర్షియొక్క జీవితచక్రలను ప్రకరించుచు ప్రాసిన వ్యాసమునకు రెండవస్థాన మొసగబడినది.

"జాతీయత, ప్రత్యేకసాంఘికత" గూర్చి షర్ హరిశ్చంద్రగోరగారు వ్రాయు "నిజమగు జాతీయప్రభుత్వ మేర్పడుటకు ముందుగా ప్రజలలో జాతీయతా భావము పూర్తిగా నాటు కొనవలసి న" యన పరమును చెబుచున్నారు.

జి. ఎం. గంగూలీగారు "కరణనాయుడు పోటీ" గూర్చి వ్రాయుచు రహ్యదేశపు చమురువ్యాపారముయొక్క భావి యభివృద్ధిగూర్చి చెప్పించుచున్నారు. ఈసంచికలో వీ క్రింది వ్యాసములు గూడ గలవు.

"సంగ్రామము సంతమొందించు సమస్య (వి. బి. మెహతాగారిచే), "వ్యవహారములో పంతుగూడు" (హెచ్.ఎ. బుక్లియంగారిచే), "పాడుము, మరల పాడుము." (ఆ. పద్మము) (లిలాంతు జె. చెట్టిగారిచే), "మహమ్మదు జీవితము" (ఆహమ్మదు మహ్మదీగారిచే), "సంగీతావళి" (మే. సి. నూ. దేశము), (జి. డేవిస్ వాట్సింగుగారిచే) "బిల్లుపనివాడ టి.కె. బాబు" (హెచ్. క. టాల్ చె ర్ కా ర్ గారి చా ర్ డే, "చైతన్య ని మొ రా లు వి వే కా నం దు రి వ ర తు" (కె. వి. రామస్వామిగారిచే) "ప్రపంచ వార్తలు" (హెచ్. ఏ. జె. సాండ్సుగారిచే) రైల్వే ప్రిమాణముయొక్క హాస్య విషయము" (బాన్ ఆట్లీఫ్ సన్ గారిచే) గాంధీ మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర గూడ యెప్పటివలెనే ప్రకటింపబడుచున్నది. ఈ సంచిక నువారు యిరువది ఛాయాపటములతో బయలుపడుచున్నది.

విదేశవార్తలు

నైమను కమిషను

భారతీయులపట్టుదల సెరవేరవచ్చును
భారతీయులు గోరుచున్న ఇండియను సెలక్షన్ కమిటీలను రాయలు వారంటు యధికారముతో నియమించుటకు రాయభారములు జరుగుచున్నవనియు రాయలు వారంటుతో గూడుకొనకపోయినను అట్టి విధానముతో నియమించెదరనియు, "ఫార్వర్డు" ప్రత్యేకవిలేఖరి లండనునుండి దెలుపుచున్నాడు.

ప్రస్తుతము 7 గురు భారతీయులను ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరట, ఇందులో టియిదుగురి ని ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షులవారు ఎన్నుకొనవలెనట. ఇద్దరిని ప్రభుత్వమువారే నియమించెదరట.

ఈ ఏడుగురిని ఒక్క శిల్పీ సామ్రాజ్యసభవారే నియమించవచ్చుననిగూడ దెలియుచున్నది. ప్రభుత్వముచే నియమించబడు భారతసభ్యుల నియమనమును మాత్రము ప్రతిపక్షనాయకు లంగీకరించవలెనను పర తుండునట.

ఇందుల సమయమునను, రహస్యసమావేశములందును, మధ్యవర్తులు ఇందులకు ఇండియాకార్యాలయముతోను, భారతనాయకులతోను రాయభారములను సల్పుచున్నారట.

జిన్నా గారియందు ఎక్కడు విశ్వాసమును జూపుచున్నారట. లండనులో ప్రస్తుతము సాగుచున్న రాయభారములు ఆశాకరముగనున్న తప్పక 7 గురిని భారతీయులను రాయలు వారంటుతో నియమింపవచ్చు ననుచున్నారు.

నైమన్ కమిషను

భారతీయుల ఆక్షేపణ - సెగ్గునూచనలు

(బీమనర్వీసు)

లండన్, జూలై 1:—ప్రీవీకౌన్సిలుగారు నైమను కమిషనువారు భారతీయుల కోర్కెలకు లక్ష్యపెట్టరని స్పష్టముగ దెలిసినను సెగ్గునూచుచున్నారట. ఆయ్యంగారు విస్తరించునుండి వచ్చిన తక్షణమే ముగ్గునాల్గుగారు ఆయ్యంగారి నాహ్వానించి నిన్నయడదము ఆయనతో చాలసేపు మాట్లాడిరట.

డాక్టరు ఆసిబెసంటు గారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకలేఖ)

లండన్, జూలై 1:—ఇటీవల తన 12 దేశములను జూచిననీయు, మూడువారములలో 51 యానాగ్రామములను దివి తినిన డాక్టరు ఆసిబెసంటుగారు క్వీన్స్ హాల్ నందు దెలిసిరి.

భారతదేశపరిసరములు

విద్యావిషయములో ఇండియాలో సామానము లెన్నియో మనకంటె ముందంజవేసినది. బాలికలు 18, బాలురు 18 లేక ఒకప్పుడు 21 సంవత్సరముల వయసును గల్గియున్న గాని పెండ్లి మాడరాదు.

ఇండియాలో ప్రతిపా అనముగల దొమినియనులైనందువలన భారతీయులు గోరుచున్నారట. ఆగమ్యసాధనమున కాంతముగ సాధించవచ్చునని నమ్ముచున్నాను. బోరాలము లేకుండ రాగలదని విశ్వసించెదనని తెలుసుకొనరీ.

ఇటాలియా విమానమును తొలగించుట గలదకటకేగి న రషియా పై ను నీకుడు కప్పించుటలేదు. ఏమైనది తెలియటలేదు.

మ్యాక్స్ ముకుగ్గార్ల ప్రకటనము

రైటునింగు కార్మికపక్షనాయకుల కలవరము

(బీ ము న ర్వీసు)

లండన్, జూలై 1:—మ్యాక్స్ ముకుగ్గార్ల ప్రకటనము రైటునింగు కార్మికపక్ష నాయకులను చాల కలవరపెట్టుచున్నది. కార్మికపక్షమువారు తమ సిద్ధాంతములనుండి తప్పురాదనియు మరింత యభివృద్ధికరముగ సోషలిస్టు కార్యక్రమమును అలంబించవలెననిరి. నాసివల ఎండర్సో ప్రకటనమును బలపరచుచున్నాడు. నాయకులు దీనిని యుపేక్షజేయుటకు వీలులేకన్నది. ఈ ప్రకటనము వెలువడకముందే కొందరు దెలిసెనట. రహస్యముగను, పత్రికలలోను ఎన్నికల సమయమున కార్మికపక్షమువారు చెబరను చీలిపోవచ్చునని కోరిరి. అందరూ ఏకముగ ప్రవర్తించవలెనని సోషలిస్టులకు కార్మికపక్షమువారికి కార్మిక నాయకుల కేవలము దుష్ప్రభుగ గన్పించుచున్నది మారుమారులలో క్రైడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ జనరలు కవున్సిలు ప్రవేశించుటయు, రాబోవు కార్మికపక్ష వార్షికసభలో ప్రవేశపెట్టబడు కార్యక్రమముచేతను తెల్పుచును కార్మికపక్షమువారు రాంకే ముగ్గునాల్గుగారి నాయకత్వమును నిరాకరించుచున్నారట. నిజముగ కార్యక్రమమును గోరువారికిని కార్మికపక్ష ప్రధానకార్యాలయమువారికిని ఇది మంచి అవకాశముగయున్నది. ఈలోపుగ ప్రకటనమును విస్తారముగ జెప్పుకొనుచున్నారట. చాలమంది ప్రకటనము జేయుచున్నారట. కార్మిక ప్రధానకార్యాలయమువారు దీనిని ఎదుర్కొనలేకన్నారట. ఈవిషయమై పత్రికప్రకటనమువారి బాధితుల పరిపాలనాసభవారే ఆలోచించుచున్నారట. నిన్న ప్రత్యేకముగ సమావేశమైరి. ఆరగంటలు ఆ ప్రకటనమును చర్చించిరి. బాధితుల సభాభిప్రాయమును దెలుపుచు మ్యాక్స్ ముకుగ్గార్ల ప్రాక్టీక గార్లు సంతకముజేసి ఒకవిషయమును ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటనమును పూర్తిగ తప్పుకొని భాష్యత తానే ప్రకటించినను, సోషలిజము తర్వాత యభివృద్ధియగుట కీ ఎత్తు నెత్తికీ, తమ యుద్దేశ్యము కార్మికపక్షమును విడదీయ యుద్దేశ్యములేదనిరి. జూనియరభివారీ స ఫోర్ డ్స్ క్లబ్బు ను నంగీకరించిరి. కార్మిక యుద్ధమును చీల్చుటకు కలపెట్టలేదనిరి. ఈవిషయములో కార్మికపక్ష కాఖలోని వారిని నిశ్చయించిరి. ఆ ప్రకటనమును మంచి సోషలిస్టు కార్మికపక్షమును ప్రవేశపెట్టవలదిరి. మరి కొన్ని కాఖలను ప్రోత్సహించెదరట.

ఈమాటచే ముగ్గునాల్గుగారికి వచ్చి వెలగకాయ గొంతు కబడింబులైనవి. దానిని ఆక్షేపించలేకన్నాము. ఈ ప్రకటనమును నిరసనగా జూచునటుల నటించిరి. మా ప్రకటనలను తేల్చుటగూడగలవు. కార్మిక యుద్ధమును 46 ఏండ్లు దిని, ఎన్నడు దానిని విడిచియుండలేదు. ఈ విషయములను గూర్చి విరుపంత్వరముల కొకసారి ఈవిషయమై కెయిరహార్డుగారికి సంతకముగ నుండెడి దనుచున్నారట.

పాశ్చాత్య నాగరకవివాహము

బాల్విన్సుగారి సూచనలు

(బీమనర్వీసు)

లండన్, జూలై 1:—పాశ్చాత్య నాగరకమునకు వివాహమునకు వివాహము గలంగనున్నదనియు ఇదంతయు ప్రాశ్చాత్యదేశమునుండియు రంగజాతులనుండియు కప్పించుచున్నదనియు బాల్విన్సుగారు చిత్రియనరల కలంకిన పత్రికా క్రమినిధితో దెలుపుచున్నాడు.

యూరపు వివాహము, యూరపు ఉనికికే నాశనముగల్గు భయము కన్పించుచున్నదనిరి. ఇన్ని సంవత్సరములనుండి రక్తము, డబ్బు భాగపోతి కట్టికసంధిలన్నియు పాశ్చాత్యదేశములందు శత్రుబలమునండి ఏర్పడినవి. నేడు వివాహకరముగ దక్షిణం దున్నవనిరి. పాశ్చాత్యసంపలను వివాహమును మనము గాపాడవలసియున్నది. సకాలములోనే గాపాడవలెను. ప్రాచ్యదేశమునుండి పశ్చిమములకు ఎంతకాలమో పట్టుదు. దానిని విజయముతో ఎదుర్కొనుటకు రావలెను. కేత్రా ప్రయత్నములకు ధర్మము. యూరపుసంపలను వివాహము కష్టముల పాలుగాక విజయముతో లైటువడవలెనన్న యూరపు ప్రభుత్వములవలె జాగ్రత్త జేయవలెను. యూరపు ప్రభుత్వములందుండి ఇది గావలసినదే యనుటచే అందరూ వికమత్వముతో ప్రవర్తించవలెను. వారిలో వారు పొందుకొన్నచో తమ కేత్రపుల ఎదుర్కొనలేరు. నేడు యూరపును గావలసినది కాంతియంతమునట్టియు వికమత్వము గల్గిన ప్రభుత్వము అవతరమనిరి.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ అధ్యక్షువదవి

స్మిత్తుగారు క్యాథలికు మతస్థుడు

న్యూయార్క్, జూన్ 30:—స్మిత్తుగారిని అధ్యక్షువదవికి పేర్కొనిరి. ఇతడు క్యాథలికు మతస్థుడు. ఈమతస్థుడు అధ్యక్షువదవికి పేర్కొనబడుటకే ప్రథమము. 10,000 అభివందనలందు స్మిత్తుగారికి వచ్చినవి. మద్యపాన నిషేధమును అనుబంధపు అధికారలలో లంచగొండితనమును దనియు, దొంగసారాయి గొంపోవుచున్నారనియు కానముల నుల్లంఘించి విద్యులదిగిగ సంచించుచున్నారనియు స్మిత్తుగారు దెలిపిరి. సానిక స్వచ్ఛరిపాలనమును, ప్రభుత్వముల మాక్కుల పట్టును ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతమును నుపయోగించిన ఇదంతయు బాగుపడనని స్మిత్తుగారనిరి.

ఉపాధ్యక్షువదవికి రాల్ఫ్స్కొగారిని పేర్కొనుచున్నారట. ఇతడు మద్యపాన నిషేధమును బలపరచువాడే. మద్యపాన నిషేధక పరిపాలకవర్గమున పూర్తిగ మాట్టుచేయవలెననుచున్నారట.

లింస్యలో 7 వ ఎడ్వర్డు చక్రవర్తి ఆస్పత్రిలో ఒకనికి వెన్నెముక మోటుగ ప్రమాదముచే విరిగిపోయినప్పుడు ఎముకలముక్కల నరికి బాగుజేసినవెరట. మరల యథావ్రకారము వెన్నెముక ఏర్పడి అన్ని ఆటలందును బాల్లనుచున్నాడట.

అతిమూత్రవ్యాధికి క్రొత్తమందు

ఇతివరలో ఇన్స్టిట్యూషన్ అతిమూత్రవ్యాధికి ముందుగ వాడుచున్నారట. నేడు దానిని సీతలెను అనుదానిని వాడుచున్నారట. దీనిని క్రొత్తగా పరిశోధనలనున్నవి కనిపెట్టిరి.

బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు

భారతీయుల విముఖత

లండన్ మెయిరు, జూన్ 15:—పంజాబు సైనిక శాసనముబదిలయచాలాబాగు మాత్రలయి నప్పటినుండి భారతీయులకు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువల్ల పూర్తి విముఖతగల్గినదని చాలమందికి ఆంగ్లేయ శాసనము తెలియదని న్యూలీడరు ప్రెస్ లో ధరణి వీ సీంహ్ గారు వ్రాయుచున్నారట. అప్పుడు ఇండియా కార్యాలయముందున్న మాంటెగుగారు ముందొకరిని దెలిసి, ఎన్నటికైన న్యాయమును గలంగజేయక మానరని ఇంతవరకు ఓరికతో నుండిరిగాని మరల బర్మింగ్ హామ్ ప్రభుని కఠినపాలనమును జూచి భారతీయు లందరూ నిరాశపెరిరి. కార్మిక సభ్యులగుడ మాట నిలకడలేకుండ ప్రవర్తించుటచే ఆసలే నమ్మకముపోయినది. అందుచే భావికాలమంతయు భీతావమానమునని భారతీయు లనుకొనుచున్నారట. కార్మికపక్షములో చాలమంది భారతీయులవల్ల సానుభూతిని జూపుచున్న వారిభావమును తెలిసికొనలేకన్నారట. నైమనుకమిషనుతో బాటు సెంట్రలమిటీలకు సమానప్రతినిధిని దిద్దిరిమని కార్మికపక్షములో ప్ర్రువులను లనుకొనుచున్నారట గాని భారతీయులట్లు అనుకొనుటలేదని వారు గ్రహించ లేకన్నారట.

ఇంద్రజాలమ హేంద్రజాలము

ఈగంధములో జర్మనీగారడి, హాస్టాభువము, ఆంగ్ల ఇంద్రజాలము, మల్త్రకాస్త్రము, భూతనాద్యము, యంత్రములు, చీల్లకేక తమాషాలు, వినోదవిద్యలు, మనుష్యుని మాయముచేయుట మామిడిచెట్టును పుట్టింపుట, జీవముతో సమాధి యగుట, శరీరములేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగువిశ్రమములున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. వెల రూ. 4. 2113 చమత్కార గణితము:—(టెక్స్టు బుక్ కమిటీ నారిచే ఆప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్రనిద, మనోగణితములు, సమస్యలు, చిక్కుప్రశ్న, యాక్ర, తమాషా తెక్కలు, గణితవధానము గలవు. వెల రూ. 1.12 కి రూ. 5. ఆర్. జగద్రామం నాయుడు, బంగ్లూ. (గుంటూరుజిల్లా)

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తును, కుక్కనవ్వును, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని వారించి మంచి బలమును, నిర్వృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు నాలను. 20 తులముల డబ్బీలు 1-4-0 పాలనుగంధిలేహ్యము—రక్తకుడికి శ్రేష్టమయినది. సవామేహము, మేహపాడభా, మచ్చలు, యంతరచర్మకోగములు కీర్ణనొప్పులు, మొదలగువాటిపై వర్తించును. 4 డబ్బీలు చాలాను. 20 తుల డబ్బీలు. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు పేరు. 8851 పి.సి.పి అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, తెలిదేవి-సెల్లూరుజిల్లా

కార్యక్రమ సంభవము

లిలోవా రైల్వే సమై

యథావిధిగా నున్నది

కలకత్తా, జూన్ 29:—లిలోవారైల్వే పనివాండ్ల సమై

యథాప్రకారముగా ఉన్నది.

మిస్. బ్రహ్మదేవి గజపాణిగారు పమ్మెదారుల యెదుట

నవనవ్వనియందు పట్టుబిరుక దైర్ఘ్యముతో నుండవలసినదిగా

హెచ్చరించిరి.

ఓండాలులోని సమ్మె పూర్తిగా వ్యాపించినది.

వాగెను దిహ్యమెంటు ఇంజనీరింగు ట్రాఫిక్ ఖాళిలు,

పవర వాగు పంపుచూపులలోని పనివాండ్లను పూర్తిగా

నమ్మించేసిరి. లోలో దిహ్యమెంటులో మహమ్మదీయములు జన

ము పనిమానేసిరి. సమ్మెదారులసానే పనిచేయుటకై అంగ్లో

యంపియనులు అధిక శత్రువులై ఆసేయు నియమంతబడు

చున్నాడు. క్రొత్తగా సమ్మెదారులసానే పనిలోనికివచ్చుచున్న

చారిని కర్మాగారములలోనికి పోవడం జేయుటకై సాత్విక

నిరోధము నాచరించు చున్న సమ్మెదారులు ఆరెట్టుచేయబడు

చున్నాడు.

దక్షిణ యండియా రైల్వే కర్మాగారములలోని పని

వాండ్లు " పోదనూరు, తిరుచూపల్లి, గోల్కొండ, నాగ

పట్నములలోనివారు నుమారు 7,400 మంది నేటి ఉదయము

నుండి సత్వగ్రహత్ర మారంభించి ప్రధన మొనరింపజూచు

చున్నారని పోదనూరునుండి తిరిగివార్త యొకటి యాస్తు యం

దియను రైల్వే యూనియను కార్యదర్శులు మిత్రాగారికి

అందినది.

రైల్వే కార్యక మహాసభ

భారతదేశములోని రైల్వేకంపెనీలన్నిటి నుంచును గల,

కార్యక సంఘముల క్రమింపులు యీ నెల 5 తేదీ బొంబాయిలో

సమావేశమయ్యెదరు. రైల్వే కార్యకలు దేశము

దంతులను ఏకమాఖముగా చేయదగిన విషయముల చర్చించ

బడును.

సంధిపరతులు

కలకత్తా, జూన్ 30:—పనిలోనుండి బర్తరపు చేయబ

డిన పనివాండ్లనుదరిని తిరిగి పనిలోనికివచ్చునట్లు కంగీకరిం

చినయెడల, సమ్మెదారులు సమ్మె ముగించి పనిలో చేరిదరి

యు అట్లుచేయుటకై యాస్తుయండియను రైల్వేసంఘముగా

అంగీకరించినయెడల కలకత్తాలోని యంగ్లీ షును సత్వ

యాచున్నది. ఓండాలులోని అసమ్మెదారులు బర్తరపుచేయ

బడిన పనివాండ్లందరిని ముందుగా పనిలోనికి రానియ్యాలెనని

పని వాండ్లసంఘకార్యదర్శి మిత్రగారు ప్రకటించుచున్నాడు.

నేడు సీతారామపూరులో కూడ సమ్మె ప్రారంభమగు

నని తెలియచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

వైస్రాయిగారితో సంప్రతింపు

యాస్తుఇండియను రైల్వేపనివాండ్ల సంఘ కార్యదర్శి

యగు మిత్రగారు లిలోవాసమ్మెల కార్యకలకుల విషయమై

రైస్రాయిగారితో ప్రస్తావించుటకు వైస్రాయిగారిని దర్శనము

య్యవలసినదిగా కోరుచు తిరిగివార్త వచ్చినది.

కొట్టాటలు

అసకాలోని రైల్వేసమ్మెదారులు డివిజనులనుమ

రింటెండెంటు కచ్చేరివద్దపోలి నువారితో తలపడి కొట్టాటల

దిగిరి. ఆ సేకముడి ఆరెట్టు చేయబడిరి.

లిలోవా సమ్మెదారులలో మరొకరియ పనిలోనికి జేరి

(ఫీ. ప్రె.)

8 మంది పనివాండ్లు మాత్రమే పనిలో చేరిరి

కలకత్తా, జూన్ 30:—మొహరం పండుగ నెలవులు ముగి

యగానే లిలోవా కర్మాగారములు తెరవబడిన. 8 మంది

బ్యాంకింగ్ సత్వగ్రహము

అనధికారవిచారణ ప్రారంభ మగుట

ప్రభుత్వమువారు సాయముచేయ నిరాకరించుట

బ్యాంకింగ్, జూన్ 30:—సత్వగ్రహప్రకటనాధికారి

యొకరికి ప్రకటనను గావించుచున్నాడు.

బ్యాంకింగ్ విచారణసంఘమువారికి అన్ని విధముల సాయము

చేయునట్లు ఉద్యోగియుల కుత్తకపులు చేయవలసినదని సంఘ

కార్యదర్శి పత్రిక దివిమనుకవిమనరుకు ఉత్తరముపంపగా

తా నాక తరముకు ప్రభుత్వమునకు పంపుచున్నాననియ,

వ్యయముగా నిర్ధారించేయుటకు వీలలేదనియు ఆతడు

జవాబువ్రాసెను. కెమ్యూకాళు కార్యదర్శి విచారణసంఘ

కార్యదర్శియగు ఖేర్ గారికి సత్తే మరయొకజాబు వ్రాసిరి.

కావున ప్రభుత్వసహాయము లేకయే సన్న 10-80 కంటలకు పతి

నాత్ జిన్నింగు ఫ్యాక్టరీలో విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. మం

షీగారు (అధ్యక్షుడు) కె.వాస్టి, రావ్ నాయర్, భీమబా

య్ నాయక్, చంద్రాచంద్, ఖేర్ గారులు హాజరు. వల్లభబా

యిపలేట్ గారుకూడ దయచేసిరి. గూఢచారుడు టర్కీ గా

రు విచారణను చూచుచుండెను. కనీసము ముగ్గురు పభ్యులు

వచ్చినగాని విచారణ ప్రారంభమగుటదని నిర్ధారణ యయ్యె

ను. 27 తారీఖున కెమ్యూ కార్యదర్శి వంపిస్ మెమోరాండమ్

చదివెరి. కార్తవేయబడిన. వల్లభబాయి పలేట్ గారు వెల్లిపా

యి తరువాత సీని ప్రతినిధి యచ్చు నుండెను. సంఘము

అల్పసారములకై 1 కంటకు లేచి వరకు 1-80 కు సమావేశమ

య్యెను. 40 సాక్షులకు పైగా విచారించబడి వారి సాక్ష్యము

లు నమోదు కాబడిన. పునః తమ్ (లికందాస్, (బారిష్టర్)

వేకేరియా (సాలిసిటర్) బటూభాయ్, ఉపాధ్యక్షుడయ్యా

(వేకేర్) ఎస్.ఎమ్. మార్కటిక్ (ప్రీడర్) వజ్రామలములను

పుచ్చుకొనిరి. పిమ్మట సంఘసభ్యులు వా జ్యూలముల

నిచ్చిన వారిని ఆడ్డు ప్రశ్నల చేసిరి. సా

యంత్రిము 7-15 కు విచారణముగి నెను. ఈరోజు ఉదయము

8-30 కు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. స్త్రీపురుష ప్రేక్షకులు

చాలమంది సభాభవము నభ్యసరించిరి

నాసిఫరోద్ ప్రజల ఉపవాసదీక్ష

నాసిఫరోద్ గ్రామవాస్తవ్యుడు, నిరపరాధియు నగు

భవనసీ రాయనుకాపుర నిష్కర్మగముగా ఆన నెలల కఠినశిక్ష

విధించి చెరసాలలోవైదించుటకు తన యాగ్రహముకు జూపుచు

స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు, అందరు 28 తారీఖున ఉపవాస

ములుచేసిరి. సాయంత్రిము గ్రామములు సభచేసి ప్రారంభం

చేసిరి. భవనసీ రాయ్ నాయకునకు సతత వీరపత్ని సంతోమనున

కుమారిని త్రాఫి:చిరి. దేశీయ శిక్షములు పొడబడిన.

హీరా చెరసాలలో నున్నంతకాలము ఆతని భూమిని

సాగు చేసి య తని పంట పంట పంట పంట

వచ్చుగించుటకు గ్రామములు తీర్మానించుకొనిరి.

తలూతీలా రాజీనామా

నిన్న రాజీనామా నిచ్చిన 8 తలూతీలా (ప్రభుత్వో

ద్యోగము) 16 సంవత్సరములనుండి 24 సంవత్సరములవరకు

న్నూరు కలర. ఒక్కొక్కరూ 10 ఏండ్లకు తక్కువవనిచేసిన

వాడు లేన. వాగు ప్రభుత్వమువారికి వంపిస్ రాజీనామాకాగి

తయ్యుగా ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశవిధానము ప్రజలకు దున్న

హుయ్యెను. కావున తాము నాకరిచేయుటకు వీలలేదని తెలు

పుచున్నాడు. వారి కింది ప్రకారము వ్రాయుచున్నాడు.

7 వేలమంది పాకీవాండ్లు సమ్మెలోనున్నారు.

10 వేలమంది పాకీవాండ్లతో 7 వేలమంది కలకత్తాలో

సమ్మెచేసియున్నాడు. నగరములోని శిథిలభవనాధి చెప్పనలవి

గాకన్నది

కార్యోదేవులువారు కర్తవ్య మూలోచించుచున్నారు

కలకత్తా, జూన్ 2:—పాకీవాండ్ల సమ్మెగయము

లో ఏమి చేయదగు నో చర్చించుటకై శత్రుచంద్ర

బోసుగారు రుపహించిడి తీర్మానములేగాక పంత్ మహమార

బోసుగారుకూడ ఒక తీర్మాన ముపహించిచెదరు.

సమ్మెదారుల సంఘకార్యదర్శితో మాట్లాడి ఏవోవిధ

ముగా సమ్మె త్వరలోమగియుటకై ఏర్పాటుచేయగలండులకై

ఒక సలహాసంఘమును కార్యోదేవులవారు నియమించుటయు

నయము ఆసలహా సంఘమువారు వెంటనే వ్యవహారపరిష్కార

ము ప్రారంభించాలె ననియు సంతోమనుమార బోసుగారు

తీర్మానముకటి యజపహించెదరు. (ఫీ. ప్రెస్.)

గోగునారసంచుల ఫ్యాక్టరీ సమ్మె

కలకత్తా, జూన్ 29:—లిలోవాసమ్మెల జూన్ 29 మి

మానుసాన్నిధ్యే వ్యతిరేకమై, ప్రజల సమలను వదలుకొనవలసినదని గోల పెట్టుచున్నను, ప్రభుత్వమువారు శాస్త్ర యముగా ప్రసర్తించుచు వాసచే నింతవరకు మామలను మాన కుంటిమి. ప్రభుత్వమువారి దుడగములు లోజాలోజా హెచ్చుచున్నవి గాన మే ముద్యోగములలో నుండుటకు వీలు లేకపోయినది. నాసిఫరోద్ గ్రామవాస్తవ్యుడు భవనసీరాకు ఆరు నెలల కఠినశిక్ష విధించుటలో పగసాధించు నుద్దేశ్యతత్వ దురి యొకటి ప్రభుత్వమువారి కున్నట్లు లేదు. కావున మా ఉద్యోగములకు రాజీనామా నిచ్చుచున్నాము. త్వరలో వాటివంగిక రించి మమ్మకి విడుదలచేయవలసినదని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఉప్పుదొంగతనము

వల్లభభాయి పలేలు సాక్ష్యమునిచ్చుట

బొంబాయి, జూన్ 1:—మహమ్మదీయ అధ్యక్షుడగు బ్యాంకింగ్ విచారణసంఘము నిన్నుమాడే జప్తులపై ఒక పతాక ఉప్పును దొంగిలించిన కేసుకు విచారించిరి. ప్రభుత్వ ప్రకటనాధికారి యానంగతనము నిజము కాదనియ, తాము నిచాించగా నిది కుద్రఅబద్ధమనియు తేలెనని ప్రకటించెనని పాతకులకు బాపకముండును. వల్లభభాయి పలేట్, ఉమర్ వాడీ, పురుషోత్తమదాస్, త్రికరణదాస్ గార్లు సాక్ష్యముచ్చుచు రైల్వేపాకాలో కావలికాయుచున్న పతాను ఉప్పు దొంగిలించిన పతానును స్వయముగా పట్టుకొనెననియు, తమవద్దకూడ తా ను వానిని నట్లు కొనినట్లు ఉప్పు కొనె నుగాని ప్రభుత్వమువారు ఆతని తెదరించుటచేత నిప్పుకు నూర్చుకొనివాడనియు చెప్పిరి. రైల్వేపాకలి పతాను విచారణ సంఘముయెదుట సాక్ష్యమునిచ్చెదనని తెదరించెను. కావున, కేసును విచారించవచ్చిన పాతీకు ఆధికారి తక్షణ మరనిని బొంబాయికి బదిలీ చేయించెననియు వారు తెలిసిరి. (ఫీ. ప్రెస్.)

సత్వగ్రహము

బొంబాయి విద్యార్థుల నిశ్చయము

బొంబాయి, జూన్ 1:—బొంబాయిలో వివిధ కళాశాలలో విద్య నభ్యసించుచున్న 500 విద్యార్థులు తాము 4 వ తారీఖున బ్యాంకింగ్ విజయ శిర్యాద మును సన్నిద్రవ్యము నమూలు చేసి వంపెదమని బొంబాయి యువజనసంఘాధ్యక్షుడు డగు నారిమగారికి వ్రాసిరి. ఆ వాడు మహాపురుషుల ఛాయాచతురుల అమృతము, వ్రాతపుస్తకముల అమృతము, ఉత్సవము, బహిరంగపథలు జరుగును. ఈ వక్రమున దప్పకులు చేసినవారె బ్యాంకింగ్ ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ఉద్యమమే ప్రశస్త బాతీయవిద్యయనియు బ్యాంకింగ్ కారకై త్యాగముజూపుట బ్యాంకింగ్ ప్రజలకు సేవకీయుట, భారతదేశస్వాతంత్ర్య పోరాటమును కొనసాగించుచున్న ధీరకర్తకుల కన్నివిధముల సాయము చేయుట పురుషరము అని వ్రాసి నాడు. లిలోవా కాలేజీ, జేలియర్ కాలేజీ గ్రాంట్ మెడికల్ కాలేజీ, బాతీయ వైద్యకళాశాల, విక్టోరియా టెక్నికల్ జూబిలీ ఇన్ స్టిట్యూట్, ట్యూట్, గోవర్ధన దాస్ కుందర దాస్ వైద్యకళాశాల, సికహమ్ కాలేజీ, ఎలిఫెంట్స్ వైద్యకళాశాల, లా కాలేజీలో శదువుచున్న విద్యార్థులు యావక్రములో దప్పకులుచేసి నాడు. (ఫీ. ప్రెస్.)

వల్లభభాయి పలేగారు బొంబాయివచ్చుట

బొంబాయి, జూన్ 2:—బొంబాయి యువకులు, బ్యాంకింగ్ ప్రచారక సంఘము, బ్యాంకింగ్ సత్వగ్రహ సహాయక సంఘమువారు రమ్మని యాహ్వనించుటచే వల్లభభాయిపలేగారు బుగవారమునాడు బొంబాయివత్తుర. వాగు బహిరంగపథలో నువన్యసించిన తరువాత నగరములో నూరంగింపబడుదురు. ఈ ఉత్సవము చావకీసాండ్ల మువ్వ ఆగిపోవును. బాతీయ నేపాదభములన్నియు సీతేశ్వరమున పాల్గొనును. (ఫీ. ప్రెస్.)

పరాసులకు బదులు

డెప్పుటి ఇనస్పెక్టరులను నియమింపరాదా?

హైదరాబాద్

బొంబాయి, జూన్ 2:—బ్యాంకింగ్ తాలూకాలో నొక ఉపాధ్యాయునికి డెప్పుటి యినస్పెక్టరు వ్రాసిన లేఖను ప్రచురించుచు పతాకులను తీసివేసినవారుగనుక యిప్పుడు విద్యాధికారులను ప్రయోగించి పిమ్మట చెల్లించ నిష్పము లేదని ఉపాధ్యాయులను పశ్చులచెల్లించునట్లుచేయవచ్చునని హైదరాబాద్ పత్రిక ప్రభుత్వమువారిని తరహాసముచేయుచున్నది. డెప్పుటి ఇనస్పెక్టరు వ్రాసిన ఉత్తరము ఇట్లున్నది. "నీపిమ్మను యివ్వవలసినదని కలెక్టరుమీకు చేసిననోటిను ఇందుములకముగా పంపుచున్నాను. అది అందినట్లు వ్రాయబరెను. నోటికలో చెప్పిన కాలములో మీపిమ్మ యివ్వకపోతిరా మీభూమి నెత్తుచేయబడును. కావునస్వేచ్ఛగా మీపిమ్మను కట్టివేయదు. (ఫీ. ప్రెస్.)

నైమనుసంఘ నూతన ప్రకటనము

శ్రీయుత ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారి
(ఎం. ఎల్. సి.) అభిప్రాయము

కమిషనరీయొక్క ఆంధ్రవిభాగమునందు మాన్యులయందును శ్రీరబడిన మాన్యులయందు గానింబవనాంకాలము కమిటీ పట్టణము సాత్ర విచారణ సంఘము ద్వారామెట్లు లభి పడె యుటయందును నొకగడియ కాశము తెచ్చిరి పట్టణము పరిపాలన మహా సింగ్రాము సమాజమున యింకా పడెను వ్యయనిర్ణయనాత్రము న గిరి ని యిచ్చును వివరము నవేమకకు పరచెననది. మిఠాగ విభేదముల నిండు యవ కాశము నుపయోగించి అమి మిగిలిన మును పడ గొట్టి కమిషనరుకు విజయము చే మాన్యులకు కిర్యోపయత్నములు జరిగెను.

ప్రస్తుత మొదటి బహిష్కరణ సర్వస్వమును ఏ రామ స్వామిమొదలియారగారిని సంఘము పరిపాలన గానింబు నున్నది. కాసనపట్టి నొక కమిటీయొక్కయలుకను అందు కొద్ది మంది నామినేటెడు సభ్యులకు, జస్తిను ప్రముఖులను, శ్రేష్ఠులకు ను, మంత్రి వర్గము సాయపడు నని యాశు బృహదాయను, దేని యలు థా ము ను, గార్ల ప్రకటనలను లేటడదున్నది. 31.11.28 తుమారస్వామిరెడ్డియారగారు తమ పార్టీ వాయకలతో జాతీయతకండ్ల నట్టియభిప్రాయమును దెలుపడడలేదు. బహిష్కరణ స్వామమును దృఢముగాబలపరిచియుండెనన రె యట్టిభావములను, డుట కడు విచారకరము జస్తిను ప్రముఖులు కమిటీయొక్కలు తీర్మానమునకు బలమొనరుటయో, లేక తటస్థ భావము బూనుటయో సంభవింపనని శేను భయపడుచున్నాను.

ఇట్టిసమయములో ప్రతి భాగీధ్యుని కర్తవ్యము శేటబడుచున్నది. శేడన పక్షాధిపతిగా కైకొనట యెర్రగాయ కమగును. ఇట్టి వ్యాపారములలో బడి దేశమునకు ప్రాపి నర్వకుండుగాక యిది ప్రతి భాగీధ్యునకును న్యాయముగా కాసనపట్టిలకును శేను విన్నవించుచున్నాను.

కోయిలబత్తూరు తీర్మానముననుసరించి జస్తిను ప్రముఖుల విధియొప్పున, అట్లుకాసనపట్టినినాన తమస్థానములను విడుదులయే ధర్మము.

ప్రజాసామాన్యసంకల్పము బహిష్కరణను కనుకూలముగా నున్నదని శేను దృఢముగా నమ్ముచున్నాను. ఈ వెంటనే కాసనపట్టి అంతమొంది యీ సమాన్యమై మరల యెన్నికలు జరుగునో, నైనున సమాకారవాదులు తమస్థానములలో నిలువజాలరు. (ఆ. పే.)

విశాఖపట్టణముజిల్లా లోకలుబోర్డుల కాన్ఫరెన్సు

ప్రస్తుత మునులలోనన్న మునుదరాను లోకలుబోర్డులపట్టణమున సరిపడలచిన కర్తవ్యముపై తన అభిప్రాయములను తెలుపును చేయుటకు విశాఖపట్టణములోగల లోకలుబోర్డుల కాన్ఫరెన్సు జూలై 3 తేదీన శ్రీధూపరిరాజు వెంకటకలిరాజు కి. వి. య. గారి అధ్యక్షత కింద నూనిజయ నగరములో జరిగెన కర్తవ్యముచి నాను గలక జిల్లాలాలా కా, యూనియనుబోర్డుల మొదలగువారు దయచేసి పదన సమావేశమును జయప్రదముగ నెరవేర్చగలంకలకు ప్రార్థించుచున్నాను. పదన బోర్డుల మొదలగువారియొక్క చిరు నామము లన్నియు సాధ్యమగునంతకేకు తెలిసిని ప్రత్యేక ఆహ్వానములకూడ పంపుకొనుచున్నాను. సమావేశమునకు దయచేయువారందరికి బహు భోజనములు వగైరా యేర్పాటులు రెయిల్వేస్టేషనునకు తాలూకాబోర్డు అధీక్షకునకు దగ్గరగానే చేయుచున్నాను. వీలైయెడల తాను దయచేయు టయియును ముందుగా తెలియపరచినయెడల శ. తోషించెదన. 31 వ తేదీ ఉదయం 8 గంటలు మొదలు 12 గంటలవరకును మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు 6 గంటలవరకును కాన్ఫరెన్సు జరుగును. కాలవ్యవధి చాలనందున ప్రత్యేకాహ్వానములు ఎవ్వరికైనను అందకపోయినను ఈ కాన్ఫరెన్సుకును మన్నించి తా మందరు తప్పక దయచేసెదరని నమ్ముచున్నాను.

పూనపాటి లక్ష్మీనృసింహారాజు,
విజయనగరపు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు.

బొంబాయి మిల్లులనమ్మె

బొంబాయి, జూలై 1:—సమ్మెచేసిన మిల్లు పనివాండు ఒకపట్టి చేసిరి.

మిల్లులలో గుమాస్తాలు ఇంకను పనిచేయగూడదనియు సమ్మెకట్టి పని మానివేసి రాకుండుట దూర్వమునియు తీర్మానము చేయబడెను. ఆ ఫ్యాక్టరీలలోని ఆయలెను, ఘనులెను, క్లీనర్లు మొదలైనవారింకను ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయుట కూడదనియు వారు పని మానివేసి బయటికి రానియెడల వారు అట్లుచేయుటకై ఒత్తిడికలగజేయబడుననియు తెలియజేయుచు పరలాండ్ల జరిగిన యొకసమ్మెవారుల పథలో తీర్మానము చేయబడెను.

విశాఖపట్టణముజిల్లా నాల్గవ సమాకారసంఘసమావేశము, భీమునిపట్టణము.

(25-6-1928)

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు దాట్ల వెంకటాచార్యగారి స్వాగతోపన్యాసము.

సోదరసమాకారులారా!

సమాకారోద్యమములో భాగుగా నానేడి ప్రజాక్షేమము ఆదర్శముగా కైకొని కార్యశీలు నెనటియు కళివా త్పరాయణులు నిర్మింతు మనావీ క్షాంతి పునః ప్రా తోనన్నను యావాలల సమాకార సామిక్యము కేరమునకై విచ్చేసిన మిమ్ముల నందరను ఆహ్వానించు భాగ్యము నాకు లభింపజేసినందులకు చాలకృతజ్ఞుడను.

ఏనక పురుగునడి పురాణ ప్రసిద్ధిచెందిన యాభీముని పట్టణము ఉత్తర సర్కారుల కంఠజీకిని వాసికెక్కి మొదలు ఒక యల కాలములోను పిమ్ముల సాంగత్యముల వరిపాలనము లోను వాటిజ్యమునందు ప్రామాఖ్యతో చెందియున్నది. పుర పాలక సంఘమును సాపించినది మొదలు యావట్టణములోనే ఇర్లకపంపుములకు శిరోధూమణిగా నిల్చిన ఆర్థుకాటు కంపెనీవారు 1896 వసంవత్సరముననే యావట్టణమున తమ మాన్యులను నెలకొల్పిరి సమద్రవ్యతారానులచే నాన గింపబడి, ప్రకృతిగవణితుమై, చక్కని కిరీట్లనిలిగిరి, యావట్టణమునకు నిలయమై, నిలకట్టుచున్న యావట్టణమున యావసాకార సంఘసమావేశమును జరుపుట యెంతయు సమంజసముగా నున్నది. మనసమాకారోద్యమముకూడ ఈపట్టణమున ఇంకానే కలగిరాన ది. వివిధరీతులు తెలుపుచు న్నాను. పంపాములలోగ్గి, నానావ్యవస్థలను నిర్మించి సమాకారోద్యమమునందు తిమిగిల యావట్టణమునే విచ్ఛేదన యలకు ఈనాహ్వన సంఘములరేవుల పెండ్లయ్యగారు స్వాగతము కైకొని మిమ్ములను ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఇట్టిసభి లేకట తోకెక్కి సులభంగా జరుగవలెను నున్నది. అప్పటికినిగలములపట్టి తీర్మానములు కొన్నికానిం పబడుచున్నది. ఆ తీర్మానములను మనజిల్లాయం దంటిలను వ్యాపింప జేయుటయే గాక వానిని విలసనరేపరకు మనసమాకారసంఘములచే నావరణలో తెట్టింపుట శీర్షాటులు చేయవలయును. తనివో మనము సమావేశ మగుటయే శిరోకొన్ని తీర్మానములు కానియెటయు, నావరణలోనికి దేకుండుటచే దుద కవి నిగర్వములగుటయో నిట్టియందర్భములు జరుగుచున్నవి. కనుక శీటెట మనతీర్మానములను సమలలో తెట్టుటకు ఆధమును ముగ్గురు సభ్యులగుల యొకసాయి సంఘము శీర్షకపటలయేను.

తరువాత సమాకారోద్యమమును ముంకెవరకు వ్యాపి చేసితిమి గామనింపవలసి యున్నది. ఈజిల్లాలో 2000 గ్రామములకు ప్రాధానంధగా నివ్విటి 500 గ్రామములలో మాత్రమే సంఘము లేర్పడియున్నది. దీనినిజట్టి మనము మువ్వండు యెంత పనిచేయవలసి యున్నదో తెలియగలదు. వికే యాసంఘముల నభివృద్ధిచేయుట రెండువిధములుగా నుండును. అనగా ఒకటి సంఘుని ప్రరణము. రెండవది సంఘసంస్కారము. ఇటీవల మన రాష్ట్రమునందు మహాశయిలను సమాకారవాదులు సంఘములయొక్క విప్రరణము నిలుపుచేసి క్రమముగా కనిచేయకుండు సంఘములను ముందు పరియెనూర్చునకును శేవలయు ననియు కొందరు సంఘుని ప్రరణమే ప్రాధాన్య మనియు మరికొంద రిరెండుపద్ధతుల నొకేసారి యవలంబింప కలయుననియు నిట్లు వాదప్రతివాదములు నలుపుచున్నార. విటికన్నిటికి శేను చెప్పవలసినది యొక్కటియే:—

కార్యనిర్వహణము. పరిశీలుల ననుసరించి యేనిధము అనపరమా దానినాచరింతుట మంచిది. మనలో కొందరకు సిద్ధాంతములన్న చాలకీతి. కాని సిద్ధాంతములతోనే కాలపారణము చేసినచో నది శేవలము వర్ధమని నాయభిప్రాయము.

మనజిల్లాలోనూ సంఘముల అభివృద్ధికొరకై పద కొండలలోకలు యూనియను లేర్పడవలసింది. కొన్నికొన్ని యశస్వలను బుట్టిచూడగా మన లోకలుయూనియను లింకను తమ నియమితకార్యములను సంకల్పికరముగా చేయకండు నట్లు మనకు తెలియగలదు. కావున యూనియను డైరెక్టుతమ సోదరసమాకారులకు ఉద్యమతత్వము బోధపరచి యొక్కప ప్రచారము గానింతురని నమ్ముచున్నాను.

ఇందునుబట్టి మనజిల్లాలోని సంఘములయొక్కస్థితి యేమియు సంకల్పికరముగా లేదని వేరుగా చెప్ప నక్కరలేదు. మనజిల్లాలో 500 సంఘముల గ్గును మనసోదరల కింకను సమాకారోద్యమము భాగుగా బోధపడుటలేదు. కనుక ఆకర్తవ్యప్రచారము ప్రస్తుత మన్నిటికన్న ప్రధానమైనది. రైతు భూమినిదున్నుటకు ప్రారంభించినది మొదలు నూర్చులనరిపరకు వానికి వెట్టుబడి నిమిత్తము దబ్బుయొక్క ఆవశ్యకత పెండుగానం

డును. అనపరమలగు నన్ని కాలముల యందును మనసంఘములు చేయజాలని సమావేశమేలేదు. కాని ప్రస్తుతము వాడపొందు యన్న సమావేశమింకా లేదనిచెప్పట యెంతయు శోచనీయము. సంఘములో సభ్యుడుగా నున్నను ఇంకను పూర్వము వలె సామాకారునకు బానిసయై యు న్నాడు. ఈఅవస్థలోని గింజవలెనన్న ప్రచారమును, తద్వారా సమాకారతత్వ జ్ఞానాభివృద్ధియును, నావశ్యకమై యున్నది.

గ్రామములలో మరీయొక్క డివిజనికనుగు నివయమున్నది. వెక్కుమ డి భూస్వాములు తమభూములను ఋణ భారముచే గుంగజేసి గాఢములయిరి యెప్పుడికిని విముక్తులకటకు మార్గములేక చాలకాగ్రణుల నొందుచున్నార. అట్టివారికి సహాయ మొనరించి తనభూములను తనస్వాధీనములోనే యొంచి అందు వెతన్న ఋణమును 50 లేక 80 సంవత్సరముల నాయుదాలలో తీర్చుకొనకట్లు యెట్లు చేయుటకు గ్రామ సంఘములను నానింపవలెను. ఈప్రకారము కొన్నిజిల్లాలలో యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. మరీజిల్లాలోనూడ నట్టి సంఘములవనరనుని శీత దృఢముగా నమ్ముచున్నాను.

వ్యవసాయసాగుని భాగులగుటకు నింకొకటికూడ ముఖ్యవశ్యకత యెరున్నది. నీనివ్యవసాయ పరిశోధనల ననుసరించి మనదేశమును చాలకర సువర్ధించుట కిసంఘములు తోడ్పడగలవు. విదేశములలో నీపద్ధతుల ననుసరించి ప్రజలు మిక్కిలి యభివృద్ధి కొందుచున్నార. వైకుంఠాగ్రామమునందే గాక భావల్యమునందును మేగించుచున్నది. మనదేశము కూడ నట్టిదేశములలో నునానముగా నుండునొక సామానక పద్ధతుల నవలంబింపవలెను. నీపద్ధతి గుం గుండుటచేత సుప వ్యవసాయదా లు యెంతయు నిర్మలంగా నీపనిని చేయ జాలరు. కాన సమాకారసంఘము లీ విషయము నాలపరిశ్రమ గానింపవలసి యున్నది.

కేరలము దిమగకు పండితులెంతయున సేరహితులకు శేనుముకలగజాలదు. సాధారణముగా వాడెని రకవ్యాపారము నందు నిపుణతయొందును నికకేరలంకనను ఆంధ్రమునకు ధన ముకావలసినచో ట్టివైకుంఠాగ్రామ నిర్మలము మిక్కిలి స్వల్ప ధరలకు విక్రయింపవలసివా రగుచున్నార. ఇది కడుశోచనీయము. మనగ్రామసంఘములేదినమున నిట్టి దురవస్థను దొలగించగ లవో యాదినముననే సమాకారవిజయము లభించినదని గర్వ పడవచ్చును.

గృహశీర్షములు మొదలగు ఋణదానీశుల కార్యములకు కూడ నిష్కాకారములగుట సంబంధింపజేసితిమేని మనదేశ మయొక్క యేకేర్పమనంతకు ప్రవాధీనుక్రిందను నుండు కొనవచ్చునట్లుకు పండియలులేను. దేశమునందరో సాలిలు, కంపాలలు, కేరలములు, కంచరలు, కిల్లకారులు మొదలగువారలు పనిచేయుచుండియు కిగిముదువు తమకుండుచే పనిచేయటకవకాశము దక్కకున్నది అట్టిసాం డెకు మునుపుయిచ్చి ప్రోత్సాహపరచి, తగినాచేపని కనువులను తగినధరలకు అమ్ముకొని వారే యలాభముగా భోదనట్లు చేయుట మన సంఘముల కర్తవ్యమై యున్నది.

మన సంఘములలో కర్మము సంఘమును ఋణములు పుచ్చుకొనుటకై యుండునొండుచున్నార. వారికి సంఘముల పై నిజముగా నభి నిము నీయును ఉంపెనలె:న్న ప్రతిసభ్యుడును కొంచెము మొత్తముగానైనను దిపాజిట్టు చేయవలెను.

మనరాష్ట్ర లోనన్న ప్రభుకపరిశీలులను గవికెట్టుటకు, నికమందు చేయవలసిన కార్యక్రమ మెట్లుండవలయునో గూనిండుటకును, గవర్న మెంటువారికి గతసంవత్సరాంతమున ఒకకమిటీని నియమించిరి. ఆకమిటీవారు చాలశ్రమతీసికొని మనయొద్దగుము పక్షమే వేసి దానియభివృద్ధికై పనినియముల గూర్చి గవర్న మెంటువారికి పలకార్చియున్నార. ప్రభుత్వ మువారెగూడ కమిటీవారియభిప్రాయములలో శీకరింతురని తోచుచున్నది. ఈవిధముగా మన మనేకవిధముల నీయుద్యమమును పెంపొందించితిమేని మనదేశమునకును ప్రజలకును అనుతముగు మేలునుచేసినవార మగుదుము.

భగవంతుడు మనప్రయత్నముల కెల్లవిధముల తోడ్పడునుగాక.

గర్భాధాన వయోనిర్ణయ విచారణసంఘము

సిమ్లాలో సమావేశ మగుట

సిమ్లా, జూలై 30:—గర్భాధాన వయోనిర్ణయమును చేయుటకు ప్రభుత్వమువారిచే నియోగింపబడిన సంఘము సిమ్లాలో యానుధ్యాపనా సమావేశమగును.

సభ్యులందరు హాజరయిరి. ఏ రామస్వామిమొదల్యార గారు మాత్రము రా లేదు. వారు 4 న తారీఖున వత్తురని తెలియచున్నది. వారిప్రక్కావరణము నిర్ణయించుటగా చాల సమావేశములు జరుగును. (ఆ. పే.)

ఖర్గపురమునందు శిక్కు మహమ్మదీయ వైరము

16 హత్యలు-25 మంది గాయపడుట

పోలీసువారి తిరస్కరము వై శాంతి నెలకొల్పుట

దేశభక్తులయొక్క కృషివలన ముగియబడిన కారణము

కలకత్తా, జూలై 1:—ఖర్గపురము శివవారము లందు ఖర్గపురంలో హిందువులు శిక్కు లొకవత్తుమునను మ హమ్మదీయు లొకవత్తుమున. యెదుర్కొని కొట్టుకొనుటవలన 15 గురు చనిపోయిరి. 25 మందికి తీవ్రముగా గాయములు తగిలి ఆస్పత్రిలో బడిరి. చనిపోయినవారిలో యిరువురు స్త్రీలుగలరు. కొన్ని వారములనుండి మత వైషమ్యములు పెరుగుచుండెను. శుక్రవారమునాడు మొహరము దినమున శిక్కు దేవాలయము యెదురుగా మహమ్మదీయులొక శివమును 10 గంటలకు పోవయ త్పించినపుడు పరిస్థితులు విషమించెను. అప్పుడు హాజరయి యున్న జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పోలీసు సూపరెంటెండెంట్ రాష్ట్ర రువ్వబడిన. పండులలోను, మూలములల యిండ్లలో హత్యలు జరిగినవి. తమ బంధువులను రక్షింపయత్నించుచుండగ యిరువురు స్త్రీలు కత్తితో పొడిచిచంపబడిరి. ఈ పక్షము ప్రాంతి యరు రై ఫెలుసేనయు, విడ్డు పూరునుండి పోలీసు సిబ్బంది యువచ్చి శాంతిరక్షణ గావించుచున్నారు.

ఖర్గపురం, జూలై 2:—మహమ్మదీయులు మొహరం ఉత్సవమున, టూ జి యా ఊ రే గి యి పు హి య దేవాలయము యెదురుగాండి వాద్యములతో గొంపోవదలచిరి. అధికారులు వారిని ఉత్సవమున శిక్కుగురుద్వారా యెదురుగా మార్చున బోవచ్చునని ఉత్తరవుజేసిరి. మహమ్మదీయులు పంత్వీప్రదేశక దేవాలయము ప్రక్కనుండియే ఉత్సవముతో బోవ శుక్రవారమునాడు యత్నించిరి. కాని పోలీసువారు ఆటంక పరచిరి. మహమ్మదీయులు కొందరు గురుద్వారాకు చేరువ నున్న సునీంద్రచేరి గురుద్వారా యెదురుగా ఒకటిల వాని శివ మును పగ్గకానమునకు తీసికొనిపోవయత్నించిరి. శిక్కులభ్యంతర ముదెలిసి, పోలీసుసూపరెంటెండ్ మధ్యపడి తగవుపరచుకొనించిరి.

ఇంతలో గురుద్వారానుండి అనేకమంది హిందువులు శిక్కులు మైదానముపై గుమికూడిరి. కొంతదూరమున మహమ్మ దీయులుగూడ గుమికూడిరి. ఉభయము రాష్ట్రరువ్వబడిరి. వారిరువురిని దూరముగ నుంచుటకై యత్నించు చుండగ సూపరెంటెండ్, మేజిస్ట్రేటుగారికి రాష్ట్ర రై గి ని వ వి. ప్రక్కపండులలో కత్తులతో పొడుచుకొనిరి. రాత్రి 8 గం లకుపకి 9 గురు హతులైరి. 14 గురు గాయపడిరి. ఇరువత్తు ములవారికి సరిపమానముగనే వస్త్రముకలిగెను. శివవారం ఉద యంతిరిగి పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. మధ్యాహ్నము కొంత కొంతించెను. వీరప శాల్వగంటలకు తిరిగి ప్రారంభమ య్యెను. నాడు 6 గురు చనిపోయిరి. 12 గురు గాయపడిరి. ఈ పక్షము ప్రాంతియరు రై ఫెలు పోలీసు సిబ్బందియు శాంతి సంతక్షణకై యత్నించుచున్నారు గాని ఆందోళన తగ్గలేదు.

16-వ నూపు

శివవారంరాత్రి ఇంకొక మహమ్మదీయుడు హత్యగా చించబడిన. మొత్తము చనిపోయినవారి సంఖ్య 16. రైల్వే కర్మాగారములు నేడు బహుశః తెరువబడవు. (ప్రీ ప్రెస్.)

వేరొకకథ

ఇదివరకు వ తస్స ర ము ల లో వ తె నే మహమ్మదీయుల శిక్కుగురుద్వారా యెదురుగా వాద్యములతో 26 వ తేదిన ఉత్సవము బయలుదేరినదలచిరి. కాని నాయుధ్యము లుండరాదని అధికారు లుత్తరవుజే సిరి. 29 వ తేదిన గురుద్వారావద్ద గలఖా జరుగనున్నదని పో లీసు సూపరెంటెండెంట్ కబురవచ్చెను. అప్పుడు బోవుసరికి మహమ్మదీయులు గుంపులుగచేరి తమమధ్యాహ్న ప్రాశ్నల సమ యమున శిక్కులు సర్వదా గానమునల్పుచుండిరిని ఫిర్యాదు జేసిరి. శిక్కుగురుద్వారాయందు చాలమంది శిక్కులను సూప రెంటెండెంట్ గాంచిరి. అప్పుడొక మ హ మ్మ దీ యు డు బాలుని శివ ము ను గు రు ద్ వారా ప్ర క ణ ను డి గొంపోవదలచెను. ఇంకొక త్రోవను బోవుటకు నిరాకరించెను. తనవెంట నలుగురుయరుగురు వచ్చుటకు ఏర్పాటు జేసుకొనెను.

ఈ లోపుగా మైదానముపై సుమారు 2000 మంది హిందువులు శిక్కులు చేరిరి. సుమారు 100 మంది మహమ్మదీ యులుగూడ యెదురుగాచేరిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, పోలీసు సూపరెంటెండ్ కర్న. ఆండర్సనుగారు 70 మంది పోలీసు సిబ్బం డితో వచ్చిరి. ఇరువత్తుములవారిని దూరముగా నుంచిరి. సాయంకాలము 4-30 గంటలకు శిక్కులు త్రోసికొనివచ్చిరి. కాని వెనుకకు మరల్చబడిరి. మహమ్మదీయులగుడ కొన బజారు మసీదువైపు దూరముగ కంచిరి. ఈ సమయముననే

యెదురుగాత్య జరిగియుండును. పోలీసువారి కెరుంగక. 7½ గం టలకు రైల్వే ఆస్టలరీ నేనవచ్చెను. పోలీసువారికి తెలియకనే అప్పటికి కొన్ని హత్యలు జరిగెను. 9 శవములు 15 లేక 16 గాయపడినవారు రైల్వే ఆస్పత్రికిదేబడిరి. ఆస్టలరీ హత్యపైనికు లచ్చటచ్చట కాపలాయాంచబడిరి. రాత్రికాంతముగగడచెను. 80 తేదీ ఉదయము ఆందోళన హెచ్చెను. ముప్పునులవచ్చెనుండి హిందువులు ఒక మహమ్మదీయుడు, స్త్రీనిచంపి పోలీసువచ్చు సరికి పారిపోయిరి. కొందరు మహమ్మదీయులు ఒకయింటిమూరి సిక్కు-స్త్రీని గాయపరచిరి. ఆమెబతుకనేరదు. హత్యలన్నియు మారుమూలజరిగెను. 80 తేదీ ఉదయం 100 మంది సిపాయిలు వచ్చిరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు శిక్కు దేవాలయమున గంట వాయించబడిన. అనేకమంది శిక్కులు మహమ్మదీయులు గుమి కూడిరి. దేవాలయమును తురకలు కొల్లగొట్టెదరను పదంతిని బట్టి యగంట వాయించబడిన. పోలీసువారు కష్టముపై వారిని వెనుకకుబంపిరి. శాంతి నెలకొల్పబడిన. అధికపోలీసు దళము రప్పించబడిన. (ఆ. ప్రె.)

హిందూధర్మాదాయబోధు

ప్రభుత్వప్రకటనము

1927 సంవత్సరపు జానూవరి నెలమున ఫసలి తాలూకు హిందూధర్మాదాయబోధువారియొక్క పరిపాల నానితేదికను పరిశీలించి 1928 ఫలిరం జనవరి 25తేదీని యాబో ధుఅధ్యక్షులు వ్రాసిన యు త్తరమును చదివి ప్రభుత్వమువారు యాక్రంది ప్రకటనమును గావించిరి.

ఈబోధువారియందును, వీరికార్యక్రమమునందును ప్ర జల మనములందు వృద్ధియగుచున్న అనుకూలాభిప్రాయమునకు ప్రభుత్వమువారికియు సంకీర్ణించుచున్నారు.

ఈ ఫసలిలో బోధువారి సంఖ్య 9 జరిగెను. విచారణ సలుపుటకుగాను కమిటీసభలు 1,801 జరిగెను. కమిషనరులు గావించిన విచారణములు 810.

ఈ చట్టములో చేర్చబడిన 11,878 దేవాలయములు, 482 మతములలోను 2,279 దేవాలయములు 61 మతములను తమ ఆదాయములయొక్క రిజిస్టరును తయారు జేసినవి. ఈ విషయమున జరిగిన పని అంతిసంతృప్తి పరచుచున్నది. ముందు విచ్చేఫసలిలో నీ విషయమున నింతకంటె మరిచి పనిని యీ బోధువారు గావించబాలుదురని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచు న్నారు.

అనంతపురం, కడప, నేలమ, ధర్మ కన్నడ జిల్లాలయం దు దేవాలయసంఘముల పునర్నిర్మాణముకొరకు బోధువారు కొన్ని సూచనలను గావించిరి. ఈ విషయమున ఆఖరు ఉత్తర వులు జారీచేయబడిన. ఈ చట్టము ప్రకారము ఒక్క నల వారు జిల్లాలోమాత్ర మీ దేవాలయసంఘముల శీర్షాలు చే యలేదు.

ఈ చట్టసవరణకు బోధువారు గావించిన సూచనలను గురించి ప్రభుత్వమువారిలోచించుచున్నారు.

పల్నాడు తాలూకా హిందూ మహాజనసభ

24-6-1928 తేది ఆదివారము సాయంత్రం 4 గంట లకు గురిజాల విక్టోరియా సమాజము హాలులో శ్రీమంత్ శ్రీ వి. శ్ర. స. శ్రీమంత్ పరబ్రహ్మ పట్టభిర్రారాజుస్వామి ఆయ్యవారిగారి ఆధిపత్యముక్రింద సమావేశమై మద్రాసు శాసనసభ లో ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారి చేతను డిల్లీ శాసనసభలో వారలొ ను కారదాగారిచేతను తేలిన బాల బాలికా వివాహమయొ నిర్ణయ శాసనమున్ను దాక్తురగొరుగారిచే డిల్లీ శాసనసభలో తేలిన గర్భాధానమయొనిర్ణయ శాసనముపై తీవ్రమైన చర్చలు జరిగినవి. ఆ విషయములను గురించి తాలూకాలోని అనేక ప్రముఖులు ప్రసంగించిరి. వైల్లెలు శాస్త్రురెడ్డి ములనియు అశావరణీయములనియు సప్రమాణముగా రుజువు చేయబడిన. పాతువాదములు సహేతుకముగా ఖండించ బడిన. అందుపై ఓటుకు వెట్టగా ఇరువురు మాత్రము బిల్లు కు అనుకూలముగా ఓటు చేసిరి. యాక్రంది తీర్మానము వి గిలినవారందరిచే ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడిన.

I వైల్లెలు హైందవ ధర్మశాస్త్ర సాంప్రదాయ విశదములనియు, నీతిమూర్తములనియు ప్రభుత్వప్రారంభము నుండియు ప్రభుత్వమువారిచే చేయబడిన హిందూ సాంఘిక సుతాచారములలోజోక్యము పుష్కలముననునే ప్రమాణములకు విరుద్ధములనియు, ఈ శాసనములు స్వల్పసంఖ్యకులకు బ్రహ్మ వైశ్యకులజాలకు ముఖ్యముగా ప్రతిపాతములయినందున మయి వారిజీవనసంఖ్యగల మతములహక్కులు యాసంఘములలోని స్వల్పసంఖ్యాకుల ప్రాతినిధ్యముగల చట్టనిర్మాణసభలు తీర్మా నించవలెదనియు పదరు బిల్లులు ఆమోదించబడిన, వానివలన కలంగు అనర్థములకు నెరచి చట్టము కాకుండ చేయునటుల ప్రభుత్వమువారిని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము

(ఒక విలేఖరి)

మునిసిపలు ఎన్నిక

జూన్ 28:—జూలై 25 వ తేదీని 9 వ వార్డు కాన్సి లకు ఎన్నిక జరిగినది. శ్రీయుత బోడపాటి రామలింగము గారు అధిక సంఖ్యాకులచే ఈ వార్డునకు ఎన్నుకొనబడిరి. వీరిపై పోటీగా నిల్వినవారికి 46 వోటు వచ్చినవి. శ్రీరామ లింగముగారికి 117 వోటు వచ్చినవి. ఈవార్డులో పంచములు అధికముగా నున్నారు. పంచములచే పేరు దీనితో శాల్వ పర్యాయము ఎన్నుకొనబడుట చూచినచో వీరికి ప్రజలలో నెలత పలుకుబడి కలదో తెలియకపోదు.

కారదాగారి బిల్లు

కారదాగారి రజస్వలానంతర వివాహపు బిల్లు మాపట్టణ మునందుకూడ సంచలనము కలిగించినది. బిల్లునకు అనుకూలు య ఒక పథము పురమందిరమున మాజిల్లా మునసబుగారియన శ్రీ యుత పి. రాజగోపాలాచారిగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగి నది. నాడు శ్రీయుత పెద్దాడ రామస్వామిగారు, శ్రీమతి పెద్దాడకామమ్మ, ఆదు రి భాస్కరమ్మగార్లును మరీకొందరును బిల్లును ఆమోదించుచు మాటలాడిరి. బిల్లునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడువారికి ఆ సభలో తా వు లేకపోవుటచే నిన్నటిదినమున శ్రీ శ్రీధానంద ఘాటువద్ద గొప్ప బహి రంగసభ జరిగినది. సుమారు 8000 ప్రజలు సభను నలం కరించిరి. బ్రహ్మశ్రీ కవిరాజు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీమతి డు వ్రాస్ నుబ్బమ్మగారు, శ్రీయుత యడవల్లి గంగాధర బుచ్చి రామ శాస్త్రుగారు, యర్రబిల్లి జగన్న శాస్త్రుగారు, చల్లా నూర్యశారాయణ శాస్త్రుగారు మున్నగువారు హాజరయ్యిరి. కాని ఈ రెండు పథములకూడ ప్రజల ఆకలను భగ్గుపరచినవి. శాస్త్రుచర్చ జరుగనని గంపెదాశతో సభ్యులు కనిపెట్టుకొని యుండగా సంస్కర్తలు పూర్వచారపరాయణులను వెక్కిరించుటయు పూర్వచారపరాయణులు సంస్కర్తల నాక్షేపిం చుటయును, జరిగినవి. శ్రీ గౌతమి గ్రంథాలయము యిరు వత్తుములవారిని ఆస్వసము చేసే శాస్త్రుచర్చ జరపుటకు ప్రయ త్నములు చేయుచున్నది. ఆ సభ ఎట్లు పరిణమించునో చూడ వలసియున్నది.

శ్రీ గౌతమి గ్రంథాలయము

గౌతమి గ్రంథాలయమునకు సంభవించిన చిక్కులన్నియు చక్కగా పరిష్కారమై నేడు తిరిగి గ్రంథాలయము అభివృద్ధి గాంచుచున్నందులకు సంతోషముగానున్నది. జులైములన్నియు ను తీరిపోయినవి. 25000 పుస్తకములు బీరువాలుకాక సుమారు 85000 రూపాయల ఆస్తిని సంపాదించి దినదినప్రవృత్తమును ను పొందుచున్నది. 860 పుస్తకములు, 70 స్త్రీలును సభ్యులుగ నున్నారు. సుమారు 10) పంచాలములముగ ప్రతిపాసమును వసూలుచున్నది. కాని మా స ము న కు సుమారు రూ 100 వ్యయము కూడ కలదు. సూతన ప్రచురణములను కొను టకు ధనము చాలకున్నది. మా పుర పాల క స ం ఘ ము వారు గ్రంథాలయమును ఉచిత మార్గ మున పోషించుటలేదు. ప్రభుత్వము వారు ఈ సంవత్సర మున రు. 200. గ్రాంటు నొసంగినారు. ముప్పది సంవత్సర ములనుండి నిరంతరకృషి ఫలపుచు ఆంధ్రదేశమునందు మాత్ర మేకాక చన్నపురి రాజధానియందు సున్న గ్రంథాలయములలో సగ్రసానము నాక్రమించిన యిట్టి సంస్థయందు పురపాలక సంఘమువారును ప్రభుత్వమును ఉదాసీనతను చూపుచుండుట చాల విచారకరమయిన విషయము. కార్యనిర్వాహక వర్గము గ్రంథాలయమునకు మూలధనమును సమకూర్చుట కాలోచించు చున్నారు. ఆంధ్రలోకము ఉచితతీరిని విరాళ మొసంగి తన విద్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చు కొనునని యాశించుచున్నాడు.

ఆర్యాపురము కో-ఆపరేటివు అర్బన్ బ్యాంకి

ఆర్యాపురము కో-ఆపరేటివు అర్బన్ బ్యాంకియొక్క సాధారణ సంఘసభ జనవరిమాసమున సమావేశము కావలసి యున్నను నేటివరకు సమావేశము కాలేదు. ఆడిటరు రిపో ర్టు వచ్చి ను మారు రిమా స ము ల యి న ది. డైరెక్టరులో నోకరయిన అక్రమాల సాహెబు వి. ఏ. వి. ఎల్. గారు సాధారణసంఘసభ జరుపవలసినదని ఎన్నిసార్లును కార్యదర్శిని కోరినన, కార్యదర్శియు విగిలిన డైరెక్టరులను ఆలక్ష్యమును చూపుచున్నారు.

“పోషింపలేనిచో బిడ్డలగనుట మానుడు”

సంతాననిరోధక సమస్య

న్యాయమూర్తి వేపా రామేశంపంతులుగారి యువన్యాసము

“సంతాననిరోధకసమస్య”ను గూర్చి న్యాయమూర్తి వేపా రామేశంపంతులుగారు తనవారం సాయంత్రము తిరువల్కేలో “మణిఅయ్యరు” హాలునందు ఈ పాఠ్య సమస్యపరిగిరి.

న్యాయమూర్తి వేపారామేశంపంతులుగారు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుచు సంతాననిరోధకమునుండి తమకొలది కాలమునుండి అధికముగ శ్రద్ధవహించియుంటిమనియు, యాహారాధికవిషయములనుగూర్చి కొంతకాలమునకును కట్టిపెట్టి అత్యంతప్రధానముగ నీసమస్యయందు పరిశ్రమజేయదలంచియున్నామనిపలికిరి. ఆంధ్రమండలముల విజీల కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరము మొదలగు తావులందు తామివిషయమై యుపన్యాసించినపుడు అచటి ప్రజలు గన్పరచిన యాత్మహత్యమకు మేరలేదనియు, దీనినిబట్టి సామాన్యజనులు ఆంగ్లవిద్యార్థికుల యొద్దను ఈవిషయమునందు పరిజ్ఞానములేనివారై యున్నారనియు, ఒకమార్గసమస్యను వారికి తెలియజేసిన ఇందు అమితముగ శ్రద్ధను బెత్తుకొనుచున్నారనియు చెప్పెదననియు చెప్పెదననియు స్పష్టముగాకలదియగుచున్నది. భారతవర్షమునందీయద్వయము ప్రచారములోనికి రాకపోయినను పాశ్చాత్యప్రపంచమందంతటను, 50 సంవత్సరముల వరకు నియత్తి ప్రబలియున్నది. ఈ యద్వయమునిదంతముల న్యాప్తినింపించినందులకే ప్రధమముగా దాక్టరు అనిలిసెంటు, ఛార్లెసు బ్రాడ్ ఫీల్డ్ గారలు యింగ్లండునందు ప్రభుత్వమువారి యాగ్రహమునకు గురైయిరి. గత పక్షిసంవత్సరములలో నీ యద్వయము సర్వప్రపంచమందు, సమస్తజాతులయందును విరివిగ న్యాప్తినింపబడుచు దాక్టరు, మేరీ కార్పెయి కేట్ స్టాఫ్స్ అను పాశ్చాత్యయువతి కృషి యే ప్రధానకారణము. “వైవాహిక ప్రేమకృత్యము,” “శ్రీ పురుషవిభుజ” మున్నగు పుస్తకములను 1918, 1919 సంవత్సరములలో ప్రచురించినను, ఆప్రస్తకములు అసంఖ్యాకములుగా నానాదేశములందముడుపాఠములు.

భారతవర్షమునందు ప్రత్యేకముగ చెన్నరాష్ట్రమునందు ప్రజలు, విద్యార్థికులు, సామాన్యులు, పేదలు, ధనికులెల్లరును ఈ యద్వయమునందేమాత్రము పరిచయముగలిగినను ఇందువిషయమై సంపూర్ణజ్ఞానమును గడింప తుటారాలమును జూపుచున్నారనుట గమనార్హముగ విషయము.

కృషిమండలములందంగలూరు గ్రామనివాసియుగ కన్యకుల జలాకర “ప్రవాన్” అను వంగప్రతికయందు వివరింపబడిన “జన్మకావన” మగు వంగభావయందలి పుస్తకమును వదిలి, అందలి విషయమును తెలిసికొనికొని కలకత్తా తర్వాత ధర్మయగ దాక్టరు నరేంద్రకృష్ణ బాగుగారి యనుమతిబడి “సంతాననిరోధము” ను గ్రంథమును తెనుగున వ్రాసెను. ఆ పాత్రమునకు నేనుపోదాతమును వ్రాసితిని.

భారత వర్షమునందు జీవనసమస్య ఎంత తీవ్రముగనున్న విషయ మెల్లరుకు గోచరమగుచున్నది. భారతదేశమందలి సాంఘిక విశ్వములకును ఇదియే కారణముని చెప్పవచ్చును. పాశ్చాత్యజాతులందు పరస్పరవిశ్వమునకును మూలకారణమీ జీవితసమస్యయేయని చెప్పవచ్చును. తాము భరింపజాలని యంత యధికసంఖ్యాకులగు బిడ్డలగనుటయే వారికి తినలిండి, కట్టుకుట్టు యుపంగళాలక అల్లాడుటయే యిందులకు ముఖ్యపాత్రులు. ప్రతిమానపుడును తననీతినిబట్టి తానెందరు బిడ్డలనుకని, పోషింప సమర్థుడనని యోచించుకొని తదనుసారము సంసారమును నడపుకొనిన జీవితము నుభవదము కాగలదు.

సంపూర్ణ బ్రహ్మచర్యము దుర్లభము

భార్యా సంగమమును సంపూర్ణముగ కొన్ని సంవత్సరములవరకైనను నిగ్రహించుట నుభవ సాధ్యముగాదు. కాని అయ్యది కేవల మసంభవముకాదు, మానవాతీతమని చెప్పవలెను. సామాన్య మానవుల కట్టిసంపూర్ణ నిషేధ మాచరణసాధ్యముగాజాలదు. గాలిలో మునుజా దాకసమున కెగురు పెంతటి యసంభవమో అంతటి యసంభవకార్యముగాదు. కాని సంభోగశృంగారము నిగ్రహించుట యజీవవిషయము దుస్సాధ్యము. నిరద్యోగసమస్య కడుతీవ్రమై జీవనములభించుట దుస్సరమైన మన యారాష్ట్రమునందు ప్రతివాడును మున్ముందు తన ఆర్థికనిగ్రహములను బట్టి తానెందరు బిడ్డలను గనజాలియున్నాడనని ప్రశ్నించుకొనిన వెంటనే అందులకు సమాధానము తోడ్పడి వచ్చితీరును.

నరేంద్ర కృష్ణ బాగుగారి గ్రంథమునందీయనువదించబడిన “సంతాననిరోధక” పుస్తకమునందు గ్రంథకర్త అరవది విధములగు సంతాననిరోధక మార్గములను వర్ణించెను. అందు కడపటి పదునైదు సాధనములును మిగిలినవి, ఆయుర్వేద, రోగి, శాస్త్రములనుండి వ్రాయబడినవి.

పాశ్చాత్యఖండము దీయద్వయప్రారంభము

పాశ్చాత్యదేశములందీయద్వయమొకకేతాబ్దమునకు పూర్వమే మొలకలేతెను. 1818 సంవత్సరము జేమ్సువిల్లుగారి రీవిషయమును సూచించుచు నొకవ్యాసమును వ్రాసెను. “జనసంఖ్యను నియమితముగజేయుట ప్రస్తుతప్రధానసమస్య”యని యాతడువ్రాసెను. 1983 సంవత్సరము సంతాననిగ్రహముపై ప్రకటన ప్రత్యేకముల వుంచిపెట్టబడిన. 1881 సంవత్సరము ప్రాన్సుదేశమీసమస్యయందు శ్రద్ధవహించి కృషిసంభవమన్నది. 1818 మొదలకొని పాశ్చాత్యదేశములు లోకము లీవిషయమై గ్రంథములు వ్రాసి ప్రచురించుచువచ్చిరి. 1877లో బ్రాడ్ ఫీల్డ్, అనిలిసెంటు గార్లవై, నేరూకోపింపబడి విచారించబడిరి. 1878సంవత్సరమునందీయద్వయము జన్మనిగ్రహము నవలంబించుచువచ్చెను.

“గాంధీమహాత్మునివాదన నిరాధారము”

ప్రాన్సుదేశ మీ జన్మనిగ్రహము నవలంబించినందుననే నేను సమస్తదేశముల కారకమయియున్నదని వ్రాసియుంటి. ఈయభిప్రాయముగూడ పరియైనదికాదు. కాని ప్రాన్సుదేశ మొకవేల యిట్లు సమస్తదేశములకు పుట్టినిల్లని తలచినను 40 సంవత్సరముల యీయద్వయము నవలంబించియున్న హాలెండును, గూర్చి అట్లుచెప్పగలమా? హాలెండు, స్వీడెను, డేన్ మార్కు, అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా మొదలగు దేశములందంతటను సంతాననిరోధకద్యయము ప్రబలియున్నది. ఆయాదేశములందీయద్వయము నా భోవకాఖలతో విస్తరించుచున్నది. జపానుదేశమందునైతే మిజన్మనిరోధకసంస్థ తెన్నియోగలవు.

ఇంగ్లండు దేశమునందు సంతకు. కేంద్రము లనుపేరిట కొన్ని ధర్మసంస్థలు గలవు. నిరుపేదలగు శ్రీమతములకును ప్రసవమునకై యీ కేంద్రములందు జేర్చుకొనబడెదరు. ప్రసవానంతరము తల్లిబిడ్డలు పంపిజేయబడెదరు. ప్రభుత్వమే ఈ సంస్థల వ్యయమును భరించును. తన తిండిలేనివారిట్లు ప్రతియేట నొక్కొక బిడ్డను గనమండిన నిస్సహాయులును, నిర్భాగ్యులుగా బిడ్డల పోషించువారెవరు? మానవజాతియంతయు ప్రపంచమై యుండవలసిన ధనికులు నిర్గుణులైరును విద్యావంతులుగావలెను. అటులగుచో పేదవారి బిడ్డలకు విద్యనేర్పవలెనా? తాము పోషింపలేనినీతితో తలదండ్రులు బిడ్డలగనుట కావశ్యకతలేదు. భగవంతుడు మానవులందరను దుఃఖపరంపరలనుభవింపుడని స్పష్టించియుండలేదు. మన మివిషయములను తెలిసికొనక, అజ్ఞానమరదు మనిగి సరియగు ప్రయత్నము జేయకుండుటయే యిందులకు ముఖ్యపాత్రులు. గాంధీగారు చెప్పెడి నివారణోపాయము మానవవర్షభావమునకు విరుద్ధము లైనవి. ఆచరణయోగ్యములు గావు. ప్రతి మానవుడును శ్రమకుడై యుండవలసిన తలంపులు కేవలధర్మయని పలికిరి.

పిదప పభ్యులలో నొకరు ఉపన్యాసములను రెండుప్రశ్నలదుగ్గ వారీక్రిందిసమాధానముల జెప్పిరి.

1-వ ప్రశ్న :- ఒకానొక మనుజుని ఆర్థికనిగ్రహ బిడ్డలను పోషించుటకు మాత్రమే తగినదని యనుకొనుడు. ఒక బిడ్డకుకని పిదప, తల్లిదండ్రులు సంతానమును గనుట కక్షమగునంతవఱకు వచ్చిన పిమ్మట యాయొక్క బిడ్డడు మృతినొందిన, లేదా ఏదయైన ప్రమాదము సంభవించిన నా తల్లిదండ్రుల యొక్కగాని, లేక తదితర కుటుంబబిడ్డలయొక్క గతి యేమిగావలయు ?

సమాధానము :- అట్టి సంఘటన మే నూటికొకటియో, నెయ్యికిఒకటియో జరుగును గాని సామాన్యముగ సంభవించదు. అతియునుగాక సామాన్యముగ ఒకబిడ్డడు గని యూరకుండుటయే వాంఛనీయముగాదు. ఇరువురు బిడ్డలను గాంచుట ప్రమము. సంతాననిగ్రహమున సంతానముగ బిడ్డలను కనకుండుట యని చెప్పరాదు. మరియు నేదేమున జనసంఖ్య యధికమో అప్పుల మరణసంఖ్యయు అధికముగ నుండుననుట నిర్వివాదాంశము. (1) ఈసంతాన నిరోధమును ప్రజలందఱులంబించిన 1-వ ప్రశ్నలో నూచింతబడిన బిడ్డ మృతినొందుట కవకాశ మిప్పటికంటె తగ్గియుండును. (2) సామాన్యముగ యిరువురు బిడ్డలను కనవచ్చును. (3) ఆ యొకబిడ్డడు గలిగిన మరొకని కనవచ్చును. (4) 60 లేక 70 సంవత్సరముల వయసునందు గూడ సంతానమును బడయువారు గలరు. ఈ సంతాననిగ్రహ కట్టుబాట్ల ప్రకారము నియమానుసారము వర్తించిన 60 సంవత్సరములందు నైతే మిడ్డలగనెడి కక్షి గలిగియుండు బాళ్ళవర్తముగాదు. యిన్నిటికి మించి అట్టి సంఘటనమేదైన జరిగిన విచారించవలసినదే గాని మనమేమియు చేయజాలము.

2-వ ప్రశ్న :- ఒకానొకడు తనకొక పుత్రుడు గావలెనని యాశించెననుకొనుడు. అట్టి కామ్యముతో యాతడుభార్యా సంగమము గావించిన ఎందరుపుట్టినను కుమారితలేగాక పుత్రుని బడయుజాలననుట కేమి యాధారముగలదు? పుత్రుని కారకై యావిధముగ ప్రతిమారు పుత్రుల గనమండిన సంతానము నెట్లు నిగ్రహించజాలము? లేక పుత్రులకు గోరినవానికి పుత్రులు గలంగమండినను వానివిషయ మేమి ?

సమాధానము :- ఇది సంతాననిరోధక సమస్యకు చేరిన విషయముగాదు. విషయ శ్రీపురుష సంతానము దెవరిని కోరిన వారిని బడయుజాలకుగూడ పాశ్చాత్యశాస్త్రవేత్తలు కొన్ని సాధనముల పరిశోధించుచున్నారని అని పలికిరి.

పిమ్మట ఉపన్యాసము ముగింపబడినది.

భీమునిపట్టణము

ఈ పురమునందలి శ్రీ శ్రీ శ్రీ రాయచోంగారి వికాస సాధనమును-రా-రా-శ్రీరాపుబాద్దరుకృతిచెంది నాగేశ్వర రావు బి. యే. గారి యాజమాన్యమున విశాఖపట్టణము జిల్లా కాలన సహకారసంఘ సమావేశమును ఈనెల 26, 27-వ తేదీలందు కడుజయప్రదముగా జరిపిరి. ఆ సభకు జిల్లాలోని సహకార సంఘములనుండి సుమారు 120 మంది ప్రతినిధులు వచ్చి యుండిరి. వీరలుగాక జిల్లా బ్యాంకు కార్యదర్శిగారగు మ-రా-రా-శ్రీ చేపూరి నుబ్బారావు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారును, అనిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్గారగు ఎన్. నీలకంఠము బి. ఏ. గారును, డిప్యూటీరిజిస్ట్రార్గారగు మ-రా-రా-శ్రీ టి. భాస్కరరావు నాయుడుగారును తమ సిబ్బందితో దయచేసిరి. ఈ కార్యములు కడుజయప్రదముగా జరుగుటకును ఉన్నత పాఠశాలాపాధ్యాయులును, బాలభటులును, శ్రీ గవర్నమెంటు ట్రైనింగు పాఠశాలాపాధ్యాయులుక, విద్యార్థులును, సభలలో బాల్గానుటకును, నాయాసంఫల యధికారులు తగు నియమముల గావించిరి. 25-6-28 వ తేదీ సోమవారం సాయంత్రం 4½ గంటలకు శ్రీ సరస్వతీ సమాజము మండలిరమవద్ద స్వాగత సంఘము వారును, బోధకులు నిలిచియుండి విశాఖపట్టణమునందీ మోటారుపై వచ్చుచుండిన యధ్యక్షులను నెదుర్కొని గౌరవించి బ్యాంకు పాద్యములతో బహు దోడ్కొనివచ్చిరి. ప్రతినిధులకును, ప్రభుత్వాధికారులకును, విద్యార్థులకును విమరులని సంగియు రెండుదినములను మితాహారవిందులతోడను, సమితాహార విందులతోడను మధురాహారములతోడను, నాదరించియు, గౌరవించిరి.

28 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 12½ గంటలకు మహాజనసభ (సారంభమయ్యెను. అందు సభ్యాసనసంఘాధ్యక్షులు మ. రా. రా. శ్రీ బాల్ల వెంకటపతి రాజుగారు తమ స్వాగతోపన్యాసము ముద్రకమైనదానిని జదిపిరి. అనంతరము అధ్యక్షులయొద్ద కయింపతరువాత శ్రీ వారిని గర్వరమాలాలంకృతులను గావించిరి. అనంతరము సభాధ్యక్షుల (సారంభోపన్యాసము జరిగినది. ఆంగ్లభాషాగ్రంథములందులేని యయ్యది యాంధ్రములోనికి మార్చి వారే సభ్యుల కెరిగించిరి. పిదప ప్రశంసాపత్ర రత్నములు చదువబడినవి. వారి యుపన్యాసములలోని ముఖ్య విషయము లేవనగా:-

ఈమధ్య ప్రభుత్వమువారు నియమించిన కమిటీసభ్యులు నూచించిన సలహాలు, వారికి మన మెట్లు తోడ్పడవలసినదియు సభ్యులు తమ అప్పులను తీర్చుటలో చాల వెనుకబడియున్నారనియు, నూటికి 43 చొప్పున అప్పులు బాకీ పడిపోవుచున్నవనియు యూనియను వంపరాయతీదార్లు మిక్కిలి శ్రద్ధతో బని చేయవలసియున్నదనియు, ప్రభుత్వము వారు మాపుచున్న సహకారము సంపూర్ణవృద్ధికి భయంకరముగానున్నదనియు, అడిటరుల పని యొకను నెక్కిన పాద్యతాయంత మయి యుండవలయుననియు, జామీనుదారులు బాకీదార్లకు మయి యుండవలయుననియు, జామీనుదారులు బాకీదార్లకు పీతము బోధించి అప్పుల బాకీలు వసూలుచేయుట నుండి కాని దావాలలోనికి దింపి వారిని ప్రమత్తులు యేమాత్రము దాగులేదనియు మున్నగు ముఖ్యవిషయములెన్నియో వివరించిరి.

రెండవదినము, విషయనిర్ధారణ సభలో నెగ్గిన. తీర్మానములు కొలఁదిమాత్రము చర్చతోడనే యంగీకరింపబడినవి. 28 తీర్మానము లంగీకరింపబడినవి. అందు పెక్కులు కమిషనువారు గావించిన సలహాలకు సంబంధించినవే యయి యున్నవి.

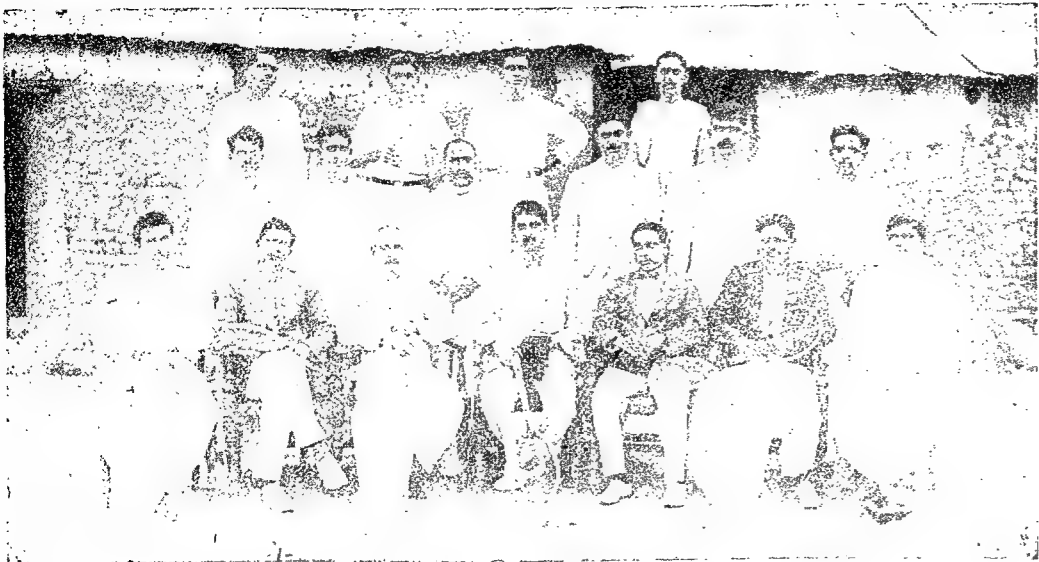
ఈ సభలు జయప్రదముగా జరుగుటకుఁ బురపాలక సంఘమువారు చేసిన సాహాయ్య మెంతయు గొని యాడదగియున్నది. అందును ఉన్నత పాఠశాలా బాలభటసంఘము వారును బోధనపాఠశాలాభటసంఘమువారును కడుక్లాసునీయమైన నేపథ్యమున్నారని తెల్పుట సంతోషము. ఈ సభకు విజయనగరములోని పీఠింగు స్పీన్నింగు కో-ఆపరేటివు స్టాఫ్సు (భాష నిలయము) వారు తమవస్త్రములను తీసికొనివచ్చివిక్రయించిరి.

ఒక విలేఖరి.

భారతదేశ లాభమునకుగాను బ్రతుకు ఇండియాను వదలి పోగూడదని బయ్యర్లుగారనుచున్నార.

ఇండియాలో ప్రాథమికవిద్యను మరింత విస్తారముగ ప్రవేశపెట్టి భారతీయులు తామే రాచకీయములను నిర్వహించుటలు జేయుట బాగుండదా యని బయ్యర్లు దొరగారు డెలుపుచున్నారు.

శ్రీ మేజరు తాడేపల్లి శంకరశాస్త్రిగారి విరాళము

శ్రీ. శే. గోపాలకృష్ణయ్యగారి సతీసుతులపోషణనిమిత్తము

జూలై నెల 28 వ తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతియందు శ్రీ. శే. దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి స్మారకనిధియను కీర్తి కక్రింద శ్రీ తాడేపల్లి శంకరశాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడిన విజ్ఞప్తిని గూర్చి మేజరు శాస్త్రిగారివారికి రు 100 ల విరాళము శ్రీ. శే. గోపాలకృష్ణయ్యగారి భార్యబిడ్డల పోషణమునకై ఉద్దేశ్య శింపబడినదని మేజరు శంకరశాస్త్రిగారు మరల స్పష్టముగ తెలియజేయుచున్నారు. ఆం. ప. సం.

వాతావరణ స్థితి

1928 సం॥ జూలై నెల 2-వ తేది సోమవారము

మొత్తము	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై నెల 1-వ తేది నుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పడిన వర్షము
గోపాలపురం	85	77	0.8	6.4	— 0
విశాఖపట్నము	87	81	♦	3.1	— 2.0
కాకినాడ	89	79	♦	1.0	— 3.6
మచిలీపట్నము	92	82	...	1.2	— 8.7
కర్నూలు	87	76	...	5.7	+ 2.5
బళ్లారి	91	76	...	1.0	— 1.0
అనంతపురం	...	...	...	2.1	— 0.1
కడప	92	81	...	2.4	— 0.7
నెల్లూరు	92	79	♦	1.1	— 0.3
మద్రాసు	90	81	...	0.8	— 1.9
కడపూరు	93	79	0.2	2.3	+ 0.5
నెలమ	95	76	...	3.3	+ 0.1
కోయంబూరు	88	71	...	0.4	— 1.8
తిరుచనాపల్లి	96	78	...	1.3	— 0.2
నాగవల్లి	100	81	...	0.3	— 1.2
మధుర	99	79	...	0.1	— 1.5
పొలవర	89	81	...	0	— 0.2
తిరునల్వేరి	...	...	...	0	— 0.6
తిరుకేలడము	83	74	0.2	14.9	+ 0.8
కొచ్చి	82	73	1.2	24.8	— 6.0
కాలికట్టు	88	78	0.8	30.2	— 5.9
మంగళూరు	82	72	2.3	28.2	— 11.4
బెంగళూరు	84	67	...	3.4	+ 0.2
మైసూరు	69	62	0.3	21.9	— 6.7
కొడైకానూరు	68	58	♦	2.5	— 1.9
మారు	78	58	...	0.9	—

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.8" వర్షం చెను. విశాఖపట్నము, కాకినాడలో చినుకులు పడెను. మూడుమొదలు 6 డిగ్రీలు వగటివేడివి తక్కువ. మచిలీపట్నములో రాత్రి వేడివి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కర్నూలు:—మట్టు దట్టముగ నున్నది. కడపలోను, కర్నూలులోను వగటివేడివి 6 మొదలు 7 డిగ్రీలు తక్కువ.
కర్నాటకము:—కడపూరులో 0.2" వర్షం చెను. నెల్లూరులో చినుకులు పడెను. నెల్లూరులో వగటిరాత్రివేడివి 7, 8 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపూరులో వగటివేడివి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

మ. ప. నారాయణ అచ్యుతు, వజ్రము వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

భారతవిద్యార్థులు బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయములనుబోవుట మంచిదిగాదని ప్రాఫెసర్ ఎ. బి. మర్దుగాను చెబుచున్నాడు. వారందరును, ఎక్కడో కొద్దిమందితప్ప బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు శత్రువులేయనిరి.

ఫ్రెంచి మంత్రివర్గమున విశ్వాసమున్నదని రాజ్యాంగ సభవారు తీర్మానించిరి.

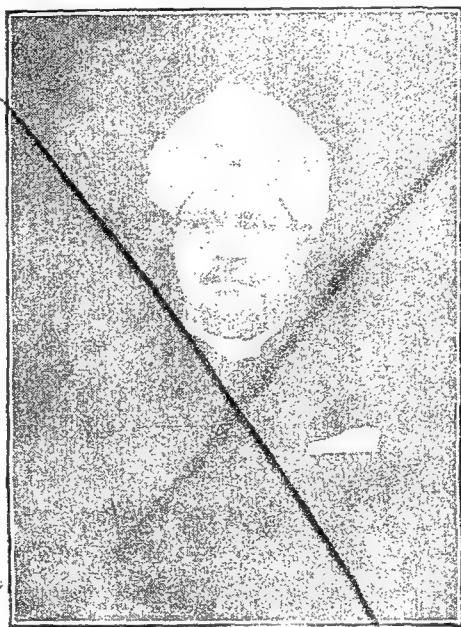
వాహబి టెన్సినుక్లబ్, నిడదవోలు

ఈ క్లబ్బు అహమదియా రయిసులుల్లో వోపెను చేసి సదరుదినమున టీయబ్లక్ ఛాయా పటము ఈ పటమునందు సబుకలక్టరు అజతుల్లాఖాన్ బహదరు, బి. ఏ. గారు ఖకీరు మహమ్మదుగారు, సి. సోమరెడ్డిగారు, డాక్టరు కామరాజుగారు, డాక్టరు జీవరత్నంగారు, రెవిన్యూయినస్పెక్టరు, యెక్సయిజు యినస్పెక్టరు, సబు రిజిస్ట్రారు, సర్కిలు యినస్పెక్టరు మొదలగువారు గలరు.

తిరుత్తంగల్ (రామనాడుజిల్లా)

ఆనరబులు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు శ్రీ యాత సరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు రాజాపాలెము నుంచి తిరుత్తంగల్ తు 27 తేదీ సాయంత్రము విచ్చేసిరి. తిరుత్తంగల్ గొప్ప పూజాక్షేత్రము. ఉపాసకము యీ క్షేత్రమున జరిగినట్లుగ స్థలపురాణముకలదు. ఈ గ్రామము చుట్టు పట్ల ఆంధ్రకన్యవారిపల్లెలకలవు. ఈ పల్లెలలో అధికసంఖ్యా తులు నూటికి తొంబైమంది కన్యవారేను. గృహములోవాడుక భావ తెలుగేను, వీరిపల్లెలు చాలపరిశుభ్రముగను గృహములు తుచి తుభ్రముగను నుండును. గ్రామములో మంచికట్టడికలదు. ప్రతిగ్రామమునకు కొలనారంభమున గ్రామ పుణ్యుడి సామ్యులుకలవు. ఈ పుణ్యుడిసామ్యులు సంఘముజమానుల పరి పాలనలోనుండును. ఉమ్మడిసామ్యులలోనుంచి ప్రతిగ్రామము లోను మంచిగ్రామసావదులు కట్టబడుచున్నది. యీ గ్రామ సావదులోనే గ్రామపంచాయతీ వ్యవహారములు సహకారసంఘ వ్యాపారములు బాలర పాఠశాల నిర్వహింపబడును.

తిరుత్తంగలు చుట్టుపట్ల పదిగ్రామములు కన్యరైతు ప్రముఖులు రాత్రి 8 గంటలకు శ్రీముత వేమవరపు రామదా సుపంతులుగారికి సన్మానపత్రము సమర్పించుటకు విచ్చేసిరి. దేవాలయమునద్ద గొప్పపథ ఏర్పాటుచేయబడినది. బ్యాండు వాద్యములతో ఆనరబులు రామదాసుపంతులుగారు శ్రీయాత సరసింహదేవర సత్యనారాయణగారుసభకు తోడ్కొనిరాబడిరి. కన్యసంఘప్రముఖులగు రామస్వామినాయుడు యం. యే. బి. యెల్. గారు తిరుత్తంగలు సహకార యానియను తరపునను, గ్రామపంచాయతల తరపునను, రైతుల బృందము తరపునను సన్మానపత్రము సమర్పించిరి. తమకుకావించిన సన్మా నమునకు పంతులుగారు సంఘములవారికి వందనము లర్పించి, శ్రీయాత సరసింహదేవర సత్యనారాయణగారిని యావన్యసింప గొరిరి. సత్యనారాయణగారు ప్రాచీనగ్రామపరిసితులు, దేశీయ వృత్తులు, కళలు, ఆధికసంపత్తిమొదలగు విషయములు వి పుల నుగ తెలియపరచి, రాజావలంబనలేక, యిది క్రమముగ క్షీణించి దేశములో వివిధవృత్తులవారికి ఆస్కారములేక పరి శ్రమలగుంట్లుటచే బీదలజీవితములు దుర్భరముగుచున్నవనియు, గ్రామములకు కావలసిన ప్రతిపరికరమును గ్రామ ములోనే లభ్యమై, పరాధీనతలేక, స్వతంత్రజీవితాధారములు గ్రామములోనే యుండుటచే గ్రామవాసి సుఖజీవనమున కాల ముగడుపుట కవకాశముకలిగియుండెడి దనియు పాశ్చాత్యదేశ ములలో నూతన యంత్రపరికరములద్వారా గొప్పమార్పు కలిగి నను, గ్రామాదులలో చేతిపనులు నశించినను పల్లెటూరి ప్రజలు గ్రామములు వీడి పట్టణములవేరి కర్మాగారములలో పనిచేసి జీవ నాధారములగుడింప కే క్రిసామర్థ్యములు కలవారైరినియు యిం చుమూలమున దేశ ఆర్థికనిగతులు మారకదేశ పురోభివృద్ధికి తోడ్పడినదనియు, హిందూదేశములో అటులగాక, గ్రామసీమ లలో వృత్తులు నశించుటయేగాక పట్టణములలోకూడ వృత్తులకు సంబంధించిన గొప్పకర్మాగారములు లేకపోవుటచే పట్టణప్రజ లు పల్లెటూరి ప్రజలు యేమృత్తియు లేక నే వ కా వృత్తి కే డిగుచున్నారనియు, శీలం అంగభాషా పాండిత్యమేగాని నేరు వృత్తులకు సంబంధించు జ్ఞానసంపాదనము లేకుండుటచు నను, విద్యాభివృద్ధికుడ స్వతంత్ర జీవనాధారములలేక, పార తంత్ర్యము జీవనమగడపుచు దేశ మధోగతికి తీసుకొనివచ్చుటకు తోడ్పడుచున్నార. గ్రామవాసులు, యిక నైనను అంగభాషా

శ్రీ. శే. కోమలమూడి గోపాల కృష్ణయ్య చౌదరిగారు

పాండిత్యవ్యాపారము వీడి, దేశీయవృత్తులు, గృహపరి శ్రమలు నరిల్లుటకు తగు కృషిసలుపవలసినదిగా హెచ్చరించిరి. ప్రతిపాలన పదిదినములనుంచి డిగుమతి ఎగుమతి వివిధపరికర ములకు, పర దేశీయములనుంచి వచ్చు ఆహార పదార్థములకు (Tined Food) భారతదేశము ఎంతధనము గోల్పోవుచున్నదో తెక్కలు చెప్పి, గ్రామవాస్తవ్యులకు, గ్రామసీమలలోని వృత్తులు, పరిశ్రమలు తిరిగివర్ధిల్లుటకు, విదేశవస్తు బహిష్కారము చేసినగాని దేశదాన్య విమక్తిహర్తము శేదరి చెప్పి విదేశవస్తు బహిష్కారముచేసి దేశారాధనకు తోడ్పడవలసినదిగా హెచ్చరించిరి. రామదాసు పంతులుగారు గ్రామపునర్నిర్మాణ కార్యక్రమాలక విశదపరచి, రైతుల అప్పులు, అజ్ఞానము పారదోలుటకు, సహకారసంఘలు, పంచాయతలు, పుస్తక భాండాగార ములు గ్రామములలో విరివిగ వ్యాప్తి చేసి, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణైతర వివాదలకు తావియ్యక, గ్రామ పురోభివృద్ధికి యొక్కభావముతో కృషిసలుపవలసినదిగా తెలిపి ఆరవదేశములో కాపురమున్న ఆంధ్రులెల్లరు యిండ్లలో ఆంధ్ర భాషమట్లాడుటతోనే సంతృప్తిజేందక ఆంధ్రభాషావ్యాప్తికి చదువను వ్రాయనుకూడ బాలబాలరకు బడులలో నేర్పవలసినద నియు, ఆంధ్రసాంప్రదాయములు విడక ఆంధ్రత్వమును నిలుప వలసినదిగా హెచ్చరించిరి. పంచాయతీ అధ్యక్షులగు ఆనంద రావుగారు ఉపన్యాసములకు వందనము లర్పించిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి) తిరుత్తంగల్

బ్యాంబెర్నార్డుసాగారు 25 సంవత్సరములు మోటారు బండిలో అధికారులు నియమించిన వేగమునమించియే పోవు చుండిరట. ఒక్కసారు శిక్షబొందిరట.

ఇకముందు యోధము వచ్చినపుడు దానిని లేకుండజే యుటకు రాజులు, మంత్రులు, అధ్యక్షులు, రాజామరులు పార్లమెంటు సభ్యులు కలిసి కాల్చులములలో ప్రయత్నములు చేసిన యవలెనని దేశ్వామృతము నూచించుచున్నారు.

నర్జాను సైమనుగారి తుదివాక్కు

ఇందువల్ల మనకు కలుగు సదుపాయము లేదు

మద్యానునాయకుల హెచ్చరిక

సైమనుకమిషనుతో సహకారము పట్టుటకై పంజాబు కాపనపథియందు దేర్భరుపబడిన ఉపసంఘమువారి కోరికలను కమిషనువారు రంగీకరించినది ప్రకటించబడుటవల్ల దేశమందు కలిగిన మార్పుగూర్చి చర్చించుటకై మహాజనపథివారి యాజమాన్యముక్రింద శనివారమునాయంత్రమున గంటలకు తిలకు ఘట్టమునందు సెప్టెంబరు గావింపబడినది. శ్రీయుతగౌరవ సునంద్రరామదాసుపంతులుగారి ప్రభుత్వమునకు విధించి యుండిరి. పురప్రముఖులగు సభ్యులందరియందుండిరి. కమిషనువారు రంగీకరించిన వరకును లేక జేయ జనదనియు, కమిషనుతో సహకారము పట్టుటకు నిశ్చయించినవారలు బహిరంగముగ నట్లుజేయుటకు జేయబడిన సాహకారముగాని మరేమియు గాదనియు ఇందులకు ప్రజలు మోసపోక కమిషనును పూర్తిగ బహిష్కరించవలెననియు, విదేశీవస్తువులను, బహిష్కరించి గ్రామపునర్నిర్మాణమును గూర్చి పాటుపడవలసినదని నాయకులు హెచ్చరించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రభుత్వమున ప్రసంగించుచు సైమనుకమిషనుతో సహకారము పట్టుట కంగీకరించినవారిలకు సైమను కమిషనువారు గావించిన ప్రకటనలను మంచి అవకాశము సంభవించినదని.

సయిమును కమిషనును బహిష్కరింపవలసినదని జస్టిసు వత్తుమావారెన్నడును బహిరంగముగ జెప్పియుండలేదు. జస్టిసు వత్తుమావారెన్నడును ఎ. రామస్వామి మొదలియగు గారు వెనుక ఉడకమండలమును ప్రసంగించుచు ప్రభుత్వాజ్ఞచే ఇండియాలో నుపసంఘమేర్పరుపబడినదేగాని ఎన్నటి సభ్యులయగు ఉపసంఘమువారు కమిషనుతో సహకారము పట్టుకూడదని నూచించిరి. కాని రాజాజ్ఞచే నీ ఉపసంఘము లేర్పరుపబడు కమిషనువారిరంగీకరింపలేదు. పంజాబు నందు కాపన పథి ఉపసంఘమువారు తమకు కావలసిన హక్కులను కోరియుండుటచేత నీ కమిషనువారిరంగీకరించి ఈ కొలది సౌకర్యములైన నిచ్చిరిగాని కమిషను బహిష్కరించవలసినదని రాజనీతిజ్ఞులచే కాపతయైనను లాభము జరిగియుండెడికాదని రామస్వామి మొదలియగు గారు నడివియుండిరి. ఇదికేవలము ఆ బద్ధము.

కాపనములతోబడి నడువవలసినతలచువారలతో నొక డగు డర్. శంకర నాయకుగారు పంజాబు ఉపసంఘమువారి కోరికలనే ఇదివరలో కోరియుండిరి. రహస్య విచారణ కూడ దనియు, ఇండియాలో సేర్పరుపబడు ఉపసంఘములను కొన్ని సౌకర్యములను సంగ్రహించినదని సైమనుగారిని కోరియుండగా వారందులకు ఘమ్యులించలేదు. ఎందువల్లననగా సైమను కమిషనును బహిష్కరించవలసినదని భారతీయులందరను తలపెట్టి తీవ్రమగు ప్రచారముజేయుచున్నారని సైమనుగారుగ్రహించియుండలేదు. కాని కాలముగడచినకొలది వారు ప్రజలను విశ్వయమును గనిపెట్టి కొన్ని సౌకర్యముల నిచ్చినదేగాని లాభములేదని తలచి పంజాబు నందు దేర్భరు ఉపసంఘమువారి కోరికలను అంగీకరించితిమని ప్రకటించిరి. కాని ఇందులకు భారతీయుల కేమియు ప్రయోజనములేదు. ఇది యొక సౌకర్యముగ వరగణించ తగదు. రహస్యపు సాక్ష్యమును మానివేయుదుమని కమిషను వారు చెప్పిరి. గాని వారలకు కావలసిన రహస్యపు సాక్ష్యమువారు ఇంగ్లాండులో నుండియే సంపాదించగలరు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రహస్యపు కాగితముల సాక్ష్యమును ఇచ్చుటనుండియే కమిషనువారలకు వంపుదురు. కాన రహస్యపు సాక్ష్యము మానివేయుదుమని కమిషనువారు జెప్పట వట్టిబాటకము. ఈ ప్రకటన గావించబడినను భారతదేశవాయవ్య కమిషనును బహిష్కరించుటకై సమకట్టియుండుట చాల సమంజసముగానున్నది. ఇట్టితరీ మద్రాసుపాఠలు ఈ బహిష్కరణోద్యమము నింకను తీవ్రముగ కొనసాగించుట యొక్కము. అక్కగౌరవము కొలుబోయిన మద్రాసుకాపనపథిను లేక్కజేయక కమిషనుతో సహకారము పట్టువలెననియున్న ప్రజా ప్రతినిధులను తక్షణమే తమసభ్యత్వమునకు రాజీనామాలు నియ్యవలసినదని కోరవలెను. అట్టివారు మరల కాపనపథిలోనికి రానీయకుండ కట్టుబట్టము చేయవలెను.

భారత సైన్యమును నవీకరణకులమీద జరుపుటకై కొట్ట యా వ్యయముల న దీ న ము గ్రాం టు జేయవలసినదని భారతకాపనపథివారిని కోరుటకు ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించిరి. సైన్యమునకు 54 కొట్ట యావ్యయములను ఎక్కువ ఖర్చుచేయమని ప్రభుత్వమువారు రథయనా సమ నిచ్చినను మరల అదనముగ ఖర్చుజేయుటకు తిలపెట్టుటచే ప్రభుత్వమువారు తమ మర్యాదను కాపాడుకొనలేకపోయిరి. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారు భారతదేశమును తమ చేతిలోనుంచుకొనుటకై ప్రయత్నించుచున్నారని విశదమగుచున్నది.

భారత దేశమందుగల వ్యవసాయముగూర్చి విచారించుటకు నియమించబడిన రాయలకమిషనువారు తమ నిశ్చయము

ప్రకటించిరి. వ్యవసాయ మభివృద్ధిజేయుటకై ఉపయోగకరములగు సలహాల నొసంగియుండిరి. గ్రామములయొక్క ఆర్థికస్థితిని అభివృద్ధి జేయవలసినదని పేరు నూచించిరి. వీరి నూచనల నాచరణయందు తేటపడెనన్నచో అభివృద్ధికామివారికి తగు ధనమును రాష్ట్ర యా ప్రభుత్వము వారి సంగ వలెను. కాని అట్లు జరుగుటకు అవకాశమున్నట్లు కనుపింపదు. ఇదివరలో వలె రాష్ట్రము ప్రభుత్వమువారు కేంద్రప్రభుత్వమునకు రిక్తి లక్షల యావ్యయములను పంపనక్కరలేని ఈ సమయమున దేశభివృద్ధికామివారు తగు ధన సహాయముజేయకుండుట కోరవలెను. ఇందున దేశభివృద్ధి కోరకు ప్రభుత్వమువారు సహాయపడుట కిష్టములేదని సమయమునున్నది.

లంకాపై నందు తయారు కాబడుచున్న వస్తువులు పరిగనమునకు బోవుటలేదనియు ఘనము 36 లక్షలు వస్తువులను వచ్చినదనియు ఆపరిశ్రమధికారులు తెలిసి ఇందులకు కారణమేమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించిరి. ఇందులకు కారణము మన దేశముందు ఖర్చు పరిశ్రమ కాబాలదు. గాంధీమహాత్ముడు నిరంతరము ఖర్చు పరిశ్రమనుగూర్చి ప్రచారము జేయుచున్నను భారతీయులు మహాత్ముని సందేశము గమనించి తమ విధిని పక్రమముగ నిర్వహించియుండలేదు. మిల్లులయందు పమ్మెలు అధికముగనుండుటచే భారతదేశమందుగల మిల్లులవల్లను యానవ్యయ వచ్చినవలెకు నీలులేదు. కాని జపాను అమెరికా దేశములలోయే యిందులకు కారణము. ఈ దేశములలో అంగ్లేయులు పోటీ పలుపలేక వస్తువుజేసిరి.

భారతీయులు ఇప్పటికై నను ఖర్చునయొక్క ప్రభావమును గ్రహించి విదేశీవస్తువులను బహిష్కరించి స్వదేశీవస్తువులను ధరింపవలెనని హెచ్చరించిరి. విదేశీ వస్తువు బహిష్కరము వల్లనే గ్రామ పునర్నిర్మాణమును పూర్తికాగలదని చెలిపి సైమను కమిషనును పూర్తిగ బహిష్కరించవలసినదని హెచ్చరించిరి.

గోవిందరాజ మొదలియగు గారు తదుపరి ప్రసంగించుచు అధ్యక్షులు జెప్పిన ప్రతివిషయమును ముఖ్యమనిచెల్పి పంజాబునందు మహ్యము మోక్షియును మద్రాసునందు జస్టిసు వత్తుమావారును సయిమును కమిషనుతో సహకారము పట్టుటకు వేరము జేయుచున్నారని చెల్పిరి. రామస్వామి మొదలియగు గారు జస్టిసు వత్తుమావారందరును సయిమునుగారి సంగిన కొత్త వరకుల నంగీకరింతురని చెల్పిరి కాని ఆ వత్తుమునకే చెందిన కుమారస్వామిరెడ్డి గారుగారు ఇందులకు నిరాకరించియుండిరి తెల్పిరి. ఏ వత్తుమువారు కమిషనుతో సహకారము పట్టినను స్వరాజ్యపక్షమువారు మాత్రము సహకారము పట్టవలసి అభిప్రాయముపంకిరి.

జ. కం ద నా మి చెట్టి గారు తదుపరి ప్రసంగించుచు రామస్వామి మొదలియగు గారును పానుగల్లురాజుగారును ప్రజాప్రతినిధులు కారరీయు వీరిఅభిప్రాయములను బ్రాహ్మజేతరులందరును సమ్యుతిచుటలేదనియు వీరికన్న తెలివిలేటలుగల బ్రాహ్మజేతరులు పెక్కుమందికలరనియు, నూటికి 97 మంది ప్రజలకరవున విత్తపలుకుచున్నారని చెప్పట ఆ బద్ధమనియు చెల్పి సైమనుగారి సంగిన సౌకర్యములు కాబాలవనిచెల్పి కమిషనును బహిష్కరించవలెనని హెచ్చరించిరి.

రత్న సభాపతి మొదలియగు గారును కమిషను బహిష్కరించవలసినదని జెప్పినవిషయ సభ్యుని సెను.

గోదావరి రయితుల యిబ్బందులు

ప్రకాశంపంతులుగారి ప్రచారము

కుండతూములు చాలకుండుట

రామచంద్రపురం, జూను 30:— గుంటూరు ప్రకాశం పంతులుగారును, కాంగ్రెసు పంతులార్థధర్మ కృష్ణరావుగారును రామచంద్రపుర తాలూకాలో సంచారము జేయుచున్నారు. రీసెట్టుమెంటు బహిష్కారోద్యమములగూర్చి రయితులకు కుపస్య కించుచున్నార. ఆలస్యముగజేసిన ఆకుమల్ల కుగూడ నీరుచాలకున్నదనియు, ఆకాశంకజూచుచున్నామనియు రయితులు మొరజెట్టుకొనిరి. గోదావరియందు నీరక్కనే పోలములకు విడచుచున్నను కుండతూములు చిన్నవగుటచే పరియగునీరు రాకున్నదని తెలిసెను. రాజ్ తాలూకాయందు కాల్యలనిండా నీరున్నపుడు ఉద్యోగులెవరయినవచ్చి జూచినచో కుండతూములెట్లు నీరుపయోగములైనచో తెలుసుకొనగలుగుదు రని ఒక రైతుజెప్పెను. ప్రకాశంగారు కాకినాడ, పెద్దాపురం, రాజమండ్రి తాలూకాలుజూచి మద్రాసుబోయెదరు. (ఆ.ప్రె.)

గవర్న మెంటు జాతీయవైద్య విద్యాలయము

పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు శిక్షణ

కొలదికోజాల క్రిందట గవర్న మెంటువారు, ఈదేశమున వైద్యవిద్యాలయమున ఒకవిధమైన పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు శిక్షణ పొందుటకుగాను మెడికల్ గ్రాడ్యుయేట్లను తమ దరఖాస్తులను బంతుమని కోరుచూ ప్రయోచించియుండిరి. అందుపై యే ఒక విచారముండి యల్. యం. పి. లు తమ దరఖాస్తులను బంపినట్లు చెలియుచున్నది. వీరితో అట్టివిద్యను ప్రారంభించుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

యల్. యం. పి. లు గ్రాడ్యుయేట్లగుదురా? వీరికన్న సాధారణ విద్యవైద్యులకే ఎంతవలెను గలదు? వీరు రీసెర్చ్ కోర్సుకు తగియుందురా? యే ఒక యల్. యం. పి. గాని ఇట్టి రీసెర్చ్ పనినిజేయుటకు ముందు, ఇండియా వైద్యములయొక్క ఫండ్ మెంటల్ ప్రిన్సిపల్సును, ద్రవ్యములయొక్క రసగుణవీర్య విపాకములను, నాటి క్రియలను, ఎల్లవయోగించుట మొదలగు నవి చెలికొనవలదా? వీటన్నిటికి ఈ వ్యవస్థమైనకాలము చాలుకా?

ఈ విద్యాలయమున యిటీవల ఉత్తీర్ణులైన యల్. యం. లు ఇండియా వైద్యములందును, పాశ్చాత్య వైద్యమునందును గూడ ఆరీతేయున్నారు. ఈవిద్యాలయపు దొరతనమువారు, వారు జెప్పు విద్యయందెలేనేమి, ఎట్టివిద్యసమలేనిచో, పాశ్చాత్య విద్యను యొకనూ యేుజెప్పుచున్నారోచెలియకున్నది. అట్టితరీ గవర్న మెంటువారు ఈ పాశ్చాత్యవిద్యను కేవలము అపుడేనే అటుపిమ్మట ఏ యల్. యం. పి. లనోచెల్పి ఇండియా వైద్యములశీర్షవచ్చున. ఇందులలోకలకున్నా గవర్న మెంటువారికిని ద్రవ్యవస్తువుగాని, కుమార్తెప్రయాసముగాని యుండదు. అటుగాదేని ఈ యల్. యం. పి. లనుచెల్పి ఆరజ్ఞానముతో బంపుట సైమను అపులయించితము.

గవర్న మెంటువారు ఇట్టి రీసెర్చ్ పనినికొనసాగించుటకే కంకణముగట్టియున్నచో అధమపక్షము యల్. యం. పి. లు అందు యస్. వ రీ తు క త కు కు వ కా ని వారి ని ఎంచి అధమపక్షము మూడుసంవత్సరములు జదివించినచో నిజమైనరీసెర్చ్ పని జరుగగలదు. అంతియగాని యల్. యం. పి. లకు యేరెండుసంవత్సరములు జెప్పి రీసెర్చ్ జేయుచున్న వారిజ్ఞానము జాలను.

ఈ విద్యాలయమున మొన్న ఉత్తీర్ణులైనవారిలో కొందరు యింటర్మీడియేట్ పరీక్షాఫలములుగలరు. వీరు ద్వంద్వ విద్యానిపులు. వీరికేల అట్టి పరీక్షాఫలములతో సహకారమునియ్యరాదు. ఇదియిదితమైనవనిగాని, నూలులైనలు జ్ఞానముతోనున్న యల్. యం. పి. లను చెప్పుటకగదు. ఈ ఎల్. ఎం. పి. లను ఈ పరీక్షాఫలము చెప్పుట తమ విద్యార్థులను తామునిందించుటగాని మరీయొకటిగాదు. లేక వీరు జెప్పువిద్యయందుగాని విద్యా రులయందుగాని వీరి కేమాత్రము గౌరవవిద్యసములు లేనియెడల ఈ విద్యాలయము నింతటితో పూర్తిగముగించి ప్రస్తుతిమున్న ఆయుక్త్య, యూజాని, వైద్యపాఠశాలలను ప్రోత్సహించి, ఆమోదింబులకై ప్రయత్నము. ఏలనన పగముజ్ఞానముగల విద్యాలయము చేరులో ఇండియా వైద్యములు నశించకుండును.

(ఒక శ్రేయోభిలాషి)

అతిభాల్మవివాహములు

కాశ్మీరమున నిషేధింపబడెను

జమ్ముకాశ్మీర సంస్థానపు గెజిటునందు కాశ్మీరదేశీయ మహారాజావారు వారిసంస్థానమున అతిభాల్మవివాహములను నిషేధించునట్లు ప్రమరంపబడినది. ఆప్రకటన మీక్రిందివిధమున ననున్నది.

ఈచట్టము అతిభాల్మవివాహ నిషేధన చట్టమని విలంబబడవలెను. ఈచట్టము ప్రకారము 18 ఏండ్లలోపున బాలకరును 14 ఏండ్లలోపున బాలికలకును వివాహము జరుపరాదు.

ఈచట్టముయొక్క 3 వ సెక్షనునందు దిట్టగలదు. 18 ఏండ్లదాటిన పురుషులైన 14 ఏండ్లలోపు వయసుగల బాలికను వివాహమాడిన యెడల ఒక సంవత్సరము జైలుకాని నెయ్యిరూపాయలు జరిమానాగాని లేక యీ రెండునూకాని విధింపబడును. సైనికసేవ వయసునకు లోపున బాలురకుకాని బాలికలకుగాని వివాహ ఎవరైతే చేయుదురో అట్టివారుగూడ నిలువంటికితమ పాత్రులగుదురు.

వృద్ధవివాహములు

50 ఏండ్లదాటిన వృద్ధులు బాలికలను వివాహమాడిన యెడల వారికి 4 ఏండ్లు జైలు లేక రూ 2000 లు జరిమానా లేక యీ రెండును విధింపబడును.

వృత్తాంతలేఖలు

చెరుకూరు (బాపట్లతాలూకా)

(ఒక విలేఖరి)

జూన్ 28:—శ్రీ ఆంధ్రవాణి గ్రంథాలయములో శ్రీమదాచార్యుల సూర్యకార్యదాక్షిణ్యము గారి అధ్యక్షతన ఒక మహాసభ సమావేశమై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని వారు ఆహ్వానించబడ్డారు.

తీర్మానములు:—(1) ఆంధ్రప్రదేశ్ నిరంతరజేతనా పథకమును శ్రీరామభద్రులను మహాత్మాగాంధీలు పీఠమున శ్రీ దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఆకాల మరణముపై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మును తీరని నష్టము వాటిల్లినదని చింతిస్తూ (వారి) కీర్తి ఘోష ఆత్మకు కాంతి కలుగవలె నని శ్రీరామభద్రమూర్తిని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబమునకు మానానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాము.

బాల్ గోలి

(2) బాల్ గోలి ప్రజలయందు ప్రభుత్వమువారు వసించిన కఠిన పదవులు చూపుచున్న నిరాదరణ వారిని బాధించే విధాన్ని యీ సభవారుగారి నూ బాల్ గోలి సోదరులకు జయము కలుగవలెనని యీ సభవారు వరమాత్మకు ప్రార్థిస్తున్నారు.

కారదాగారి బిల్లు

(3) కారదాగారు కావసభలో ప్రవేశపెట్టి "రజస్వలానంతరవివాహ" చట్టమును విమర్శిస్తూ పాఠశాలపండితు లగు బ్రాహ్మి కృష్ణ ఆజినేయశాస్త్రిగారు ఉపన్యసించినవివాద ట పదవులపై ముఖ్యముగా ప్రావ్యాణ, వైశ్య, సంఘములకు మిక్కిలి అనర్థకము కలిగియుండి కాబట్టి బిల్లును ఆందరు ఏక గ్రీవముగా నిరసించవలెనని తీర్మానించారు.

కాలమానము

ఎండలురెక్క లేదు. కాని మధ్యమధ్య మేఘముకొద్దిగాపట్టి వర్షము కురవవలెనని రయితులను ఆకాశంసులను చేస్తూవున్నది.

పోస్టాఫీసు

16 సంవత్సరాలనుంచి పడ్డ క్రమము ఫలము నేటికి దక్కింది. ఈనెల 15వ తారీఖున ఎక్స్ ప్రెస్ మెంటర్ పోస్టాఫీసును ప్రభుత్వమువారు స్థాపించారు. టపాలు బాపట్ల నుంచి వస్తూవుంటుంది.

సూళ్ళూరు వేట

(ఒక విలేఖరి)

ఉన్నత పాఠశాల

జూన్ 30:—1. మా గ్రామములో జిల్లాబోర్డువారు ఒక మధ్యమపాఠశాలను స్థాపించి నాలుగు సంవత్సరములైనది. ఈ పాఠశాలయందుటవలన చుట్టుప్రక్కలకు గ్రామాదులలో నుండుబాలరతు చాల నుపయోక్తముగా నున్నది. దీనిని ఉన్నత పాఠశాలగా మార్చిపంపలయు నని వెనుక మా జిల్లాబోర్డు మొదటగాతైన మ.రా.రా.శ్రీ కళ్యాణుడు విరాస్వామి రెడ్డిగారు ఎక్స్ ప్రెస్ కేంద్రంలో ఆనేకవర్షాయములు జిల్లాబోర్డు మీటింగుల యందు యీ విషయమును గురించి తీర్మానములను చెప్పిరి. ప్రతివర్షాయమును వారియు దేశములకు భంగములు తలపించుచుండెను. చిట్టిచివరకు వారు తలపెట్టిన కార్యము సాఫల్యమైనదని వివరము మాకందటికిని నెంతయో సంతోషముగనున్నది. ఈ జూలైమాసమునుండి మాగ్రామములో గల మధ్యమ పాఠశాలను ఉన్నతపాఠశాలగా మార్చెదరు. స్కూలు టైములతరగతినికూడ జూలై 2 తేదీని ఆరంభించెదరని తెలియచున్నది.

2. మాగ్రామవాసులయొక్క కష్టసుఖముల నెట్టిగి మాయారలో హైస్కూలునోటి స్థాపించిన మ.రా. శ్రీ రావుబాదూరు ఆమెచర్ల కుబ్జుకృష్ణారావు పంతులుగారికిని పాఠశాలయొక్క బెస్ట్ టెన్షనునై పాటుబడిన ప్రధానోపాధ్యాయులైన మ.రా. శ్రీ. కనుపర్తి కుబ్జుకృష్ణమూర్తులు యం. ఎ. యల్. టి. గారికిని మే మెంతయు కృతజ్ఞులము.

3. మాపాద్యులగుగారిని గూడూరులో గల బోర్డు హైస్కూలును బదిలీచేసెదరని తెలియుచున్నది. పిద నుమారు మాడుపంపర్వములనుండి పాఠశాలఅభివృద్ధికయి పాటుబడుచు ఉపాధ్యాయులయొక్కయు విద్యార్థులయొక్కయు అభిమానమును ప్రేరేపించుచున్నార. పిరిని మాగ్రామమునుండి బదిలీచేసినచో నూతనముగా నేర్పాటుచేయబడిన ఉన్నతపాఠశాల జీవించి అభివృద్ధిగాంచవలదు. కాబట్టి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు శ్రీ యంత నువ్రహ్మయ్యపంతులుగారిని మా స్కూలుకు పెర్మనెంటు పాద్యులగుగా నియమించెదమనగాక దుని నేడుచున్నాను.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాబోర్డు మెంబర్ల విధ్యుక్తధర్మము

జిల్లాకలెక్టరుగారి అధికారప్రవర్తన

ఈ బోర్డులో ప్రస్తుతము 28 గురు ఎన్నిక మెంబర్లు గలరు. 8 వామినేమనులు యొకను రాలేదు. దీక్షింబకు వరకు చెయ్యగలను వదలి. అంతవరకు ఆగిన ఎడల సైమనుకమిషనునకు యీ బోర్డువారు సహకారము పలుపుదురని ఆశయముకాబోయి. ఇదివరలోనే సైమను కమిషనునుగూర్చి బహిష్కరించ వలెనని తీర్మానమైనది. ఇటులండగా యీనెల 22 వ తేదీని జిల్లా బోర్డు మీటింగు ఏలూరులో జరిగినది. జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఆయన కలెక్టరుగారు ప్రత్యేకము గ వీలూరు రె వి న్యూ డివిజనుల ఆఫీసుగారిని నామినేమను చేయించి వారికికొన్ని అధికారములను ప్రెసిడెంటుగారు యిచ్చుట ఎన్నిక మెంబర్ల ను పిరిని ఎన్నుకొనిన వోలర్లను అవమానపరుచుట కాదా! ఎన్నికమెంబర్లలో నోకరికి ఏలయ్యగూడదూ! ఈ అధికారములను బోర్డు మీటింగులో ఆమోదించవలసి యున్నది. బోర్డు వారు ఏల ఆమోదించికో తెలియకున్నది. బోర్డు మెంబర్లు ఆమోదించుట బోర్డునకు వోలర్లకు మెంబర్లకు అవమానకరమని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. మందు నెల 10 వ తేదీని మరల బోర్డు మీటింగు జరుగునని తెలియుచున్నది. అందైనను మెంబర్లందరు కలసి నామినేమెట్లు మెంబరునకు పవర్లను యిచ్చుట అక్రమమని తెలిపి ఆ అధికారములను ఆమోదించకుండునటుల తీర్మానమును చేయుదురుగాక! ప్రజాపరిపాలన కావలెనని ఆందోళనచేయు కోజులలో మెంబర్లు న్యాయోక్త్యభావములను నెట్లుచి దేశగౌరవమును కాపాడుదురు గాక!

శ. సుబ్బారావు.

కొకినాడ పురపాలక సంఘము

జూన్ 28:—ఈ సంఘసభ సోమవారమునండి జరిగి చున్నది. మిగత విషయములు పూర్తిచేయటకు 30 వ తేదీని సమావేశమగును. స్వల్ప విషయమైనను చర్చలు తీవ్రముగానే జరిగినవి.

చాలకాలమై నోటీసు యివ్వబడిన తీర్మానములు కొన్ని యిప్పుడు చర్చకు వచ్చినవి. బహుశయంబు కొద్ది ఆక్రమణ చేయుచు లై సెన్సు పుచ్చుకొని ఒడ్డిన వేసికొనుపటి తీసికేయవలెనని తీర్మానము గతసంవత్సరములో పాడుపల్లి నెంకట్రామయ్యగారు నోటీసు యిచ్చిరి. అది యిప్పుడు పెట్టబడెను. దానిని ఆయన ఉపసంహరించుకొనిరి. (లేక ప్రెస్ చేయవలసి.)

ఏ వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటించబడవలయునో, ప్రకటనావిషయ మెట్లుండవలయునో, పిటిని సంఘమువారు నిరూపించవలెనని లక్ష్మారాజు సుబ్బారావుగారి తీర్మానము ఎత్తికొని టి టెండర్ల ప్రకటనము మద్రాసు మెయిలులో టెర్మిన్ గారు ప్రకటించినందువల్ల ఒక్కమారుగా రూ 1100 లు యిచ్చుకొనవలసి వచ్చెననియు, ఎక్కువ రేటు యిచ్చుకొని ముఖ్యముగా మద్రాసు మెయిలులో ప్రకటించవలెనన్నట్టి ప్రకటనము కాదనియు, ప్రకటించితి మన పేరునకు వేసినదియు, అందుచేత ఏదైనా వార్తాపత్రికయందైనను స్వల్పరేటున కర్పూలు మున్నగు మ్యూనిసిపాలిటీలు చేయుచుండినట్లు చేసిన వాగుండి యుండుననియు, గ్రీక్ వుడేగాడు యంతభర్త్యుతో మద్రాస్ మెయిలు పత్రిక వేయడమెందుకని యంతరినియు, కాబట్టి యిక్కుమందైనను కాన్సిలువారి నిర్ణయమును తీసికొనుటకుగాను యీ తీర్మానము పెట్టవలసివచ్చినదని చెప్పిరి.

తీర్మాన ముమోదించబడెను

25-5-1927 తేదీని అనగా ఒక సంవత్సరముక్రిందల నోటీసు యిచ్చిన తీర్మానము ప్రోవిడెంటు ఫండు వద్ద తిని గురించి యిప్పుడు వచ్చినది. మంద పాక రంగయ్యగారి క్రింది తీర్మానము మతపాడించిరి:— మ్యూనిసిపాలిటీలలోను బోకల్ బోర్డులలోను ఉన్న నాకర్లు మున్నగు తక్కువ సిబ్బందికి వారి ఉద్యోగముల భాయమునీయు ప్రోవిడెంటు ఫండు వద్ద మున్నగువానిని గురించి మ్యూనిసిపల్ అక్టార్లు కొద్దిగాని ప్రతిబంధముల తీసివేచి యు సదర ఫండులందు పనిచేయు యితర పెద్దసిబ్బందివారి సిటితో సమానముగానుంచవలెనని యీ సంఘమువారు గవర్నమెంటును కోరుచున్నారు.

ఇది నిర్మాణ కార్యనియమ, యందువల్ల పమ్మకట్ల పల్లె రా తర్లననియు, పనిచేయువారికి తగిన సదుపాయములు గలిగి వాగుపడ పిలుగలుగవలసియు, యీ తీర్మానము సిఫారసుకాని ప్రస్తుతము సామ్యు కోరవదికాదనియు, ప్రోవిడెంటు ఫండుకు పనిచేయువారిచే సామ్యులనే సామ్యు నిర్వహణనియు చెప్పిరి. సిట్టింగునకు కంగీకరించినది ప్రతిపాటుకు చెప్పిరిగాని వోటు ఆ ను కూ ల ము గా యివ్వలేదు.

తీర్మానము అధిక సంఖ్యకులచే పిగిపోయినది. పోంకొక్కడచే యిబడెను. ప్రతిపాటులలో లక్ష్మారాజు సుబ్బారావుగారు, యల్లాజోన్ముల కామేశ్వరరావుగారు, నేట్రకండ్ల శ్రీనివాస కోనేటిరావుగారు మొ. ఆనుకూలులలో రంగయ్యగారు, చావలి రావ సోమయాజులుగారు, యేను చినపత్తి రాజుగారు మొదలగువారు కలరు.

నాకా తర్ఫీతు

"డభిక్" (టెయినింగు పివ్విడ నాకా తర్ఫీతు ని మిత్తమై ఒక స్కూలర్ పిఫ్ యివ్వలసినదని తూర్పు గోదావరి జిల్లాసంఘము కోరినది. చా. రామసోమయాజులుగారు దాని ప్రాముఖ్యతను గట్టి గాచెప్పిరి. తుదకు సాయకు రూ 240 సైపెండు యిచ్చుటకున్న అభ్యర్థి కాకినాడరివామయ్యుండ వలెననియు అట్లు దొరకవివో కాకినాడ తాలూకాలో కాపురముగలవారైనను కావలెననియు తీర్మానించిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కొకిమిడి తాలూకా

రహితులసభ

తుంగతంపర సమావేశము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కొకిమిడి రహితులసభ 22-5-28 తేదీని తుంగతంపర గ్రామమునందు విశ్వనాథదాసు ఎమ్. ఎల్. సి. గారి యధ్యక్షతన జరపబడెను. విశ్వనాథ దాసుగారిట్లు నుడివిరి:—

రహితులకష్టరహితములను వెలిబుచ్చుటకు యీసభను సమావేశ పరచినందులకు అభ్యుత్సాహితయు సంతోషించిరి. మదరాసు జమీందారీరహితులు దేశమున తదితర రహితులందరి కంటె నెక్కడను ఇక్కట్లల పాలగుచున్నారనియు పెర్మనెంటు సెటిల్మెంటును గలిగిన వంగరాష్ట్రమునందు వీరూగి ఒరిస్సాల యందును రహితులంతరంటె చాల తక్కువపన్నులను చెల్లించుచున్నారనియు ఇండియా ప్రభుత్వ గ్యూంటు రివెన్యూ పాలిసీ ప్రకారము రహితులవారి భూస్వాములు వండినపంటలో 3 వ భాగమును పన్నులక్రింద చెల్లించుచున్నారనియు చెప్పిరి. నిసెటిల్మెంటు రేటులప్రకారము గోదావరి కృష్ణజిల్లాల రహితులకు చాలకష్టము సంభవించెననియు పన్నులను పెంచుచుచుచేతనే బాల్ గోలిరయతులు సత్యాగ్రహము పలుపుచున్నారనియు నుడివిరి. ఎట్టేటుల్యాండు అట్టుప్రకారము రయితులు పంటలో పగపాలు భూస్వాముల కిచ్చివేయవలె ననియు వంటు వండినను లేకున్నను అట్లుచేయక తప్పనిసరియగుచున్నదనియు యీకారణముననే రయితులు తమదారుతాదలను వివచి బర్నా అస్సాము మున్నగు ప్రదేశములకు జీవనోపాయమును వెదుకబోవు చున్నారనియును వాక్రచ్చిరి. రయితులెన్నియొక్కట్ల పాలగుచున్నను ప్రభుత్వమువారు తగినచర్యలను దీసికొనకుండుట మిగుల దురదృష్టమని వక్కాణించిరి. స్వల్పకులందు రయితులు వండినపంటలో 1/12, 1/10, 1/6, భాగమునే పన్నులక్రింద చెల్లించుచున్నట్లు గలదనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట వరహగిరి వెంకట బోగయ్యపంతులుగారిట్లును డివిరి. రాయలఅగ్రికల్చరల్ కమిషనువారివలన రయితులకు గలగు సౌకర్యములేమియు నుండవనియు వీటిసభలు క్రమముగా జరుగ వంటలు నష్టమైనను పన్నులనేమాత్రము తగ్గింపక కెమిషనునీయక వసూలుచేయుట మిక్కిలి యధోగ్యాయనియు పలికిరి.

మలేరియాను తుదముట్టించుటకు ఎసనాఫలి

జగత్ విఖ్యాతమైనది. నకలవిధములైన మలేరియా జ్వరములను పూర్తిగా నయమొనర్చగలదు. స్టీప్ అభివృద్ధిని త్వరగా తగ్గించగలది. ఇంతకంటె కావలసినది మరేమున్నది. కెమిస్టు లందరివద్దను దొరకును. సోల్ ఏజెంట్లు గోరియో లిమిటెడ్ పోస్టుబాక్సు నెం 159, బాంబాయి.

వివాహములను బ్రహ్మలోకమునకు, రజస్వలవివాహములను రాకవాదినకరములను దాతల పాండువుగా, దీరివలన 10 సం॥ అనంతరము వివాహనిషేధము తోచవచ్చును. వ్యా. యద్యచ్ఛ్రావణశాస్త్రే రక్షాన్వహితనియతః శిశౌః కామనిర్వహణం, రజస్వలత్వం. తాండవీ చౌరసం నరకం ప్రాప్నోతి త్యక్తం. అని వివాహరజస్వలవాద వక్తాణిచిహ్నముగా, ఆనగా, 11 సం॥ శ్రీమం రజస్వలమునకు నియతము కాదు. వివాహికి కొందరు ఆనబులెత రజస్వలా అని ప్రయోగించినాడు "రక్షోకాః జగద్రుభాదాం." దక్షిణాద్యో బ్రహ్మగ్రాహ్యైః పుష్పిణీయైః తివ్యాధి. విశిష్టేణుం నకు బ్రాహ్మణ్యభావం.

శ్రీ. ప్రాప్తేభ్యో శే రైయః కన్యాం నవమచ్యుతి, మా రిరజ సర్వాః పియతి పితౄణాం శిలీ అ శశోద్భవం త్తయతు ద్వాదశేవ ఇత్యుక్తం.

వ్యా॥ "అనిగతమే" "పదానం ప్రాగ్భుతవర్త" "అనయవ్యవోదో" మైపి రన్యూద్యద్వాదేత్తా యానన్య బుతునతిభిశ్చ ఆత్మ బుతుకృతాత్మా నానప్రమచ్చుతి తస్యపితరః త్రిమాసంత్రజబిబంతి.

అనగా 12 నెలలు, కన్యలు తివ్యక రజస్వలలు అగు దురని పరాశక్తు ఒత్తిచెప్పినాడు, కనుక గౌరవము, యదు, మన్యగువారు బుతునర్తనముకంటే పూర్వము వివాహము చేయవలెనని వక్తాణిచిహ్నము, బుతునర్తనవివాహము గావించిన, దాతయొక్కపితరులు శ్రమిసము అకన్యక యొక్కరజస్వలను పానముచేయుదుర, ఇట్టిదోషములను రజస్వలకాతండా 12 సం॥ క్షనను వివాహము నిషేధములేదని చెప్పుచున్నాడు.

వ్యా॥ అపత్త్యర్థద్యనే ద్వాదశే వర్షే కన్యాదాన ప్రతిగ్రహణానాం పితౄణాం కనుకనే మనవు "త్రింశద్వర్షోపేతే శ్రావ్య పౌద్యాం వ్యాశే వార్షికిం" అని వక్తాణిచిహ్నముగా, ఈ రజస్వలా వివాహము చేసినందులను దాతలకేకక, కుటుంబములకుండు మాద దోషము. శ్రీ॥ మాతాపైతౄణాం చైవ త్యేష్టభ్రాతృభ్రాతృవః | త్రయవైవకంయాంబి | దృష్ట్యా కన్యాం రజస్వలాం

అకన్యకను వివాహమాడినచో కొందా దోషముక, చెప్పుచున్నాడు. శ్రీ॥ యస్తాంసమద్యపేత్యశ్చాన్యం బ్రాహ్మణోమమహితః | అసంభోద్యోహ్యపాంచైవః | పాప్రౌఢ్యు లీనతః అనగా రజస్వల వివాహమాడి "పంక్తిభావ్యుడు" సంభావణా ద్భుతును అగుచున్నాడు. (పుష్పలియనగా) శ్రీ॥ పితౄప్రాతృ యాకన్యా రజస్వల్యే సప్తమౌతా సాచా రి కృషీరీ ష్టేను కన్యత్యేష్టలికాంబి.

"వివాహమగ్యమందు రజస్వలై వా కన్యాకరుల దోష మును పాంచున్నాడు" పాపాద్రావణః వివాహేవితే తంత్రే హామకాల ఉపస్థితే | నధూప శ్చేద్యవాపుష్పం ప్రధమదోష సంభవః. సావధా మాద్రకన్యాస్యాత్మ్యై తి క్షయకలోమః, తయోపుత్రైస్తు వృషం, ప్రయాణివరః | ధ్రుం. గౌతమః. వివాహే శేషమామాత్రాగ్యధూర్యా ప్ర తిమా రక్షే, తత్పతిస్సాధూగౌప్తా ప్రాశస్త్యైతాదినా ద్భావః తదానిం నపతిత్యా వ్యా పూర్వతీ పుష్పవనశ్చే. నయో గ్యాసాన్యకవ్యేషః, వాచాస్మివతి భిశ్చే, ప్రాశస్త్యైతంతదా కృత్యా కర్మమన్యవోవభావః. గర్భి తేనోద్యమేత్యన్యాం తయాసాపత్యేషః. అని వైదికాధికరణులో నక్తాణిచి యున్నాడు. ఇంతవరకు చర్చించిన బుతునతి వివాహము నిషేధము స్పష్టమైనదిగా ఇక శ్రుతిశ్లోకాయము చెప్పుచున్నాడు "సో ః వధవః... మద్యహః" అనే శ్రుతికి భావ్యం. సోః వధవః. త్వంవివిదేబువాశ్, తతి ఉత్తరగఃధర్మో విశ్వానః, వివిదే. తృతీయ స్వస్తిః శే తన వతిః. మమమ్యహః, విమమ్యవాత్ స్వహం చక్షుఃశితిః అని విమడు కన్యమగ్య చేస్తున్నాడు. ఎంతెంతకాలము పిత వతులగుచున్నార? మమమ్యడు ఎప్పుడు అధికారి అగు చున్నాడు?

భావ్యం. వి. జననాదారభ్య ద్వైర్వ వర్యంతేసోమః | ప్రవహంతి, తదారభ్య (త్వైర్వ వర్యంతే) విశ్వావసుర్వామ గం త్యైతి. తదారభ్య (త్వైర్వ వర్యంతే) అగ్నిః తదవంతేం మ నమ్యహంతే వతిః. అనగా కన్యకయొక్క పుష్పకమెదలు రెండు సం॥ వరకు సోమడు భర్త. అక్రమించి మూడు సం॥ అనగా 5 సం॥వరకు 7 సం॥వరకు భర్త. అటుపిమ్మట 8 సం॥ త్వైర్వవరకు అగ్నిత్వైర్వభర్త. ఈ కన్యకయొక్క 8 సం॥ 10వే పుత్రమస్త్యేకారణమను అర్థురాలు అగుచున్నది. ఎందుకేత ననగా. "పాపకస్యమేధ్యతాం" అనే వాక్యముచేత తియభర్తయైన అగ్ని వర్యవనిత్రము నిచ్చుచున్నాడు; కాన సం. మొదలు స్వేకారాల్లారాలు అగుచున్నది. కనుకనే వ్యవహారేత్యన్యా పుత్రతత్పతితామయా. అనే వివాహ మంత్రగత శ్లోకమునకు అభిమతమైనది.

శేషగ సమావేశ శేషశేత్. అని శేషమాను సంతోషము జపించుట కారణమేమి? దానినిబట్టిమాడ రజస్వలా వివాహ మనే తోయచున్నది కొందరు చెప్పుచున్నార. అట్లుకాదు. శేషమానుతో వివాహపూర్తియగును, ఇతి, కన్యాంతము, ఘనకు త్రిరాత్రుడు ప్రాధాన్యము. ఈ జపము ముఖ్యముగాదు

కనుకనే బుద్ధిగతులకు సమావేశ జపము లేనేలేదు. జపమొ దుకక అయ్యా శ్రీభక్తకులం 12౪లపు. కామిని, ప్రమధానరా రోహ ఇత్యాదులు, వారికి, 11, 12 సం॥కే కామోద్రేకము కలు గును, కనుకనే గోలిండు శబ్దయున్నాడు. నగ్ని కాతుశ్రేష్ఠా, ఊర్ధ్వతరాశ్రయశ్రేష్ఠ, ఇతి నగ్ని కాతువశేత్యన్యా యావ స్పృశేనుశీభశేత్. అనగా బుతునతి కాని కన్యక. విటి భావ్యమనపట్టిమాడ. శ్రీమం కొందరు 11, 12 సం. కే, కా మునుగలవారగుదురని తోయచున్నది వ్యా. ప్రకృతాత్రిరా త్రాదుర్ధ్వ సభన ఇత్యనేనేనిసభనః, పాభోగః, వ్యూహా దంతి ర్వయః ఇత్యేకే ఆచార్యాః మన్యంతే. అతిమాత్రమిదం వత్తమశక్యం, సభనస్య గమా తాధీనత్యాత్ వివాహోత్త్యుతి తిరాత్రం బ్రహ్మచర్యవిధానాత్, తదూర్ధ్వం బ్రహ్మచర్యస్య అన శశే. ఉచ్యతే వాచిత్యాన్య సహోపహామిశ్చేత్. ఇతి తనవదమన్యతే వధూమ. యద్యచ్ఛ్రావణోమైన్ తా పునభోగ్యాన్యైశ్చే భగీతీ త్త్యుతిరాత్రమిదమంతరం తేద త్తాన్యం సంభాగిన్యేషః, అచ, బుతుకాలాద్యక్రొగ మాత్రాధీత్యాత్త్యుతిత్యేష్టాం తదభిలాషే పునమన్యా భావాత్, అకరణమపి ప్రాప్నోతి తద శేననిరస్యతే. అన్యథా అ భిలాషవరవాశ్రీ కదాచిదకర్యకరణమపి త్యాత్, తస్మాద్వి వాసి బుతుకాలం శ్రీకాంతవ్యం. శేష, విధివాసంభవ్యం. అనివ్రానినాగ. ఈ భావ్యభిప్రాయమున పట్టిమాడగా సర్వ స్వం కాతుండగా కొందరు శ్రీమం కామగులవారగుదురని న్ని ధర్మరతులొరకు శేషగ సమావేశే. అను విధిచేత నిషే కమును చేయవలెను. అట్లు చేయనిచో తేత్రము ధర్మముచేదు ను. అని యభిప్రాయము.

ఒక 22 తారీకు పత్రికలో ఈ క్రింది శ్లోకమునకు అపార్థమ నుదహరించివారు. దానికి భావ్యార్థమును చాటు చున్నాడు.

వృద్ధపరాశరః, రజసోద్యవాత్పూర్వం, కన్యాదానని షేధకం, కతామనశ్చక్ర్యే తేవంబై బ్రహ్మవాదిః.

భా. రక్షోద్యవాత్పూర్వం కన్యాదాననిషేధః యో నాంతే విషయకం పశవద్యవాత్, రజస్వలా లంబే పూర్వం సపూర్వము కన్యాదాన నిషేధకం, కన్యాదానము చేయకూడ దనుట కలియుగే వర్తనీయ ఇతిమాతృభిః. ఉక్తం.

బుతునతి కాతుండగా కలియుదు వివాహము చేయవ లెను. కనుక ఓ భారతీయులారా! మన పూర్వచార పరంపరనే అనుసరించుడు.

మతచారస్వాతంత్ర్యమును విడువకుడు.

సు. వెంకట్రామశాస్త్రి.
మంగండ్ ఆగ్రహారం.

మాన సోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

నెలనులభము! (హస్తాక్షరము ప్రత్యేకము) గుణమధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగడి తెల్లకాళ్ల కిమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగునవియందు గలిగడి నోప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనోప్పలను వెంటనేమాయును. ఇందు అనేక పీడలు చేరినవి. అనుభవముగల జాషధ మగుటచేతను పశుమంషక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినచేత నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
హస్త నిమోమాల, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా,

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహకవి

నూతన గ్రంథములు 4652

వష్టిపూర్తిమండ్రముతాలూకు ఈక్రింది గ్రంథ ములు విడిగా అమ్ముచును. కొలదిపత్రులే యుండుటచే కావలసినవారు నెంట్నే ఆర్డరు పంపవలెను.
ప్రహరదహాటకము (అలంకరములు) నెల 1-8-0
కర్పూరమంజరి రెండవభాగము 826 పుటలు 8-0-0
ప్రహరసముల సంపుటము, కాలికొత్తెండు 1-0-0
పూనేటి, వి.పి. కర్పూరకొనువారే గ్రరించవలెను. మాడు పుస్తకములు కొనువారు ఈ 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలును.
రాజుమహేంద్రవరం, పాలకొండటి గురుమూర్తి, 15-8-28. వష్టిపూర్తిసంఘ కార్యదర్శి.

చెన్నపురి బజారు

1928 నల్ల జూలై 2-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కునుకు తెనాలిది	,, ప 42 కలవీ	రూ 13 0 0	రూ 14 0 0
నెల్లూలిది	,, డిల్	,, 14 4 0	15 0 0
ఫిల్లి	,, డిల్	,, 15 0 0	17 0 0
రామిలు	త. 184 బస్తా 1-3	,, 11 0 0	12 0 0
శువులు	,,	,, 18 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-3 ర 205	,,	15 0 0	16 0 0
నెనగలు	,, డిల్	,, 12 14 0	13 0 0
పెనలు	,, డిల్	,, 14 0 0	16 0 0
మినుములు	,, డిల్	,, 14 0 0	17 0 0
ఉలవలు	,, ర 195	,, 11 0 0	11 0 0
3. నూనెపప్పులు			
కువులునూనె కా 1-3	,,	145 0 0	150 0 0
నయ్య మ 1-3	,,	14 0 0	21 0 0
విమకా వేరునెనగపప్పు కా 1-3	,,	50 0 0	52 0 0
వేలికోట్టిన	,,	48 0 0	46 0 0
వేరునెనగనూనెగానగ కా 1-3 రూ 108-0	విమకా నూనె 105		
అముదము కా 1-3		107 0 0	109 0 0
4. చిల్లరపప్పులు			
చాయవకుపు కా 1-3		120 0 0	125 0 0
మారవకుపు	,,	75 0 0	80 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరుని) కా 1-3		77 0 0	84 0 0
దనయాలు	,, కా 1-3	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమును మునుగు 1-3	రూ	40,45	
కాశవా నీపాయకట్టు	,,	50,55	
బెల్లము కా 1-3	రూ	28 0 0	30 0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-3	,,	28 2 0	28 6 0
చింతపండు కా 1-3	,,	28 0 0	60 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకం కా 1-3	,,	82 0 0	88 0 0
చదరం	,,	29 0 0	31 0 0
రవుడు	,,	27 0 0	38 0 0
6. నూలు			
నెం 20 తెన్ని సింహం యాటి	రూ	7 14 0	
నెం 6 ,, కట్టా	,,	5 4 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0	
నెం 20 1/2 రెట్టెత్తెలు	,,	7 4 0	
నెం 40 జామ్యుర; 10 పా	,,	11 10 0	
నెం 44 సాందో	,,	5 14 0	
నెం 40 రాసి	,,	10 4 0	
నెం 4 తెన్ని మనీడు	,,	4 8 0	
7. దూది			
కోందావెట్టు కాచన 1-3	రూ	420 0 0	
8. రోహములు			
నెం 100 కులం 1-3	రూ	64 0 0	రూ 64 8 0
బంగారు కులము 1-3	,,	21 0 0	31 2 0
సవరను 1-3		18 8 6	
ఇత్తడి కా 1-3	,,	280 0 0	284 0 0
కాగి కా 1-3	,,	265 0 0	270 0 0
9. గులు			
అ మేలం సిల్వర్లూండు అలిజరంజా సింహం			
	పిహా 1-గ్రీజిడి 20 కి	రూ	62 0 0
,,	నీలిరవ 1 రతి		1 12 0
,,	14 రతులు		1 11 6
,,	28 రతులు		1 12 0
,,	56 రతులు		1 10 6
,,	1 అందరు		1 10 0
శిల్పము పొయ్యిపూర్తి కోట్ల అనగా (బుద్ధి, రత్నం)			
కాంగో 6 రి		1 0 0	
1 రుద 4 రి		1 2 0	

మితవ్యయమునకు ఫిలిప్స్ దీపములను ఉపయోగించి చూడుడు
అందరు వర్తకులవద్ద దొరకును లేక దక్షిణ ఇండియాకు గల సోల్ ఏజెంట్లవద్ద దొరకును. 357

THE CROMPTON ENGINEERING Co. (Madras.) Ltd.,

Managing Agents:—BEST & Co. LTD., 1st Line Beach, MADRAS.

తరుణముమించి పోవకమునుపే మీరల పెంట్లకుల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

పెంట్లకులు దుష్ప్రభుత్వ పూరితమైనవైనను అలసినవలె
పెంట్లకులు చెడిపోవుటకు అవలంబ్యత యనిగ్రహింపుడు

కామినియాఆయిల్ రిజిస్టరు
న నేటి నుండియే వాడుకలోనికించుడు.

తలపెంట్లకుల బాధలన్నింటికీ
దివ్యాప్యతము

పెంట్లకులను కాంతిహీనముగాను, చిట్టిబొవలు వలె
నుగానుండునుండి రక్షించి వట్టుకుచ్చునలె, తుమ్మెద రెక్కలలె
నిగనిగలాడించును. ఈగుణవంతిని నేరే పరీక్షింపుడు. మీపెంట్లకు
తెలిత త్వరతో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు
నో గమనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీపెంట్లకులకు నెట్లు అధి
త్యంతగలగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతివట్టుకములోను, వట్లెలోను,
చుక్కాచుక్కలందరినీ, పరిమళద్రవ్యము లెక్కువారలందరినీ బోలును. మీవూరి వర్తకులయొద్ద కొనుగత్తుడు,
కామినియాఆయిల్ యే అని చూచి చూచుకొనుడు.

సీసా 1-3 రు రు 1.0-0 పోస్టేజి 0.6-0 ప్రత్యేకం, సీసాం 3 కి రు 2.12-0 పోస్టేజి 0.12-0

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టరు)
కానుట మరువకుడు.

మీదునువలెమీదగాని, నీలు చూడమీదగాని రెండుమాడు చుక్కలు అటోధిల్ బహారు
చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి దుర్లభ, దైశిపువలె పరిమళములు, వెన్నెల
నటానర్పును. పెండ్లపయలుములందు జంతువులందరినీ సంతోషపరచుటకు, అటోధిల్ బహారు
తప్ప మరెవ్వరూ కావరాదు. నేరే ఒకసీసానుకొని, చూచి అద్భుతపరిమళము లభింపుడు.

1 బోన్సు ఓటోధిల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/2 " "	" 1-4-0
1 డ్రామ " "	" 0-12-0

నమూనా సీసా రెండవారి పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.
సువాసనే కార్డు 1-3 లా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

285, బామ్మామరీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

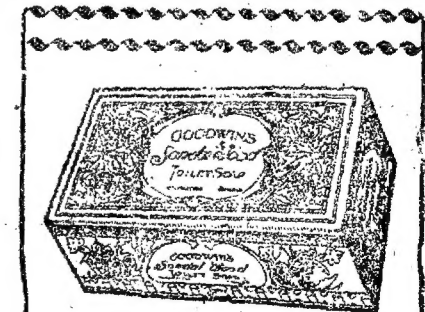
Charm Relief
AMRUTANAN
BEST INDIAN PAIN BALM

4302 **లెవిస్కో**
బిడ్డల జన్మసూక్ష్మ, బిడ్డల ఆరోగ్యమునుగరించి తల్లిలకు
తనతనపడవలసిన నవనరముండదు. బలమును, పంపిణీ మమును
గలగజేయును. మీరుకాకాదాదాని అడుగుడు.
నెల 1 కి రు 1/- లేదా
LEVISCO INDIA Co.,
Green Villa Grant Road, BOMBAY.

వనం
ప్రతిమయం కట్టవక్కరలేదు
అవస్థానం
అవస్థానం దాంకి
ఎజెంట్ల వివరమునకు
తెలుసుకొన వలెను

నెల 1-కి రు 40 వేతనము మీద ఏజెంట్లు కావలెను.
ఆర్గనైజింగు సూపరెంటెండ్ డెంట్లు
యన్. ఆర్. ప. గుప్తగారు, కావలి లేక
చావలి శేషయ్యగారు, కన్నా, విజయనగరం.

దివ్యమైన సువాసనగల సబ్బు. పరిశుభ
పెనవలెవులు, శ్రేష్టమైన చందన తైల
ము మొదలగువాటినుండి చేయబడినది.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: **F. HOLT & Co. Ltd.**
P. O. BOX 237 3433
MADRAS